

ATELIÉR URBANIZMU A ARCHITEKTÚRY URBION

ING. ARCH. ĽUDMILA PRIEHODOVÁ, KALINČIAKOVA 17, 974 05 BANSKÁ BYSTRICA

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NEMECKÁ

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Zpracované pripomienky z prerokovania december 2023 upravené december 2024

Názov dokumentácie

Územný plán obce Nemecká

Objednávateľ:

Obec Nemecká v zastúpení:

Branislav Čižmárik, starosta obce, Hronská 37, 976 97 Nemecká prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

Ing. arch. Pavel Bugár, reg. č. 427.

Zhotoviteľ:

Ateliér urbanizmu a architektúry URBION, Kalinčiakova 17, 974 05 Banská Bystrica,

Ing. arch. Ľudmila Priehodová, reg. č. SKA 0859AA

Autorský kolektív:

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Ľudmila Priehodová

Urbanizmus: Ing. arch. Ľudmila Priehodová,

Spolupráca: Ing. arch. Mária Chocholová

Doprava: Ing. Peter Gramblička

Vodné hospodárstvo: Ing. Nataša Paulínyová

Elektrická energia: Ing. Štefan Tropp

Plyn: Igor Škrabák

Ochrana prírody a krajiny: Ing. Peter Sládek

Grafické práce: Ing. Ján Tóvik

OBSAH:

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	4
A. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši.....	4
B. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	5
C. Údaje o súlade riešenia územného plánu so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania návrhu	6
II. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE.....	6
A. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	6
B. Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu.....	7
C. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	13
D. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	19
E. Návrh urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania.....	20
F. Návrh funkčného využitia územia obce.....	21
G. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	25
H. Vymedzenie zastavaného územia obce	27
I. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	27
J. Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	29
K. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov MÚSES a ekostabilizačných opatrení, ochrana pamiatkového fondu	33
L. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	59
M. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	77
N. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území.....	80
O. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	80
P. Vyhodnotenie perspektívneho využitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely	81
Q. Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.....	93
III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI.....	94
IV. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	118

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Obec Nemecká ako príslušný orgán územného plánovania podľa § 18 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (Stavebný zákon ďalej len "SZ") obstaráva územnoplánovaciu dokumentáciu „Územný plán obce Nemecká.“ (ďalej len „ÚPN O“). Obstarávanie pre obec zabezpečuje Ing. arch. Pavel Bugár, eR STAR s.r.o., Trieda SNP 75, Banská Bystrica, ako odborne spôsobilá osoby, reg. č.427. Návrh územného plánu obce spracoval Ateliér urbanizmu a architektúry Urbion, Ing. arch. Ľudmila Priehodová, Kalinčiakova 17, 974 05 Banská Bystrica, reg. č. SKA 0859AA s kolektívom.

Územný plán je vypracovaný v súlade s §12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. Cieľom spracovania ÚPN-O Nemecká je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, podľa ustanovení §1 Zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov. Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom hľadá možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj. ÚPN O vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z jej rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility.

ÚPN O spracovaný v súlade so Zadaním, schváleným OcZ v Nemeckej uzn. č. 17/1/2019 zo dňa 14.02.2019.

Hlavným cieľom je navrhnuť optimálny rozvoj obce na nasledujúcich minimálne 20 rokov. Vytvoriť dokument, ktorý po schválení bude základným nástrojom pre koordináciu všetkých aktivít v obci.

V územnom pláne na základe výstupov z vyhotovených prieskumov a rozborov je potrebné riešiť najmä tieto hlavné územno-technické problémy:

- rozvojové plochy potrebné pre bývanie vrátane základného občianskeho vybavenia vyplývajúce zo zvýšenia kvality sociálneho prostredia,
- usporiadanie a funkčné využitie nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území obce,
- skvalitnenie systému miestnych obslužných komunikácií a parkovania automobilov,
- skvalitnenie a dobudovanie technickej infraštruktúry,
- rozšírenie verejnej zelene riešeného územia plošne aj druhovo,
- obnovenie izolačnej zelene pri výrobných plochách v okolí miestnych ihrísk a poľnohospodárskych dvorov,
- vytvorenie stabilných miestnych biokoridorov.

Z hľadiska súčasných rozvojových potrieb obce vyplynuli nasledovné požiadavky na funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce:

- ustanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, navrhnuť nové plochy pre rozvoj bývania, vybavenosti, obchodu a služieb,
- ustanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania rekreačného územia Nemcova studňa,
- preveriť riešenia dopravných napojení nových lokalít a ich prepojení,

- preveriť kapacity a potreby statickej dopravy v obci a navrhnuť plošné limity z hľadiska potenciálu územia pre dopravné a technické vybavenie,
- rozvoj individuálnej bytovej výstavby - vyhodnotiť a preveriť aktuálnosť rozvojových zámerov podľa jestvujúcich územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, nové rozvojové plochy riešiť vo väzbe na súčasné zastavané územie,
- navrhnuť spôsob zabezpečenia dopravnou a technickou infraštruktúrou rozvojových lokalít,
- premietnuť a zosúladiť rozvojové zámery vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ďalej „ÚPN VÚC“) Banskobystrický kraj, v znení jeho zmien a doplnkov, do územného plánu obce.
- Rešpektovať ekostabilizačné plány v riešenom území a navrhnuť opatrenia na zvýšenie jeho ekologickej stability.
- Návrhový obdobím je rok 2040.

B. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce

Základným dokumentom pre usmerňovanie výstavby v území obce Nemecká je schválená územnoplánovacia dokumentácia z roku 1984 - Územný plán sídelného útvaru Nemecká – Predajná - Brusno - Medzibrod. Táto dokumentácia však stratila záväznosť, lebo nebola aktualizovaná ani preskúmaná podľa ustanovenia § 141 ods. 10 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

V roku 1998 boli vypracované doplňujúce prieskumy a rozbor pre sídelný útvar Nemecká v rozsahu katastrálneho územia obce (spracovateľ: Ing. arch. Jozef Škrabák - PROPON). V tomto čase sa už na spracovaní ďalších etáp územného plánu nepokračovalo.

V roku 2017 obec pristúpila k obstarávaniu nového územného plánu obce z dôvodu potreby premietnuť súčasné i predpokladané rozvojové zámery obce do komplexného plánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou, ako aj potreby zosúladiť tieto zámery s požiadavkami rozvojových a strategických dokumentov, najmä s ÚPN VÚC Banskobystrický kraj.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre obec Nemecká je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ďalej len ÚPN VÚC Banskobystrický kraj), ktorý bol schválený Vládou SR uzn. č. 394/1998 dňa 09.06.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2004 boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja (ZBBSK) uzn. č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 4/2004 zo dňa 17. decembra 2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 1/2007 boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja (ZBBSK) uzn. č. 222/2007 zo dňa 23. augusta 2007, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 6/2007, ktoré nadobudlo účinnosť 27. septembra 2007.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009 boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja (ZBBSK) uzn. č. 94/2010 zo dňa 18. júna 2010, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 14/2010, ktoré

nadobudlo účinnosť 10. júla 2010.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2014 boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja (ZBBSK) uzn. č. 84/2014 zo dňa 5. decembra 2014, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č.27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16. januára 2015.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2020 boli schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uzn. č. 321/2024 zo 7. marca 2024, záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením BBSK č. 55/2024, ktoré nadobudlo účinnosť 11. apríla 2024.

Podkladmi pre vypracovanie Návrhu ÚPN O Nemecká boli:

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov,
- Zadanie (Obec Nemecká prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov - Ing. arch. Pavel Bugár, január 2017),
- PHSR obce Nemecká na roky 2008-2015 (PRVA - RRA Horehronie),
- Prieskumy a rozbor pre ÚPN O Nemecká, (Ateliér urbanizmu a architektúry URBION, 2018)
- Dopĺňujúce prieskumy a rozbor pre sídelný útvar Nemecká (Ing. arch. Jozef Škrabák, - PROPON, 1998)

C. Údaje o súlade riešenia územného plánu so zadaním a so súborným stanoviskom z prerokovania návrhu

Zadanie pre územný plán obce vypracoval Ing. arch. Pavel Bugár, eR STAR s. r. o., Trieda SNP 75, Banská Bystrica, ako odborne spôsobilá osoba, reg. č. 427. Zadanie bolo prerokované v čase od 21.12.2018 do 21.01.2019. Po vydaní súhlasného stanoviska č. OÚ-BB-OVBP1-2019/008941-2-KL zo dňa 11.02.2019 bolo Zadanie schválené Obecným zastupiteľstvom v Nemeckej uznesením č. 17/2019 dňa 14.02.2019.

II. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

A. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Riešené územie je vymedzené hranicou územia obce Nemecká. Územie obce pozostáva z jedného katastrálneho územia, ktorým je katastrálne územie Nemecká. Územie obce Nemecká leží v severnej časti Banskobystrického kraja v okrese Brezno. Okres Brezno sa nachádza v geometrickom strede Slovenska. Osou regiónu je Horehronské Podolie ohraničené na severnej strane po celej dĺžke horským masívom Nízkych Tatier, na juhu Veporskými vrchmi a na východnom okraji Muránskou planinou Slovenského Rudohoria a Slovenským rajom. Najvyšším bodom jeho územia je vrchol Ďumbiera v Nízkych Tatrách (2043 m.n.m.). Obec Nemecká sa nachádza v západnej časti Horehronského podolia, na Ondrejskom a medzibrodskom prielome Hrona. Hraničí s obcami Brusno, Ráztoka, Jasenie a Predajná. Okresným mestom je mesto Brezno, od ktorého je obec vzdialená 21 km. Obec patrí do regiónu Chopok - Juh. Nadmorská výška stredu obce je 440 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 71,86 obyvateľov/km². Počet obyvateľov k 31.12.2020 bol 1770. V porovnaní s ostatnými obcami Banskobystrického kraja patrí medzi husto zaľudnené obce.

Celková výmera územia obce je 2463 ha.

zdroj: Mapový portál ZBGIS

B. Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu

Väzby vyplývajúce z územného plánu regiónu, ktorým je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, schválený uznesením vlády SR č. 394 z 9.6.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z. z., v znení neskorších zmien a doplnkov:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia vzťahujúce sa na riešené územie

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

1.6.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

- hornopohronskú rozvojovú os: Banská Bystrica – Brezno – Heľpa,

1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.2. zachovať ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

2. V oblasti hospodárstva

2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.2. prednostne využívať existujúce priemyselné a poľnohospodárske areály a brownfieldy formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

- 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,
- 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
- 2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
- 2.2.6. rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu v kraji ako základný pilier potravinovej bezpečnosti regiónu. Zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, a to už v rámci územnoplánovacej činnosti.
- 2.2.7. vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,
- 2.2.8. vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat,
- 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd v kraji a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- 2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:
 - g) rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaž),
- 2.4. Regionálny rozvoj
- 2.4.2. na priemyselné parky prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,
- 2.4.3. revitalizovať územia existujúcich výrobných areálov najmä v kontexte adaptácie na zmenu klímy,
- 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- 2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.1.5. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:
 - **cyklomagistrály:**
 - Zelená stuha Pohronia
 - 010 Pohronská cyklomagistrála

- **vodná turistická trasa:** rieky Hron a Ipeľ - systematicky vytvárať územné a stavebno-technické predpoklady na výstavbu a prevádzku infraštruktúry vodnej dopravy slúžiacej na využívanie rekreačnej plavby a rozvoj turizmu (nástupy/výstupy na/z rekreačných plavidiel, táboriská, požičovne plavidiel a príslušenstva na rekreačnú plavbu) s prihliadnutím na ochranu okolitej prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou.

3.1.8. vytvárať územnotechnické podmienky pre vodnú turistiku.

3.3. Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.

3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisí zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability, biocentrá, terestrické a

hydrické migračné koridory, interakčné prvky, pufrovacie zóny, genofondové lokality, chránené nelesné a lesné biotopy.

- 4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
 - 4.7.1. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární a technických prvkov s negatívnym (aj vizuálnym) vplyvom na krajinu v chránených územiach a na územiach sústavy NATURA 2000
- 4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10. Rešpektovať najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu a mimo lesné pozemky mimo zastavaného územia obce ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice). Rozvoj smerovať najmä formou intenzifikácie zastavaného územia, rozvoj mimo už zastavaného územia je možný len v nevyhnutých prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.
- 4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- 4.13. Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.6. Zabezpečiť ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na

úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.10. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia.

5.14. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.15. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia územia kraja.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. v oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.6. vybudovať cestu I/66 v úseku križovatka Slovenská Ľupča – Brezno, nová trasa s obchvatom mesta Brezno a rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí v úseku Podbrezová - Valaská,

6.1.47. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry

6.2.5. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Pohronia a spojenia územia kraja s východným Slovenskom zlepšovaním územných a stavebnotechnických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany s výhľadovou elektrifikáciou trate v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,

6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy

6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. vodné hospodárstvo

7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej; úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,

7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

a) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach nad 2.000 EO,

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

c) výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia,

d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV,

7.1.12. v súlade s Vodným plánom Slovenska zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných

tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území, prednostne realizovať zmeny súčasnej krajinej štruktúry a krajinej pokrývky s cieľom zníženia povrchového odtoku z územia, identifikovať a eliminovať plochy, ktoré sú potenciálne najviac náchylné na povodne a najviac sústreďujú zvýšený povrchový odtok,

7.2. Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.3. rezervovať koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - Rz Prečerpávacia vodná elektráreň Ipel' (PVE Ipel') - Rz Rimavská Sobota,

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy.

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.3.8. podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,

7.6. Odpadové hospodárstvo

7.6.2. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a na kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov,

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

8.3. sociálna pomoc

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

8.4. Kultúra

8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovne - vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znížovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:

9.3.1. ochranu v chránených vodohospodárskych oblastiach Veľká Fatra, Nízke Tatry - západná časť, Nízke Tatry - východná časť, Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, Muránska planina, Horné povodie Hnilca,

9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,

9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením

- prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
- 9.5. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
- 9.8. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.9. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

10. V oblasti záujmov obrany štátu

- 10.1. Rešpektovať existujúce vojenské objekty a zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem, nezasahovať do ich územia ani inak neobmedzovať ich činnosť.

11. V oblasti zariadení civilnej ochrany

- 11.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

II. Verejnoprospešné stavby:

1. Cestná infraštruktúra

- 1.8. rekonštrukcia cesty I/66 v úseku Slovenská Ľupča - Brezno s obchvatom mesta Brezno, výhľadovo s obchvatom obce Podbrezová,
- 1.28. Ipeľská cyklomagistrála, Zelená stuha Pohronia, Vrchárska cyklomagistrála, Lučenec - Kalonda/Ipolytarnóc (MR), vrátane rekonštrukcie ciest popri ktorých sú trasované.

2. Železničná infraštruktúra

- 2.4. železničná trať Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany, modernizácia a rekonštrukcia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja,

7. Odtokové pomery

- 7.13. Nemecká - Dubová - Zámotie, ochrana intravilánu, ĽOH rkm 202,750 - 204,500,
- 7.94. Nemecká protipovodňové opatrenia na toku Hron, provizórne hradenie LOH.

C. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

1) Obyvateľstvo

Počet obyvateľov k 31.12.2011 bol spolu 1845, z toho : muži: 898 , ženy : 947

Predproduktívny vek (0-14)	Spolu:	255
Produktívny vek (15-54)	Ženy:	501
Produktívny vek (15-59)	Muži:	606
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M)	Spolu:	483

Počet obyvateľov v roku 2017 bol 1790, z toho: muži: 880, ženy: 910. Za 6 rokov klesol počet obyvateľov o 55. Celková rozloha územia obce Nemecká je 2 463 ha, priemerná hustota osídlenia v obci Nemecká je 72,67 obyvateľov na 1 km², čo je viac ako priemerná hustota osídlenia v Banskobystrickom kraji (69 obyvateľov na 1 km²) a viac ako v okrese Brezno (50,05 obyvateľov na 1 km²).

Prehľad počtu obyvateľov v obci Nemecká v rokoch 1970-2020

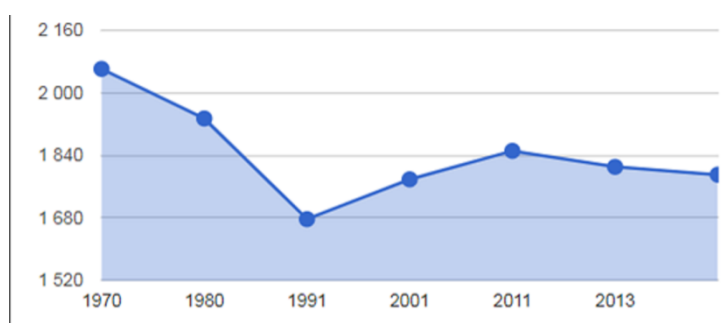
1970	1996	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
2061	1743	1797	1778	1824	1798	1813	1817	1843	1850	1841	1838
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
1845	1845	1829	1810	1826	1809	1805	1790	1786	1786	1770	

Zdroj: DATAcube

Obec mala k 31.12.2020 celkom 1770 obyvateľov, z toho bolo 863 mužov a 907 žien. Počet obyvateľov od roku 1970 sa do roku 1991 výrazne znížil, do roku 1993 stagnuje, pohybuje sa okolo 1 800 trvale bývajúcich obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov zobrazuje graf č. 1 a graf č. 2.

Graf č. 1

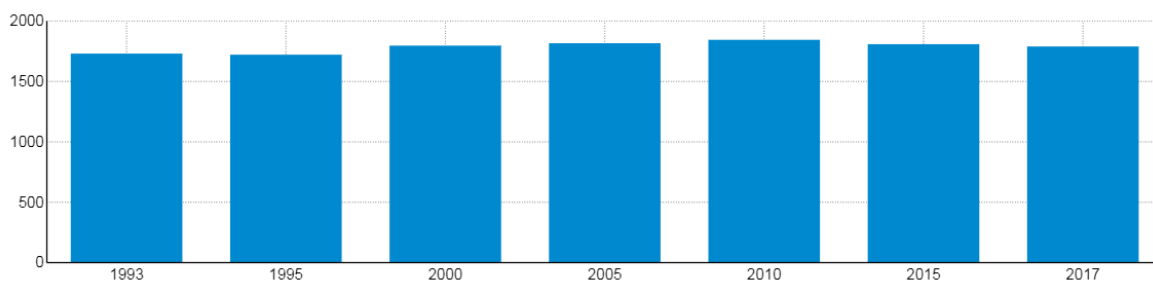
Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1970

Zdroj: www.sodbtn.sk

Graf č. 2

Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1993

Zdroj: Štatistický úrad SR

Za obdobie od roku 1993 bol minimálny prírastok obyvateľstva zaznamenaný v roku 2010. Prehľad udáva tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad pohybu obyvateľstva

	1993	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Priemerný stav trvale bývajúceho obyv.	1727	1719	1790	1810	1832	1814	1770
Živo narodení	22	16	21	20	16	13	6
Zomretí	19	19	14	25	28	25	27
Prirodzený prírastok obyvateľstva	3	-3	7	-5	-12	-12	-21
Prisťahovaní	18	36	41	32	36	32	29
Vysťahovaní	26	19	18	23	17	37	24
Migračné saldo	22	17	23	9	19	-5	5
Celkový prírastok obyvateľstva	25	14	30	4	7	-17	-16

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najväčší podiel obyvateľstva pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne skutočnosť, že 63,9% obyvateľstva je v produktívnom veku. Obyvateľstvo v predproduktívnom veku dosahuje necelých 15%. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku je v priemere 21%. Z uvedeného je zrejmé, že obec „starne“. Z dlhodobého vývojového hľadiska pre zabezpečenie rozvojového potenciálu by sa mal zvyšovať počet obyvateľov v predproduktívnom veku.

Tabuľka č. 2

Obyvateľstvo podľa pohlavia a veku (31.12.2020)

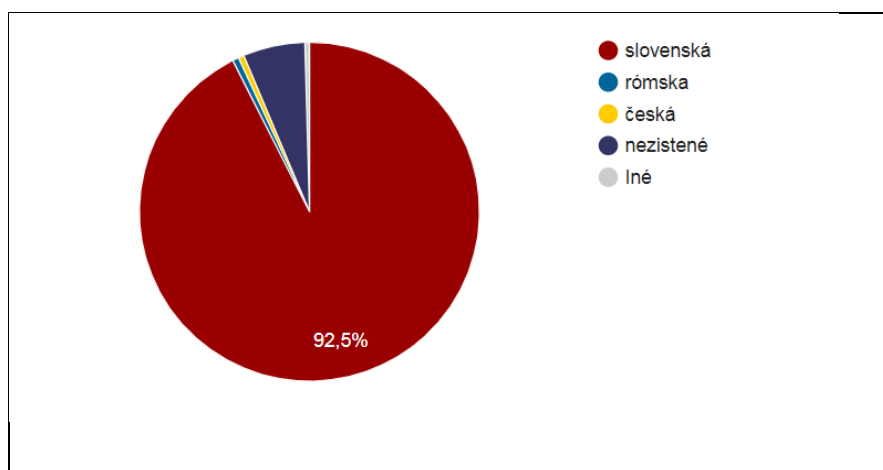
kategória	muži	ženy	spolu	kategória	muži	ženy	spolu
0 – 4	32	32	64	50 – 54	65	54	119
5 – 9	48	38	86	55 – 59	61	69	130
10 – 14	36	35	71	60 – 64	69	67	136
15 – 19	47	49	96	65 – 69	51	74	125
20 – 24	45	43	88	70 – 74	44	53	97
25 – 29	54	44	98	75 – 79	20	26	46
30 – 34	56	56	112	80 – 84	3	36	39
35 – 39	68	73	141	85 – 89	9	19	28
40 – 44	71	64	135	90 – 94	2	8	9
45 – 49	79	65	144	95 a viac	1	2	3

Zdroj: DATAcube

Podľa štatistických údajov z SOBD 2011 žije v obci 92,54% obyvateľov slovenskej národnosti, 0,05% je maďarskej, 0,59% rómskej a 0,54% obyvateľov je českej národnosti. K rusínskej národnosti sa hlásilo 0,11%, k ukrajinskej 0,05%, nemeckej 0,05% a k ruskej 0,11% obyvateľov. Ostatné 0,05%, nezistené 5,89%. Národnostné skupiny zobrazuje graf č. 3.

Graf č. 3

Najpočetnejšie národnostné skupiny

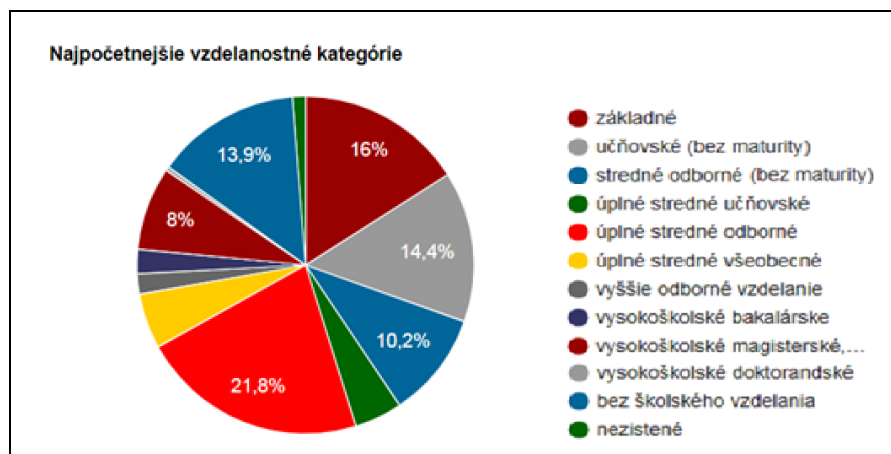
Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 76,93% obyvateľstva, evanjelického vyznania je 2,81% obyvateľov, gréckokatolícka cirkev 0,22%, pravoslávna cirkev vyznáva 0,43% obyvateľov, iné 1,46% a 8,91% obyvateľstva je bez vyznania. Nezistené u 9,24% obyvateľov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce ukazuje, že najväčší počet obyvateľov disponuje

úplným stredným vzdelaním s maturitou. Pomerne malé percento pripadá na obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Druhou a treťou najväčšou skupinou sú obyvatelia s učňovským a stredným bez maturity a základným vzdelaním. Pomerne vysoké percento predstavuje obyvateľstvo bez vzdelania. Vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva dokladuje graf č. 4.

Graf č. 4

Obyvateľstvo podľa vzdelania

Zdroj: www.sodbtn.sk

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti miest zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Rovnaký trend možno predpokladať aj v obci Nemecká. V obci sú evidované požiadavky na výstavbu rodinných domov, avšak bez možnosti uspokojenia dopytu.

2) Ekonomická základňa

V obci Nemecká, miestna časť Dubová sa nachádza priemyselný areál zameraný na chemickú výrobu - PTCHEM, s.r.o. (bývalá Petrochema Dubová, štátny podnik). Predmetom činnosti je chemická výroba. V juhozápadnej časti obce sa nachádza vojenský útvar 1043 Nemecká - Sklady neupotrebitelnej vojenskej techniky, ktorý v súčasnosti patrí k najväčším zamestnávateľom v obci. Prehľad udáva tabuľka č. 3.

Tabuľka č. 3

Priemysel - podnikateľské subjekty pôsobiace v obci Nemecká

Názov subjektu	Druh hospodárskej výroby	Počet zamest. stav / zámer
PTCHEM, s.r.o.	Chemická výroba - v súčasnosti bez výroby	29
PTCHEM Sulfurex, s.r.o.	Chemická výroba - dodecylbenzénsulfonová kyselina (LASBA), obchodný názov - Dubacid	23 + 9 externých / 30 + 10 externých
Vojenský útvar 1043 Nemecká	Sklady neupotrebitelnej vojenskej techniky	150

Poľnohospodárska výroba je zastúpená spoločnosťou Hydináreň, s. r. o. Zámotie, ktorá sídli v časti obce Zámotie, hospodári na výmere 15 ha a zaoberá sa najmä chovom hydiny a oviec. Chovom dobytky sa zaoberá aj firma Kejda, ktorá zároveň prevádzkuje aj porážkareň dobytky.

Spoločnosť EQUUS SPORT podniká v obci Nemecká od roku 1999 v areály bývalého

Výskumného ústavu lúk a pasienkov Banská Bystrica. Hospodári na výmere cca. 40 ha a primárne sa zaoberá chovom koní, ale aj iných hospodárskych a exotických zvierat.

Ďalej pôsobia v obci súkromne hospodáriaci roľníci, ktorí sa zameriavajú na chov dobytky. Prehľad udáva tabuľka č. 4.

Tabuľka č. 4

Poľnohospodárska výroba - podnikateľské subjekty pôsobiace v obci Nemecká

Názov prevádzky	Rozloha pôdy	Zameranie činnosti	Počet zam.
EQUUS SPORT	7 ha	Chov hov. dobytky + exotických zvierat	8
Hydináreň Zámotie	15 ha	Chov hydiny 70 tis. sliepok a oviec 900 ks	6 - 25
Kejda	12 ha	Chov hovädzieho dobytky + porážkareň	5

3) Bytový fond

V obci bolo v roku 2011 evidovaných 662 bytov, z toho 3 neobývané. Za obdobie rokov 2001 a neskôr bolo postavených len 9 bytov. Bývanie je orientované prevažne do jestvujúcich rodinných domov, ktoré postupne majitelia prestavajú a rekonštruujú. Je možné konštatovať, že stavebnotechnický stav obytných domov je priemerný. Prehľad o bytovom fonde udáva tabuľka č. 5.

Tabuľka č. 5

Byty podľa typu budovy a obdobia výstavby

Typ budovy \ Rok	Pred 1919	1919 - 1945	1946- 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2005	2006 a nesk	Nezistené
s jedným bytom	19	54	140	63	41	24	10	3	6	106
s dvoma bytmi	4	10	32	24	22	12	2	0	0	6
s tromi a viac	0	0	72	0	0	12	0	0	0	0
spolu	23	64	244	87	63	48	12	3	6	112

4) Občianska vybavenosť

V zásade možno skonštatovať, zariadenia občianskej vybavenosti sú primerané jej súčasnej veľkosti a pokrývajú potreby obce.

Zastúpenie jednotlivých kategórií občianskej vybavenosti v území obce je nasledovné:

→ Administratíva:

- Obecný úrad - 6 zamestnancov
- Pošta

→ Školstvo:

- Základná škola - 9 tried, 22 pedagogických zamestnancov, 11 nepedagogických zamestnancov, je plno organizovanou školou, ktorej zriaďovateľom je obec Nemecká. Školu navštevujú žiaci z obce Nemecká a jej častí - Zámotie a Dubová a zo spádovej obce Ráztoka. V objekte školy sa nachádza školská knižnica, Múzeum ľudovej architektúry, posilňovňa a denný stacionár, ktorý patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti obce.
- Materská škola - 3 triedy, počet detí 57, má 6 pedagogických zamestnancov a 1 nepedagogický zamestnanec.

- V časti Zámotie sa nachádza objekt starej školy, t. č. využívaný ako kultúrno-spoločenské zariadenie.

→ Zdravotníctvo:

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani lekáreň. Zdravotnú a zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje ambulancia všeobecného praktického lekára pre dospelých ordinujúceho 4 x do týždňa (pondelok, utorok, streda, piatok).

- V objekte domu služieb sa nachádza prevádzka zverolekára.

→ Sociálne služby:

- Denný stacionár s kapacitou 18 osôb. Nachádza sa v objekte základnej školy s materskou školou.

- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb HRON Dubová s kapacitou 50 miest, z toho zariadenie pre seniorov 8 a domov sociálnych služieb 42. V zariadení pracuje 25 zamestnancov.

→ Obchodné prevádzky:

- Štyri predajne potravín
- Rozličný tovar
- Geosport - obchod s outdoorovým oblečením

→ Ostatné služby

- Dom služieb
- Technické služby
- Požiarna zbrojnica
- Pneuservis
- Splav Hrona - požičovňa lodí

→ Zariadenia kultúry:

- Pomník SNP na ulici SNP
- Pamätník a pamätné miesto Slovenského národného povstania v Nemeckej
- Kostol sv. Mikuláša
- Dom smútku
- Kaplnka sv. Jozefa

→ Stravovacie zariadenia, pohostinstvá, služby:

- Motorest Nemecká
- Koliba u starej mamy
- Krčma
- 7 Pub
- Pohostinstvo (Zámotie)

→ Ubytovacie zariadenia

- Motorest Nemecká
- Penzión Hradisko
- Horská chata Mirka
- Kemping DRONTE

Prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení uvádza tabuľka č. 6.

Tabuľka č. 6

Prehľad ubytovacích zariadení - stav

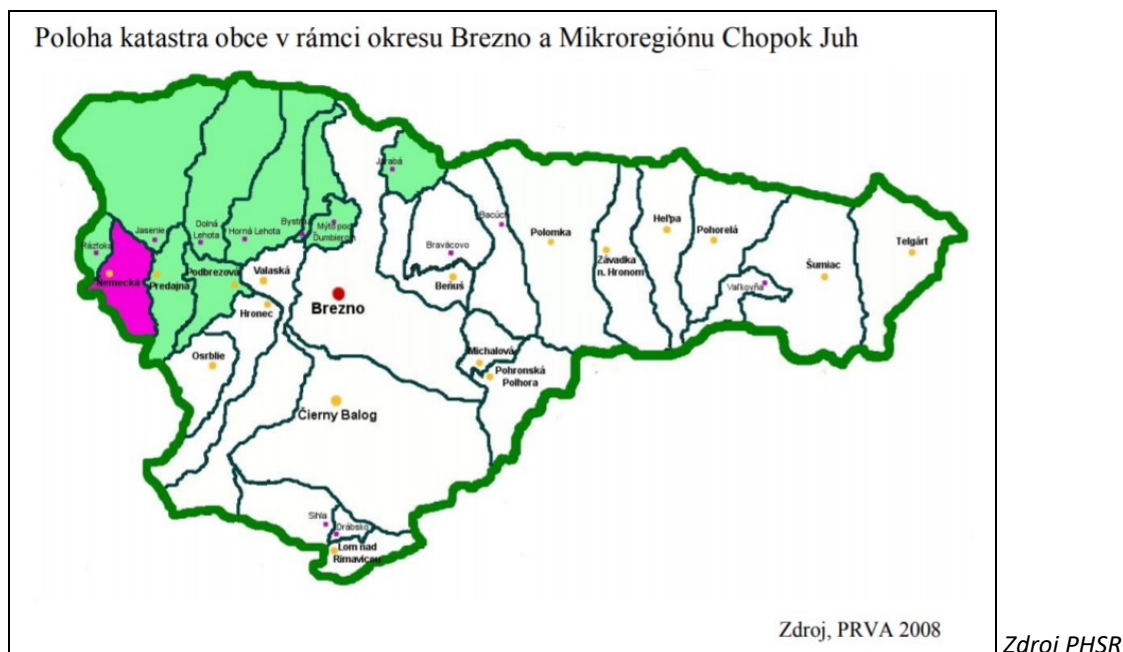
Názov - typ zariadenia	Počet zam.	Poč. lôžok	Poč. stoličiek
Motorest Nemecká - motorest	10	15	70 + 20
Penzión Hradisko - penzión	1	48	60
Individuálna rekreácia - Hradisko		13	13
Chata Mirka - horská chata	2	18	20
Koliba U starej matere - Reštauračné zariadenie	-	0	110 + 50
Kemping DRONTE - Kemping	2	150	-

D. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Nadradeným ťažiskom osídlenia pre obec Nemecká je breznianske ťažisko regionálneho významu rozvíjajúce sa okolo sídiel Brezno a Podbrezová. Väzby riešeného územia smerujú do mesta Brezna (18 km) ako sídla okresného významu a do Banskej Bystrice (23 km), sídla krajského významu. Okresné sídlo Brezno tvorí v štruktúre osídlenia Slovenska centrum osídlenia nadregionálneho významu. Je prepojené pohronskou sídelnou rozvojovou osou Levice - Žiar - B. Bystrica - Brezno, s ťažiskom celoštátneho významu Banská Bystrica - Zvolen, ktorá zároveň zabezpečuje širšie dopravné väzby.

Z pohľadu európskej dopravnej siete je najbližšou cestnou trasou severojužná trasa E 77 Budapešť - Šahy - Zvolen - B. Bystrica - Krakov - Varšava. Na železnici je riešené územie napojené regionálnou traťou II. kategórie č.172 Margecany - Banská Bystrica. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj plní obec Nemecká pre okolité územie úlohu lokálneho centra, je považovaná za prirodzené centrum vidieckeho osídlenia s preferovaním rekreačnej funkcie. Špecifikácia nosných druhov priemyselných odvetví a podnikov podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj je chemický priemysel - Petrochema, a.s. Dubová.

Obec Nemecká je súčasťou Mikroregiónu Chopok Juh.

Územie obce Nemecká leží v severnej časti Banskobystrického kraja v okrese Brezno. Okres Brezno sa nachádza v geometrickom strede Slovenska. Osou regiónu je Horehronské

Podolie ohraničené na severnej strane po celej dĺžke horským masívom Nízkych Tatier, na juhu Veporskými vrchmi a na východnom okraji Muránskou planinou Slovenského Rudohoria a Slovenským rajom. Najvyšším bodom jeho územia je vrchol Ďumbiera v Nízkych Tatrách (2043 m.n.m.).

Obec Nemecká sa nachádza v západnej časti Horehronského podolia, na Ondrejskom a medzibrodskom prielome Hrona. Hraničí s obcami Brusno, Ráztoka, Jasenie a Predajná. Najbližším administratívnym centrom je okresné mesto Brezno, od ktorého je vzdialená 21 km. Dopravnou osou údolnej nivy Hrona je cesta I/66, ktorá spája krajské mesto Banská Bystrica s okresným mestom Brezno a obcami Horehronského podolia. Súbežne s cestnou komunikáciou prechádza územím železničná trať v trase Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany.

Územie obce Nemecká s rozlohou 2 463 ha tvoria tri miestne časti: Nemecká, Dubová a Zámotie, ktoré sa ako samostatné obce spojili v druhej polovici 20. storočia.

E. Návrh urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania

Urbanistická štruktúra sídla, postupnosť vývoja obce

Dopravnou osou údolnej nivy Hrona je cesta I/66, ktorá spája krajské mesto Banská Bystrica s okresným mestom Brezno a obcami Horehronského podolia. Súbežne s cestnou komunikáciou prechádza územím železničná trať v trase Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany.

Územie obce tvoria pôvodne tri samostatné obce Nemecká, Dubová a Zámotie, ktoré boli v 2. polovici 20. storočia spojené. V západnej časti obce sa nachádza areál vojenského útvaru - sklad nepotrebných vojenskej techniky. Východne od areálu vojenského útvaru sa nachádza areál bývalého Výskumného ústavu lúk a pasienkov Banská Bystrica, ktorý pozostáva z dvoch častí. V časti bývalého chovu hospodárskych zvierat súkromná firma prevádzkuje mini ZOO, útulok pre opustené zvieratá. Druhá časť areálu je využívaná súkromnými podnikateľmi ako sklady a dielne.

Po ľavej strane cesty I/66 pred vstupom do obce sa nachádza areál Pamätníka SNP, bývalej vápenky, ktorý je smutne známy udalosťami z 2. svetovej vojny, ako miesto najmasovejších vražd na Slovensku. Územie obce uzatvára rozsiahly areál Petrochemy Dubová s priemyselnou výrobou založenou na spracovaní ropy. Východne od priemyselného areálu sa nachádza obytná časť Dubovej v minulosti nazývaná Kolónia, ktorá bola postavená ako obytná zóna pre zamestnancov fabriky.

V strede obce sa nachádza atypická stavba Základnej školy s materskou školou. V objekte školy sa nachádza školská knižnica, Múzeum ľudovej architektúry, fitnesscentrum a denný stacionár, ktorý patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Pri škole sa nachádza národná kultúrna pamiatka kostol sv. Mikuláša s cintorínom a v nedávnej minulosti postaveným domom smútku.

Územie obce pretína dopravná tepna - cesta I. triedy č. 66, ktorá rozdeľuje územie obce na dve približne rovnaké časti. Takmer súbežne s cestou I/66 prechádza železničná trať v trase Banská Bystrica - Červená Skala - Margecany. Medzi cestou a železnicou sa vlní rieka Hron so svojimi brehovými porastmi, ktorá vytvára regionálny hydrický biokoridor. Na Hrone sa nachádza technická pamiatka vodná elektrárňa, ktorá dodnes slúži na výrobu elektriny pre

hutnícky podnik - spoločnosť Železiarne Podbrezová a.s.

Severne od Dubovej sa nachádza Zámotie. Severovýchodne nad Zámotím na druhej strane cesty I/66 sa nachádza poľnohospodársky areál - hydináreň. Východne od hydinárne sa nachádza športová strelnica pre biatlon. V severnej časti územia obce, v lokalite Nemcova studňa sa nachádza rekreačný areál Hradisko, ktorý bol vybudovaný na rekreáciu zamestnancov priemyselného závodu Petrochema Dubová.

Územný rozvoj obce je limitovaný líniovými dopravnými stavbami a ich ochrannými pásmami, najkvalitnejšími poľnohospodárskymi pôdami, inundačným územím a v severnej časti ochranou prírody, nakoľko do tejto časti zasahujú územia európskeho významu siete NATURA - chránené vtáčie územie a v severnej časti Národný park Nízke Tatry. Ochranné pásmo NAPANT-u siaha po riekou Hron. Zároveň sa v tejto časti nachádza CHVO Nízke Tatry.

Návrh rozvoja obytného územia je navrhnutý v dotyku s jestvujúcou zástavbou obce, v prelukách, nadmerných záhradách, ale aj na novej ploche východne od kostola sv. Mikuláša.

Spestrením ponuky pre rekreáciu a cestovný ruch je navrhovaný areál agrotistiky, s mini ZOO, chovom koní v areáli bývalého hospodárskeho dvora.

Obec má celkovú výmeru 2463 ha. Územie obce je členité, lesy majú 56% zastúpenie z celkovej výmery územia obce. Poľnohospodárska pôda je zastúpená 34%. Zastavané územie predstavuje 5,5% z rozlohy územia obce.

F. Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území, najmä obytného územia, zmiešaného územia, výrobného územia, rekreačného územia a kúpeľného územia vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania

V zmysle §12, ods. 9 vyhlášky 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa v obci nachádzajú tieto územia:

Obytné územia - OÚ

Podľa odseku 4 písm. f) sú plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská. Územné a kapacitné usporiadanie jednotlivých zložiek obytných území vychádza najmä z hustoty obyvateľstva, druhu stavieb na bývanie a z ich výškového usporiadania, dochádzkových vzdialeností a prístupnosti, z požiadaviek na vytváranie tichých priestorov a ľahkej orientácie; musí zodpovedať charakteru mestského alebo vidieckeho sídla, rázu krajiny a jej klimatickým podmienkam a zabezpečovať zdravé bývanie. Hustota, členenie a výška stavieb na bývanie musia umožňovať najmä dodržanie odstupov a vzdialeností potrebných na oslnenie a presvetlenie bytov, na zachovanie súkromia bývania, na požiaru ochranu a civilnú obranu a na vytváranie plôch zelene.

Obytné územia podľa odseku 9 obsahujú aj

a) plochy na občianske vybavenie, na ktorých sa v súlade s významom a potrebami obcí môžu umiestňovať stavby pre školstvo, kultúru, na cirkevné účely, pre zdravotníctvo a sociálnu pomoc, spoje, menšie prevádzky pre obchod a služby, verejné stravovanie a služby, dočasné ubytovanie, telesnú výchovu, správu a riadenie, verejnú hygienu a požiaru

bezpečnosť; základné občianske vybavenie musí skladbou a kapacitou zodpovedať veľkosti a funkcii obce a niektoré občianske vybavenia aj potrebám záujmového územia,

b) plochy zelene v rozsahu zodpovedajúcom estetickým, hygienickým a ekostabilizačným potrebám.

Výrobné územia - VÚ

a) sú plochy určené pre prevádzkové budovy a zariadenia, ktoré na základe charakteru prevádzky sú neprípustné v obytných, rekreačných a zmiešaných územiach,

b) sú plochy pre priemyselnú výrobu, ktoré sa zriaďujú v obciach s veľkým objemom priemyselnej výroby a prepravy; kapacita a riešenie verejného dopravného a technického vybavenia musia zabezpečovať požiadavky na prepravu osôb, tovaru, vln a energií,

c) pre poľnohospodársku výrobu sa zriaďujú v obciach v súlade s rozvojom osídlenia a v súlade s podmienkami kapacitného a druhového rozvoja poľnohospodárskej produkcie; vo vidieckych sídlach sa na tejto ploche umiestňujú všetky stavby a zariadenia rastlinnej a živočíšnej poľnohospodárskej výroby, ak ich prevádzka nemá negatívny vplyv na životné prostredie.

Rekreačné územia - RÚ

podľa odseku 4 písm. f) obsahujú časti územia obcí, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej rekreácie bývajúceho obyvateľstva a turistov. Podstatnú časť rekreačných zón musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárske osady, trávne plochy a prípadne aj vodné toky a iné vodné plochy. Do rekreačnej plochy sa môžu umiestniť športové zariadenia, ihriská, kúpaliská, zariadenia verejného stravovania a niektorých služieb, centrá voľného času a zariadenia so špecifickou funkciou.

Záväzné regulatívy pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky a verejnoprospešné stavby

sú vyznačené v grafickej prílohe č. 3.5. - Výkres s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami.

Pre obec Nemecká sú definované funkčné a priestorovo homogénne jednotky:

Obytné územia:

- OÚ 01 Obytné územie - viacpodlažná zástavba stav - 4NP.
- OÚ 01* Obytné územie - viacpodlažná zástavba návrh - 3NP.
- OÚ 02 Obytné územie rodinné domy - 2NP.
- PO 01 Plochy základnej občianskej vybavenosti
- PO 02 Plochy vyššej občianskej vybavenosti
- PO 03 Plochy špecifickej občianskej vybavenosti
- PO 04 Plochy športu
- PO 05 Zberný dvor
- PZ 01 Plochy verejnej zelene - park
- PZ 02 Plochy cintorínov
- PZ 03 Plochy izolačnej zelene - návrh
- PZ 04 Filtračná zeleň výrobných areálov
- PZ 05 Plochy ostatnej zelene
- PZ 06 Plochy lesov
- PZ 07 Orná pôda
- PZ 08 Trvalý trávny porast

- RÚ 01 Rekreačné územie Nemcova studňa
- RÚ 02 Rekreačné územie - vodácka základňa
- RÚ 03 Rekreačné územie - agroturistika - návrh
- PD 1 Plochy cestnej dopravy
- PD 2 Plochy železničnej dopravy
- VZ Vodárenský zdroj
- VDJ Vodojem
- ČOV Čistiareň odpadových vôd
- MVE Malá vodná elektráreň
- RS Regulačná stanica plynu

Výrobné územia:

- VÚ 01 Sklady vojenskej techniky
- VÚ 02 Výrobné územie - sklady a dielne
- VÚ 03 Priemyselný areál PTCHEM Dubová
- VÚ 04 Hospodársky dvor - hydináreň
- VÚ 05 Hospodársky dvor - Kejda

Rekreačné územia:

- RÚ 01 Rekreačné územie Nemcova studňa
- RÚ 02 Rekreačné územie - vodácka základňa
- RÚ 03 Rekreačné územie - agroturistika - návrh

Pre všetky navrhované obytné územia nie sú počty navrhovaných bytových jednotiek záväzné. Ako záväzné sa navrhujú: hlavná funkcia, prípustné funkčné využívanie a zakazujúce funkčné využívanie.

Obytné územia:

OÚ 1 Obytné územie - viacpodlažná zástavba - 4NP. - stav

OÚ 1* Obytné územie - viacpodlažná zástavba - 3NP - návrh

Hlavná funkcia	Bývanie - viacpodlažná zástavba bytových domov
Prípustné funkčné využívanie	Prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská, ktoré musia zodpovedať charakteru vidieckeho sídla, požiadavkám na zachovanie súkromia a kvality životného prostredia. Prípustné využitie na drobné služby, nezávadnú remeselnú výrobu zlučiteľnú s funkciou bývania,
Zakazujúce funkčné využívanie	Funkcie nezlučiteľné s hlavnou funkciou bývania negatívne ovplyvňujúce bývanie napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie, kvalitu bývania.

OÚ 2 Obytné územie rodinné domy 2NP.

Hlavná funkcia	Obytná funkcia - Bývanie prevládajúca forma zástavby rodinnými domami do 2. NP + podkrovie, doplnenie voľných prelúk v zastavanom území, v nadmerných záhradách, nové rozvojové plochy bývania nadväzujúce na zastavané územie,
Prípustné funkčné využívanie	Prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská, ktoré musia zodpovedať charakteru vidieckeho sídla, požiadavkám na zachovanie súkromia a kvality životného prostredia. V rámci obytnej funkcie je prípustné využitie na drobné služby, nezávadnú remeselnú výrobu zlučiteľnú s funkciou bývania,

Zakazujúce funkčné využívanie	Funkcie nezlučiteľné s hlavnou funkciou bývania negatívne ovplyvňujúce bývanie napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom, a inak zhoršujúce životné prostredie, kvalitu bývania
Osobitné požiadavky:	Pre obytné územie nachádzajúce sa v bezprostrednej blízkosti vodných tokov Hron a jeho prítokov vypracovať urbanistickú štúdiu a vyčleniť zóny so zvláštnym režimom odpadových vôd tak, aby nedochádzalo k znečisteniu tokov odpadom.

Výrobné územia:

VÚ 01 Sklady vojenskej techniky

Hlavná funkcia	Stav: Sklady vojenskej techniky - vojenský útvar
Prípustné funkčné využívanie	Monofunkčné využitie,
Zakazujúce funkčné využívanie	Nepripustné iné funkcie,

VÚ 02 Výrobné územie - sklady a dielne

Hlavná funkcia	Stav: Garáže a sklady, drobná výroba
Prípustné funkčné využívanie	Iné prevádzky podobného charakteru, drobní podnikatelia
Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

VÚ 03 Priemyselný areál PTCEM Dubová

Hlavná funkcia	- Plocha s jestvujúcou chemickou výrobou - Zariadenia vedy, výskumu a inovácií - Objekty s historickou hodnotou v areáli - vypracovať návrh na vyhlásenie technickej pamiatky - filtračná zeleň s vysokou zeleňou po obvodě areálu - Odstránenie jestvujúcich environmentálnych záťaží
Prípustné funkčné využívanie	- Výrobné prevádzky súvisiace s hlavnou funkciou - Technoparky a areály technickej infraštruktúry - zariadenia odpadového hospodárstva - Spracovanie druhotných surovín
Zakazujúce funkčné využívanie	Funkcie, ktoré svojimi priestorovými a prevádzkovými nárokmi alebo vplyvmi na okolie (hluk, prach, exhaláty a pod.) narúša charakter priemyselného prostredia, neprimerane limituje možnosti využitia priľahlých pozemkov. Prípadne je svojimi nárokmi na kvalitu životného prostredia nezlučiteľné s prevádzkou areálu chemickej výroby.

VÚ 04 Hospodársky dvor - hydináreň

Hlavná funkcia	Stav: Chov brojlerových kurčiat, oviec Návrh: výsadba filtračnej zelene v areáli hospodárskeho dvora
Prípustné funkčné využívanie	Iné prevádzky podobného charakteru,
Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

VÚ 05 Hospodársky dvor - Kejda

Hlavná funkcia	Stav: Chov hospodárskych zvierat - hovädzieho dobytku
Prípustné funkčné využívanie	Iné prevádzky podobného charakteru, bez negatívneho vplyvu na záujmové územie. Doplnková funkcia: Agroturistika

Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.
-------------------------------	---

Rekreačné územia:

RÚ 01 Rekreačné územie Nemcova studňa

Hlavná funkcia	Rekreačia, stabilizované územie, bez ďalšej výstavby
Prípustné funkčné využívanie	Monofunkčné využitie
Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

RÚ 02 Rekreačné územie - vodácka základňa

Hlavná funkcia	Rekreačia, relax
Prípustné funkčné využívanie	- prislúchajúce zariadenia, napr. lavičky, altánky, fitnes prvky, zeleň a detské ihrisko, ktoré musia zodpovedať charakteru oddychovej zóny, - Komerčné aktivity spojené s drobnými službami len v rozsahu nutnom pre prevádzku oddychovej zóny.
Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou oddychovej zóny, negatívne ovplyvňujúce napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom, a ohrozujúce hlavnú funkciu. Funkcie narušujúce kontinuitu regionálneho biokoridoru Hron, celistvosť brehových drevinových porastov, trvalých trávnych porastov

RÚ 03 Rekreačné územie - agroturistika - návrh

Hlavná funkcia	Rekreačia - Agroturistika
Prípustné funkčné využívanie	Návrh: ZOO, ubytovanie, stravovanie
Zakazujúce funkčné využívanie	Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

G. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

1) Návrh riešenia bývania

Urbanistický ukazovateľ priemernej obložnosti bytu (počet obyvateľov na jeden byt) je 2,69 (Slovenská republika 3,23). Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Tabuľka. č.7

Stav a návrh bytov

Časť obce	Miestna časť	Stav			Návrh			Spolu
		IBV	HBV	Spolu b.j.	IBV	HBV	Spolu b.j.	
Nemecká	Nemecká	403	24	427	91	16	107	534
	Dubová Kolónia	52	85	137	30	0	30	167
	Zámostie	97	0	97	5	0	5	102
Spolu:		552	109	661	126	16	142	803

Stav obyvateľov k 31.8.2019 bol na základe evidencie obce 1748, čo predstavuje obývanosť 2,644 na jeden byt. Pri obývanosti 2,5/byt v návrhovom roku 2040 môže počet obyvateľov vzrásť o 355.

Bez vplyvu migrácie bude na základe jestvujúcich demografických ukazovateľov a trendov naďalej klesať počet obyvateľov obce. Pri podpore zamestnanosti v blízkych centrách osídlenia regionálneho významu - Brezno, Podbrezová, je možné predpokladať zvýšený záujem o výstavbu rodinných domov v Nemeckej a v blízkych dostupných obciach.

Ak obec pozitívne podporí a využije v súčasnosti prejavovaný záujem o výstavbu bytov či už v rodinných domoch, alebo v bytových domoch, môže sa počet obyvateľov v návrhovom období v r.2040 pri obývanosti 2,5 obyvateľa na jeden byt priblížiť k počtu 2000 obyvateľov.

K 31.08.2019 mala obec Nemecká 1748 obyvateľov. Obývanosť v roku 2019 je pri súčasných 661 bytoch 2,644 obyvateľa / 1byt.

Návrhom územného plánu sa vytvárajú možnosti pre výstavbu 142 bytových jednotiek, čo pri predpokladanej obývanosti 2,5 obyvateľa/ byt predstavuje počet 355 obyvateľov. K výhľadovému roku 2040 by sa mohol počet obyvateľov priblížiť počtu 2000.

2) Návrh občianskej vybavenosti so sociálnou infraštruktúrou

v zmysle metodického usmernenia MŽP SR „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“ (Bratislava 2010)

V zásade možno skonštatovať, že jestvujúce zariadenia občianskej vybavenosti sú primerané veľkosti obce a pokrývajú jej potreby.

Územný plán navrhuje :

- rozšírenie cintorína v časti Nemecká,
- rozšírenie cintorína v časti Dubová,
- Park - plocha verejnej zelene medzi plochou cintorína a navrhovanou obytnou zónou v Dubovej,
- Komunitné centrum, park. Pozemok vzniknutý po asanácii kina sa nachádza v ochrannom pásme železnice a preto nie je vhodný na bývanie. Je vhodný na občiansku vybavenosť, služby.
- Medzi priemyselným areálom a navrhovanou obytnou zónou v Dubovej je navrhnutá izolačná zeď.
- V náväznosti na navrhovanú obytnú zónu v Dubovej navrhujeme plochu športu.

3) Návrh výroby

Priemyselná výroba sa v obci nachádza vo výraznom zastúpení. Nové plochy pre výrobu sa nenavrhujú.

4) Návrh rekreácie

V územnom pláne navrhujeme rozšírenie možností rekreácie a podmienok pre podporu cestovného ruchu v západnej časti obce. V južnej časti obce v lokalite bývalého hospodárskeho dvora je navrhovaný areál s využitím pre agroturistiku s mini ZOO s možnosťou ubytovania a stravovania.

Tabuľka č. 8

Návrh ubytovacích a stravovacích zariadení

Názov - typ zariadenia	Počet zam.	Počet lôžok	Počet stoličiek
Rekreačné zariadenie "Agroturistika" Mini ZOO	5	20	40

H. Vymedzenie zastavaného územia obce

Územie obce Nemecká s rozlohou 2 463 ha tvoria tri miestne časti: Nemecká, Dubová a Zámotie, ktoré sa ako samostatné obce spojili v druhej polovici 20. storočia.

Celková výmera územia obce: 2463 ha, z toho poľnohospodárska pôda: 840 ha, nepoľnohospodárska pôda: 1623 ha, skutočne zastavané územie: 75,15 ha.

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy navrhovaný územným plánom je 18,6926 ha, z toho 2,4947 ha v zastavanom území obce a 16,1979 ha mimo zastavaného územia obce.

I. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V riešenom území sú návrhom územného plánu vymedzené nasledovné ochranné pásma:

- pohrebisko	- 30 m od hranice pozemku pohrebiska v zmysle VZN č. 3/2020 obce Nemecká podľa zákona č. 131/2010 o pohrebníctve, v znení neskorších predpisov,
- vojenský útvar Nemecká - sklady neupotrebiteľnej vojenskej techniky	- 100 m od oplotenia areálu v zmysle záväzného stanoviska MO SR, v zmysle záväzného stanoviska MO SR,
- Kostol sv. Mikuláša -	- Okruh 10 m od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; 10 m sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok - Podľa § 32 ods. 2 pamiatkového zákona pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy“. - „Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok“. - „Pamiatkové hodnoty nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky spoluvytvára prostredie, v ktorom sa pamiatka nachádza (§27). Pamiatkové hodnoty niektorých pamiatok, najmä krajinných dominant však môžu súvisieť s pomerne rozsiahlym príľahlým územím. Pri posudzovaní jednotlivých situácií definovania konkrétneho prostredia kultúrnej pamiatky musí krajský pamiatkový úrad použiť inštitút správnej úvahy v zmysle Zákona o správnom konaní“.

- cesta I. triedy	- 50 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce podľa zákona č. 136/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),
- cesta III. triedy	- 20 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce podľa zákona č. 136/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),
- miestna komunikácia	- 15 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce podľa zákona č. 136/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),
- železnica	- 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od vonkajšej hranice obvodu dráhy podľa zákona č. 52/1964 Zb. o dráhach,
- Vodný tok Hron	- 10 m od brehovej čiary,
- Miestne vodné toky - prítoky Hrona	- 5 m od brehovej čiary,
- chránená vodohospodárska oblasť	- Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť, ktorá bola stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.
- ochranné pásma vodárenských zdrojov	- Obec Nemecká prameň č. 1 Nad cestou a prameň č. 2 Pod cestou, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká, - Nemcova studňa, prameň Horný a prameň Dolný pre vodovod v rekreačnej lokalite
- verejný vodovod a kanalizácie mimo zastavaného územia	- 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti, - 3,0 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm vrátane od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti,
- prípojky verejného vodovodu a kanalizácie	- min. 2 m od osi vodovodnej prípojky obojstranne, - min. 0,75 m od osi kanalizačnej prípojky obojstranne.
- čistiareň odpadových vôd	- 25 m s komplexne uzavretou technológiou s čistením odvádzaného vzduchu, - 50 m s uzavretou technológiou bez čistenia vzduchu, - 25 m s mechanicko-biologickým čistením bez kalového hospodárstva s úplne zakrytými objektmi alebo zakrytým kalovým hospodárstvom s čistením vzduchu, - 100 m s mechanicko-biologickým čistením s pneumatickou aeráciou s kalovým hospodárstvom, - 200 m s mechanicko-biologickým čistením s mechanickou povrchovou aeráciou alebo biofiltrami s kalovým hospodárstvom, - 50 m vegetačné čistiarene odpadových vôd uzavreté, - 100 m vegetačné čistiarene odpadových vôd otvorené, - 200 m ostatné objekty čistiarene odpadových vôd. - Ak má byť čistiareň odpadových vôd umiestnená v smere prevládajúceho vetra k obytnému územiu, vzdialenosti sa zdvojnásobujú
- malé čistiarene odpadových vôd s kapacitou do 100 m ³ za deň	- OP zodpovedá technickej norme alebo inej obdobnej technickej špecifikácii s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami,
- vzdušné el. vedenie od 35 kV do 110 kV vrátane	- 15 m od krajného vodiča na každú stranu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- vzdušné el. vedenie od 110 kV do 220 kV	- 20 m od krajného vodiča na každú stranu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

vrátane	
- stožiarová transf. stanica 22/0.4 kV	- 10 m od trafostanice podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- plynovod VTL (svetlosť 201-500 mm)	- 8 m na každú stranu od osi plynovodu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- bezpečnostné pásmo VTL plynovodu	- 20 m na každú stranu od osi plynovodu, podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- plynovod STL (tlak menej ako 0,4 MPa, svetlosť do 200 mm)	- 4 m na každú stranu od osi plynovodu - v zastavanom území obce 1 m na každú stranu od osi plynovodu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Regulačná stanica plynu VTL/STL 1200	- 8 m podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- les	- 50 m od okraja lesných pozemkov m podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch.
- Elektronické komunikácie	- podľa § 23 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Ochranné pásmo vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla, v dĺžke vedení 15 m od uzla, je 10 m od osi vedenia, pričom elektronickým komunikačným uzlom sa rozumie fyzický bod prepojenia sietí, v ktorom sa prepájajú vedenia medzi najmenej dvoma poskytovateľmi národných sietí a najmenej dvoma poskytovateľmi nadnárodných sietí. Hĺbka a výška ochranného pásma vedenia, ako aj ochranného pásma vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla, je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

Do katastrálneho územia obce zasahujú územia **európskej sústavy chránených území**:

- Chránené vtáčie územie CHVÚ18 Nízke Tatry
- Územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry
- Územie európskeho významu SKUEV1302 Alúvium Hrona

V riešenom území sú návrhom územného plánu vymedzené nasledovné bezpečnostné pásma:

- plynovod VTL (tlak 0,4-4,0 MPa; svetlosť do 350 mm)	- 20 m na každú stranu od osi plynovodu
- plynovod STL (tlak do 0,4 MPa)	- 10 m na každú stranu od osi plynovodu na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
-	- v súvislej zástavbe určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.
- plynárenské zariadenia (regulačná stanica, filtračná st., armatúrne uzly)	- 50 m od pôdorysu technologickej časti zariadenia

J. Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

Riešenie záujmov obrany štátu

V obci Nemecká sa v západnej časti územia obce nachádza Vojenský útvar 1043 Nemecká, sklady nepotrebné vojenskej techniky. V areáli pracuje 150 zamestnancov, z toho 133 civilných zamestnancov. Areál má pripojenie na železničnú vlečku, má samostatnú čistiareň odpadových vôd.

Civilná ochrana

Návrh územnoplánovacej dokumentácie v oblasti požiadaviek civilnej ochrany na budovanie zariadení civilnej ochrany - ochranných stavieb musí rešpektovať § 4 ods. 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z., podľa ktorého sa ochranné stavby navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

Ohrozenie obyvateľstva na území okresu Brezno sa predpokladá hlavne: a. mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru, b. povodňami, c. pri skladovaní nebezpečnej látky zo stacionárneho zdroja Zimného štadióna Aréna Brezno, d. požiarom, výbuchom a únikom plyných nebezpečných látok z výrobných objektov PTACHEM, s.r.o. Nemecká a Železiarne Podbrezová, a.s. (podnik kategórie „A“), e. na nebezpečných a rizikových úsekoch cestných komunikácií pri preprave nebezpečných látok, f. inými druhmi mimoriadnych udalostí technogénneho a environmentálneho charakteru a ich vzájomnými kumulatívnymi účinkami.

Riziká možných mimoriadnych udalostí podľa Analýzy územia okresu Brezno sú:

- požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti, ktoré zastupuje spoločnosť PTACHEM s.r.o., určená na spracovanie slovenskej ropy na pohonné hmoty, konzervačné, mazacie a priemyselné oleje, saponátové prostriedky a polotovary pre práce prostriedky. Absolútne nevyhovujúcimi z hľadiska požiarnej bezpečnosti sú nádržové dvory s uskladnenými horľavými kvapalinami. Ich stavebné riešenie - predovšetkým odstupové vzdialenosti, sú minimálne a nevyhovujúce súčasným platným predpisom. Takisto ich umiestnenie a vzájomná poloha sú nevyhovujúce z hľadiska zložitosti vedenia zásahových ciest a ochrany nádrží pred ďalším šírením požiaru (vzájomná vzdialenosť jednotlivých nádrží od seba je 1,5 až 2 m),
- riziká spôsobené mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru,
- riziká spôsobené povodňami,
- riziká na nebezpečných a rizikových úsekoch cestných komunikácií pri preprave nebezpečných látok,
- riziká spôsobené inými druhmi mimoriadnych udalostí technogénneho a environmentálneho charakteru a ich vzájomnými kumulatívnymi účinkami,
- riziká environmentálneho charakteru ako sú neriadené skládky odpadov a riziká spojené s prepravou, skladovaním a používaním pohonných hmôt, mazadiel, lepidiel, rozpúšťadiel, lakov, umelých hnojív prípravkov na ochranu rastlín, kyselín a silných zásad.

Tabuľka č. 9

Prehľad rizík možného vzniku mimoriadnych udalostí na území obce Nemecká

Kód kríz. javu	Krízový jav	Ohrozujúci faktor	Zdroj rizika
ND-211	Kamenná lavína	zrážky	svah a padanie skál na cestu III. triedy č. 2492
ND-311	Povodeň	voda	rieka Hron
ND-312	Blesková povodeň	zrážky	búrka, prietrž mračien
ND-410	Búrka	zrážky	búrka, prietrž mračien
ND-411	Víchrice	vietor	poveternostná situácia
ND-420	Krupobitie	zrážky	búrka, prietrž mračien

Kód kríz. javu	Krízový jav	Ohrozujúci faktor	Zdroj rizika
ND-511	Extrémne teplo	dlhotrvajúce vysoké teploty	poveternostná situácia
ND-551	Lesný požiar	ohneň	vypaľovanie trávy, úmyselné založenie požiaru
ND-560	Dlhodobá inverzia	iné	hmla
MMD-121	Dopravná nehoda - cestná	doprava	cesta III. triedy č. 05092, miestne komunikácie
MMD-123	Dopravná nehoda - letecká	doprava	letecký koridor ponad obec
MMD-125	Dopravná nehoda - železničná	doprava	železničná trať č. 150 smer Levice - Žiar nad Hronom - Zvolen
MMD-141	Únik nebezpečných chemických látok	doprava	cesta III. triedy č. 05092, železničná trať č. 150 smer Levice - Žiar nad Hronom - Zvolen
MMD-151	Požiar	ohneň	skrat na vedení elektrickej energie, požiar z vykurovacích telies, úmyselné založenie požiaru
MMD-340	Narušenie verejného poriadku	iné	neštandardné správanie sa a konanie ľudí
MMD-350	Narušenie zákonnosti	iné	správanie sa a konanie ľudí mimo zákonných noriem
MMD-361	Hrozba výbušninou, uloženie výbušniny, uloženie nástražného výbušného systému	iné	konanie ľudí
MMD-362	Hrozba použitia chemických látok	Nebezp. látka	konanie ľudí
CIP-201	Narušenie funkčnosti cestnej dopravy	doprava	porušenie cestných komunikácií vplyvom mimoriadnej udalosti
CIP-205	Narušenie funkčnosti železničnej dopravy	doprava	porušenie železničnej trate vplyvom mimoriadnej udalosti
CIP-301	Narušenie dodávok elektr. energie	viator	vichrica
CIP-501	Narušenie komunikačných služieb	viator	vichrica
CIP-502	Narušenie informačných služieb	viator	vichrica
CIP-602	Narušenie dodávok potravín	voda	povodeň, snehová kalamita
CIP-701	Narušenie funkčnosti samospr. orgánov	ohneň	požiar - obecný úrad
CIP-804	Narušenie funkčnosti škôl a školských zariadení	ohneň	požiar
CIP-901	Narušenie dodávok pitnej vody	nedostatok zrážok	vysoké teploty - sucho, porucha verejného vodovodu
CIP-902	Narušenie odvádzania odpadových vôd	porucha	poškodená verejná kanalizácia

Zdroj: Analýza územia okresu Brezno z hľadiska možných mimoriadnych udalostí

V obci Nemecká v zmysle § 3 písm. a) bod 3, 3.1, 3.2 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. boli na základe určovacích listov jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne (JÚBS) v zmysle §15, písm. e) zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva vybraté vhodné ochranné stavby (t.j. zariadenia civilnej ochrany) použiteľné, podľa druhu ochrany, ako JÚBS pripravované:

- na ochranu obyvateľstva v čase vojny a vojnového stavu
- na ochranu obyvateľstva pri vzniku mimoriadnej udalosti v tomto zložení:
 - pre obyvateľstvo počet JÚBS 649 s kapacitou 2 050 osôb,

- pre zamestnancov právnických a fyzických osôb a pre osoby prevzaté do starostlivosti počet JÚBS 9 s kapacitou 95 osôb.
- Ochranu obyvateľstva obce ukrytím podrobnejšie rieši spracovaný Plán ukrytia obce Nemecká, ktorý je súčasťou Plánu ochrany obce Nemecká.
- Ukrytie obyvateľstva ako aj osôb prevzatých do starostlivosti na území obce Nemecká, v rámci plánovanej výstavby v budúcnosti, riešiť v súlade s podmienkami vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. pri projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie.

Požiarna ochrana

Východiskový stav

Požiarnu ochranu v obci zabezpečuje obecný dobrovoľný hasičský zbor. Zdrojom požiarnej vody je v prípade potreby rozvodná sieť verejného vodovodu a dve miesta na Hrone, kde je možné odčerpávanie povrchovej vody z vodného toku do hasičských aut.

Technický stav väčšiny rozvodnej siete verejného vodovodu nevyhovuje požiarным potrebám. V prípade potreby zasahuje aj Hasičský a záchranný zbor z Brezna, prípadne z Banskej Bystrice.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska požiarnej ochrany :

- rešpektuje realizovaný systém požiarnej ochrany,
- navrhuje rekonštrukciu nevyhovujúcej rozvodnej siete verejného vodovodu (vek, materiál, profily),

Pri rozvoji územia je potrebné sa riadiť zákonom č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane, v znení neskorších predpisov, zohľadňovať požiarnu bezpečnosť stavieb a ostatných statkov obce, zabezpečiť požiarnu vodu, hydranty a vodné plochy.

Ochrana pred povodňami

Východiskový stav

Z hľadiska ochrany obce pred povodňami neboli na vodných tokoch a ich povodiach realizované komplexné opatrenia zabezpečujúce intravilán obce pred povodňami. Na rieke Hron (v správe SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica) boli realizované iba sporadické úpravy s ľavostranným ohrádzovaním v r.km 201,570 – 204,460, celková dĺžka 545 m. Koryto toku je zväčša prirodzeného charakteru s krovitým a stromovým súvislým aj nesúvislým brehovým porastom.

Na ostatných vodných tokoch (v správe SR, SVP Banská Bystrica, OZ Slovenská Ľupča, resp. neznámych správcov) boli realizované čiastočné úpravy koryt v intraviláne obce:

- potok Revište (č. toku 227) v dĺžke cca 500 m od ústia do Hrona,
- potok Dubová (č. toku 232) v dĺžke cca 1.100 m od ústia do Hrona.

Na Kostolnom potoku (správca vodného toku Lesy SR OZ Slovenská Ľupča) je v r.km 0,514 vybudovaný polder (suchá nádrž). Ďalšie údaje nezistené.

Podľa mapy povodňového ohrozenia, list 36-23-07 v mierke 1 : 10 000, by pri prietoku Q_{100} ročnej vody boli zaplavené nasledujúce časti obce Nemecká :

- zástavba na pravom brehu : parcela č. 1618, časť parcely 1622 (pravý breh Jasenianskeho potoka), ulica Zámostského, Hronská (od mosta proti toku),
- zástavba na ľavom brehu : ulica Janka Kráľa, časť ulice SNP a Jána Švermu, ulica Andreja Sládkoviča, Sama Chalúpku.

Záplavové čiary v mape povodňového ohrozenia sú zakreslené vo výkresoch v mierke 1 : 10 000 a 1 : 5 000 grafickej časti.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska ochrany pred povodňami :

- rešpektuje stavbu „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron v rkm 200,400 – 205,600“, ktorá je zahrnutá v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hron. Predmetom riešenia je návrh protipovodňového opatrenia ochrany ohrozenej časti intravilánu obce pre, vodný tok Hron tak, aby bola zabezpečená ochrana intravilánu pre prietok Q_{100} s bezpečnosťou.

K. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov MÚSES a ekostabilizačných opatrení, ochrana pamiatkového fondu

1. Všeobecné zásady obhospodarovania krajiny

V „Zadaní pre spracovanie územného plánu obce Nemecká“ boli formulované nasledovné zásady menežmentu krajiny z hľadiska ochrany prírody a životného prostredia:

- Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
- Rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia a lesy v chránených územiach
- Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
- Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou: zákonom o

ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území, zákonom o lesoch, zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

- Podporovať využívanie prostriedkov z Programu rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013 na obnovu ekologickej stability lesných ekosystémov (najmä obnovu prirodzeného drevinového zloženia) a obnovu a primerané využívanie polo prirodzených trvalých trávnych porastov,
- Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).
- Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, a funkčnosť územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.
- Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako aj ochranu vodárenských zdrojov
- ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
- Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržiavania kvality a ekologickej stability územia.
- V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

2. Navrhované zásady obhospodarovania krajiny v k.ú. obce Nemecká v záujme zachovania a zvyšovania ekologickej stability krajiny

V Územnom pláne obce Nemecká, časť Prieskumy rozbor, sú v krajinnoekologickom pláne (KEP) vylíšené nasledovné prvky krajinnej štruktúry (kódové označenie je použité vo výkrese KEP). Zásady obhospodarovania krajiny sú spracované pre jednotlivé krajinné štruktúry.

KÓD	PRVOK SKŠ	KLASIFIKÁCIA	EKOLOGICKÁ STABILITA					
1a	Lesy	prírodné a prirodzené	5					
1b	Lesy	poloprirodzené	4,5					
1c	Lesy	zmenené		4				
2a	Zastavané plochy	s prevahou zelene			3			
2b	Zastavané plochy	s dostatkom zelene				2		
2c	Zastavané plochy	s nedostatkom zelene					1	
2d	Zastavané plochy	bez zelene						0
3a	Krajinná zeleň (NDV)	prirodzená		4				
3b	Krajinná zeleň (NDV)	poloprirodzená			3			
3c	Krajinná zeleň (NDV)	kultúrna				2		
4a	Lúky a pasienky	prírodné (nevyskytuje sa)	5					
4b	Lúky a pasienky	prirodzené		4				
4c	Lúky a pasienky	polokultúrne			3			
4d	Lúky a pasienky	kultúrne				2		
5a	Sady	maloplošné extenzívne			3			
5b	Sady	veľkoplošné intenzívne				2		
6a	Záhrady	maloplošné extenzívne			3			
7a	Ladom ležiace plochy	prirodzené		4				
7 b	Ladom ležiace plochy	prírode blízke			3			
7c	Ladom ležiace plochy	ruďerálne				2		
8a	Mokrade	prirodzené	5					
8b	Mokrade	prírode blízke		4				
9a	Skaly	prírodné	5					
9b	Skaly	prirodzené		4				
9c	Skaly	narušené			3			
10a	Vodné toky a plochy	prírodné	5					
10b	Vodné toky a plochy	prirodzené		4				
10c	Vodné toky a plochy	upravené			3			
10d	Vodné toky a plochy	umelé				2		
11a	Orná pôda	malobloková					1,5	
11b	Orná pôda	veľkobloková					1	
4dx11	Viacročné krmoviny					2		

2.1. Lesy

Lesy prírodné a prirodzené (kód 1a)

Charakteristika : Sú najcennejšími veľkoplošnými prvkami SKŠ, tvoria základ ekologickej stability územia. Najviac zodpovedajú potenciálnej prirodzenej vegetácii. Sú tvorené prevažne listnatými lesmi s prevahou buka lesného, vo vyšších polohách lesmi zmiešanými s jedľou a smrekom, s prímiesou cenných listnáčov. Vyskytujú sa pomerne často s

diferencovanou vekovou i priestorovou štruktúrou (viacetážové porasty). Vysokým vekom porastov sa vyznačujú niektoré porasty zaradené v kategórii ochranných lesov.

Ekologická stabilita: 5

Výskyt v území : V najväčšom rozsahu, takmer súvisle sa vyskytujú v S časti územia, patriacej do ochranného pásma NP Nízke Tatry, ostrovčekovite v časti južnej.

Návrh využívania : Hospodárenie podľa Programu starostlivosti o lesy (PSL), aplikácia jemných metód hospodárenia, dôsledné rešpektovanie podmienok ochrany prírody v chránených častiach územia.

Lesy poloprirodzené (kód 1b)

Charakteristika : V lesoch poloprirodzených je oproti predošlým pozmenené druhové zloženie s väčším zastúpením drevín z iného (obvykle vyššieho) vegetačného stupňa, prípadne ich úplná dominancia v 5. lvs, kde by mali tvoriť len pomerný podiel. Lesy poloprirodzené sú takisto vysoko cennými prvkami SKŠ. Podobne ako predošlé sa vyskytujú pomerne často s diferencovanou vekovou i priestorovou štruktúrou (viacetážové, rôznoveké porasty, bohatý bylinný podrast). Vysokým vekom porastov sa vyznačujú niektoré porasty zaradené v kategórii ochranných lesov. Ich pozmenené drevinové zloženie však najmä v súvislosti s klimatickou zmenou predstavuje väčšie riziko poškodenia škodlivými činiteľmi (sucho, podkôrny hmyz).

Ekologická stabilita: 4,5

Výskyt v území : Rovnomerné rozloženie na lesnom fonde, viacej v J časti územia vo Veporských vrchoch.

Návrh využívania: Hospodárenie podľa Programu starostlivosti o lesy (PSL), aplikácia jemných metód hospodárenia, dôsledné rešpektovanie podmienok ochrany prírody v chránených častiach územia. Pri spracovaní a pripomienkovaní PSL z pozície vlastníkov lesov i obce smerovať k postupnému zvýšeniu zastúpenia stanovištne pôvodných druhov drevín.

Lesy zmenené (kód 1c)

Charakteristika : V lesoch zmenených druhové zloženie nezodpovedá prirodzenému. Jedná sa prevažne drevín s iného vegetačného stupňa. Ihličnaté kultúry v 5.lvs radíme ešte medzi lesy poloprirodzené. Ich drevinové zloženie, často spojené s rovnorodosťou porastov však najmä v súvislosti s klimatickou zmenou významne znižuje ich odolnosť a vytvára riziko kalamitného poškodenia škodlivými činiteľmi (najmä sucho, podkôrny hmyz).

Ekologická stabilita: 4

Výskyt v území : V riešenom území sa jedná prevažne o monokultúry hospodársky dôležitých ihličnatých drevín (smrek, borovica, jedľa), ale aj pionierskych či melioračných drevín (borovica sosna, borovica čierna, smrekovec) na nepriaznivých stanovištiach, vysadených pri zalesňovaní degradovaných plôch v 3. a 4. lesnom vegetačnom stupni, zaradených do kategórie ochranných lesov.

Návrh využívania: Hospodárenie podľa Programu starostlivosti o lesy (PSL), aplikácia jemných metód hospodárenia, dôsledné rešpektovanie podmienok ochrany prírody v chránených častiach územia. Pri spracovaní a pripomienkovaní PSL z pozície vlastníkov lesov i obce smerovať k premene porastov na lesy stanovištne pôvodných druhov drevín. Zvláštnu pozornosť venovať porastom na J orientovaných vápencových úbočiach s vysokým zastúpením introdukovaných drevín (borovica čierna). Zabrániť šíreniu agátu a invázných druhov bylín do týchto porastov.

2.2. Urbanizované plochy

Zastavané plochy s prevahou zelene (kód 2a)

Charakteristika: Sú tvorené prevažne verejnou i vyhradenou zeleňou, napr. cintorínmi, parčíkmi a pod. ako fragmenty.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: Vyskytujú sa v zastavanom území obce. Najvýznamnejšie sú park v časti Dubová, cintoríny s vysokým zastúpením hodnotných stromov (líp), ale aj nezastavané preluky.

Návrh využívania: V rámci rozvoja obce je potrebné ich rešpektovať a verejnej zeleni zabezpečiť ochranu a rozvoj podľa odborne spracovaných projektov (záhradná architektúra). Zabrániť šíreniu agátu a invázných druhov bylín do týchto plôch.

Zastavané plochy s dostatkom zelene (kód 2b)

Charakteristika: Sú tvorené prevažne výstavbou rodinných i bytových domov s dvormi, ale i občianskej vybavenosti a príľahlými pozemkami prevažne v hraniciach zastavaného územia obce.

Ekologická stabilita: 2

Výskyt v území: Vyskytujú sa v zastavanom území obce ako súvislé i fragmentálne plochy prevažne súkromnej zelene i zelene verejnej (zeleň ulíc). Zeleň ulíc je limitovaná ich malou šírkou a nadzemnými vedeniami.

Návrh využívania: V rámci rozvoja obce je potrebné udržiavať podiel zelených plôch i vysokej zelene na týchto plochách. Pri nevyhnutných zásahoch vykonávať náhradnú výsadbu.

Zastavané plochy s nedostatkom zelene (kód 2c)

Charakteristika: Sú to plochy s malým podielom zelených plôch ako aj malým zastúpením vysokej zelene.

Ekologická stabilita: 1

Výskyt v území: Vyskytujú sa v zastavanom území obce ako pomerne veľké plochy tvorené prevažne priemyslovými, výrobnými, skladovacími i poľnohospodárskymi areálmi (Petrochema Dubová, poľnohospodárske dvory, vojenský útvar).

Návrh využívania: V rámci rozvoja obce je potrebné spracovať návrhy ozelenenia týchto areálov, s dôrazom na izolačnú obvodovú zeleň, ako aj celkovú vnútornú organizáciu plôch. Okrem estetického hľadiska aj ako súčasť opatrení na zmiernenie následkov klimatickej zmeny.

Zastavané plochy bez zelene (kód 2d)

Charakteristika: Sú to plochy s mizivým alebo žiadnym podielom zelených plôch aj vysokej zelene.

Ekologická stabilita: 0

Výskyt v území: Vyskytujú sa v zastavanom území obce ako ostrovy vo vnútri priemyslových,

výrobných, skladovacích i dopravných sídelných štruktúr (Petrochema Dubová, vojenský útvar)

Návrh využívania: V rámci rozvoja obce je potrebné spracovať návrhy ozelenenia týchto areálov, s dôrazom na izolačnú obvodovú zeleň. Okrem estetického hľadiska aj ako súčasť opatrení na zmiernenie následkov klimatickej zmeny.

2.3. Krajinná zeleň (nelesná drevinová vegetácia, NDV)

Nelesná drevinová vegetácia (NDV, zaužívané pomenovanie krajinná zeleň) sa v území vyskytuje vo všetkých formách, t.j. ako líniová, skupinová a jednotlivo rozptýlená. Prevažuje smrek, javor mliečny, javor poľný, klen, čerešňa, lipa, vyskytuje sa aj breza, hrab, mukyňa, jarabina, buk, dub zimný, borovica sosna, smrekovec, ale aj topoľ čierny a agát, ovocné stromy, na vlhkých miestach vrby, jelša, osika. Z krov sa vyskytujú v závislosti od polohy a stupňa sukcesie trnka, lieska, hloh, vtáčí zob, kalina, zemolez, vzáčne borievka obyčajná.

Líniová NDV sa vyskytuje prevažne pozdĺž vodných tokov, tvoriac ich brehové porasty, na medziach, okrajoch lesných porastov a vo forme stromoradií. V brehových porastoch sú prevažujúcou drevinou vrby, jelše a topole. Brehové porasty sú takmer súvisle rozšírené, čo je dané prirodzeným charakterom tokov. V krovinovom poschodí sú tvorené prevažne trnkovo-lieskovými krovinami, významný podiel majú aj lesné dreviny. Stromoradia sa prakticky nevyskytujú.

Skupinová NDV sa prevažne vyskytuje ako maloplošná a veľkoplošná. Maloplošná NDV sa v riešenom území vyskytuje prevažne na málo prístupných neúžitkoch alebo nevyužívaných svažitejších častiach TTP. Veľkoplošná NDV sa v území vyskytuje v mimoriadnom rozsahu. Vytvárajú ju skupiny prevažne stromových drevín o veľkých výmerách, prevažne už v pokročilých sukcesných štádiách lesa, charakteru lesných porastov, často dokonca aj vo vekových kategóriách cez 60 rokov. Vznikli väčšinou na nevyužívaných pasienkoch s veľkými sklonmi.

Jednotlivo rozptýlená NDV sa vyskytuje prevažne na pasienkoch. Badateľné sú iniciálne sukcesné štádiá lesa, ale významné sú solitérne lesné dreviny, často vysokého veku (60 – 80 rokov).

Krajinná zeleň prirodzená (kód 3a)

Charakteristika: Je tvorená pôvodnými druhmi stromov s krov. Vyskytuje sa najčastejšie.

Ekologická stabilita: 4

Výskyt v území: Rovnomerne ako líniová, skupinová i jednotlivo rozptýlená.

Návrh využívania: Je potrebná jej ochrana ako ochrana drevín rastúcich mimo les. Zabrániť šíreniu agátu a invázných druhov bylín do týchto plôch.

Krajinná zeleň prírode blízka (kód 3b)

Charakteristika: Je tvorená pôvodnými druhmi stromov s krov ale s vyšším podielom stanovištne nepôvodných drevín (smrek, borovica, agát). Vyskytuje sa približne rovnako často ako predošlá.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: Rovnomerne ako líniová, skupinová i jednotlivo rozptýlená.

Návrh využívania: Je potrebná jej ochrana ako ochrana drevín rastúcich mimo les. Zabrániť šíreniu agátu a inváznych druhov bylín do týchto plôch.

Krajinná zeleň kultúrna (kód 3c)

Charakteristika: Je tvorená nepôvodnými druhmi stromov s krov ale s vyšším podielom stanovištné nepôvodných drevín (smrek, borovica, agát, borovica čierna). Vyskytuje sa zriedkavo.

Ekologická stabilita: 2

Výskyt v území: V území sa vyskytuje ojedinele v blízkosti nepôvodných kultúr.

Návrh využívania: Zabrániť šíreniu agátu a borovice čiernej mimo týchto plôch, inváznych druhov bylín do týchto plôch. Pri jej obnove je potrebné postupne eliminovať nepôvodné druhy.

2.4. Lúky a pasienky

Prírodné lúky (kód 4a)

V našej krajine sa bezlesné lúky prirodzene vyskytujú len ako alpínske hole nad vegetačnou hornou hranicou lesa. V riešenom území sa preto nevyskytujú (všetky lúky sú tu druhotného pôvodu). Stupeň ekologickej stability je 5.

Prírodné lúky a pasienky (kód 4b)

Charakteristika: Jedná sa o lúky a pasienky bez zmeny vodného režimu, nehnojené, extenzívne využívané, tvorené prírodnými rastlinnými druhmi. Patria sem aj trávne porasty v súčasnosti nepravidelne obhospodarované alebo priamo hospodársky zanedbávané, ktoré zarastajú drevitým náletom. Ruderálne druhy širokolistých bylín sa na nich vyskytujú len obmedzene, inak sú zaradené do kategórie 7 - ladom ležiace plochy.

Ekologická stabilita: 4

Výskyt v území: Na veľkých plochách, najmä ako horšie prístupné lúky pasienky, obvykle na vzdialenejších poľnohospodárskych plochách, na okrajoch intenzívnejších TTP, často na strmších sklonoch. Prevažuje obhospodarovanie ako jednokosné lúky, po kosbe prepásané ako pasienky pre ovce, prípadne len ako pasienky. V riešenom území sa lúky a pasienky vyskytujú aj v inej mozaike krajinných štruktúr, najčastejšie v kombinácii s krajinnou zeleňou.

Návrh využívania: Majú veľký význam pre biodiverzitu krajinu, sú významnou krajinnou štruktúrou, na ktorú je naviazaný veľký počet rastlinných i živočíšnych druhov. Pre zachovanie biodiverzity je potrebné udržanie doterajšieho spôsobu obhospodarovania ako aj ochrana drevín rastúcich mimo les. Zabrániť zarastaniu a šíreniu inváznych druhov bylín do týchto plôch.

Poloprírodné lúky a pasienky (kód 4c)

Charakteristika: Jedná sa prevažne o lúky s významným podielom prírodných druhov rastlín, obhospodarované ako intenzívne lúky pravidelne kosené, prihnojované, po druhej (alebo už po prvej) kosbe príležitostne prepásané, alebo ako intenzívne pasienky prevažne hovädzieho dobytku. Vplyvom intenzívnejšej agrotechniky majú vyšší podiel tých druhov

tráv, ktoré uprednostňujú vyšší obsah živín v pôde, napriek tomu majú pomerne vysokú biodiverzitu a sú často zvyškami prírodných biotopov.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: V riešenom území sa vyskytujú v najväčšom rozsahu ,na veľkých plochách, a to jednak na úbočiach hôr, jednak na údolnej nive rieky Hron. Prevažuje obhospodarovanie ako dvojkosné lúky, alebo ako jednokosné, po kosbe prepásané hovädzím dobytkom. Drevinová vegetácia sa vyskytuje len sporadicky, významné sú však solitéry dospelých i starých stromov.

Návrh využívania: Hoci samotné nemajú až taký význam pre biodiverzitu krajiny ako predošlé, sú významnou krajinou štruktúrou, dôležité aj z hľadiska krajinného rázu a krajinej estetiky. Pre zachovanie biodiverzity je potrebné udržanie doterajšieho spôsobu obhospodarovania ako aj ako ochrana drevín rastúcich mimo les. Pri agrotechnike je potrebné dodržiavať zásady správneho dávkovania hnojív a agrotechnické termíny. Zabrániť zarastaniu a šíreniu invázných druhov bylín do týchto plôch.

Kultúrne lúky a pasienky (kód 4d)

Charakteristika: Intenzívne trávne porasty s intenzívnou agrotechnikou (orbou, výsevom, intenzívnym hnojením, často aj s úpravou vodného režimu), tiež viacročné krmoviny na ornej pôde (tieto označujeme kódom 4dx11). Jedná sa prevažne o lúky s malou variabilitou druhov, obhospodarované ako intenzívne TTP s prísevom, hnojením, prípadne ako TTP založené na ornej pôde v rámci osevných postupov. Vplyvom intenzívnej agrotechniky majú vysoký podiel šľachtených druhov tráv, ktoré zužitkujú vysoký obsah živín v pôde, majú malú biodiverzitu .

Ekologická stabilita: 2

Výskyt v území: V riešenom území sa vyskytujú v malom rozsahu, najmä na údolnej nive rieky Hron.. Drevinová vegetácia sa nevyskytuje.

Návrh využívania: Nie sú z hľadiska ekológie významnou krajinou štruktúrou, sú však z hľadiska biodiverzity lepším využitím pôdy ako oráčiny. Pri agrotechnike je potrebné dodržiavať zásady správneho dávkovania hnojív , agrotechnické termíny. Zabrániť zarastaniu a šíreniu invázných druhov bylín nielen do týchto plôch, ale najmä aj na ich okraje, ktoré vplyvom využívania ťažkej mechanizácie zostávajú ako prehnojené neúžitky.

2.5. Sady

Sady maloplošné extenzívne (kód 5a)

Charakteristika: Extenzívne sady s pôvodnými tvarmi stromov, zatrávnené.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: Nachádzajú sa mozaikovite prevažne v intraviláne obce, ale aj mimo neho pri poľnohospodárskych usadlostiach (Halgašovci, Dúbravka). V obci sú zväčša v mozaike so záhradami, ale i kosnými lúkami či maloblokovou ornou pôdou. Tvoria takmer súvislé celky vo vnútri blokov zástavby i po jej obvode. Majú veľký význam pre biodiverzitu najmä avifauny.

Návrh využívania: Sady sú najviac ohrozené ich zanedbávaním a nevyužívaním, tiež

zahusťovaním výstavby. Hoci nemožno reálne predpokladať udržanie ich súčasného rozsahu, je potrebné pri tvorbe územného plánu dbať o ich rovnomerné zastúpenie v území. Je v záujme obce šíriť osvetu medzi obyvateľmi v prospech zachovania ovocných vysokokmenných ovocných stromov, ktoré môžu byť súčasťou obytných či okrasných záhrad, ako aj v prospech zachovania starých pôvodných odrôd preštepéním.

Sady veľkoplošné intenzívne (kód 5b)

V území sa nenachádzajú, stupeň ekologickej stability 2.

2.6. Záhrady

Záhrady maloplošné (kód 6a)

Extenzívne záhrady, s jednoduchou agrotechnikou a malým použitím mechanizácie

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: Nachádzajú sa podobne ako sady prevažne v intraviláne obce, zväčša v mozaike so sadmi, ale i kosnými lúkami či maloblokovou ornou pôdou. Tvoria veľké celky vo vnútri blokov zástavby i po jej obvode.

Návrh využívania: Záhrady sú najviac ohrozené ich zanedbávaním a nevyužívaním, tiež zahusťovaním výstavby. Hoci nemožno reálne predpokladať udržanie ich súčasného rozsahu, je potrebné pri tvorbe územného plánu dbať o ich rovnomerné zastúpenie v území. Majú nedocenený význam pri vytváraní vidieckej komunity a udržaní vzhladu a krajinárskej hodnoty vidieckeho sídla.

Záhradkárske osady (kód 6b)

V území sa nenachádzajú. Stupeň ekologickej stability 2. Ich zriadenie nie je z hľadiska krajinnej estetiky ani ekológie prínosom, obvykle dochádza k ničeniu cennejších štruktúr krajiny.

2.7. Ladom ležiace plochy

Zaradili sme sem plochy poľnohospodárskej pôdy i ostatné plochy nesúce znaky dlhodobejšieho (viacročného) nevyužívania.

Ladom ležiace plochy prirodzené (kód 7a)

Charakteristika: Nevyužívané plochy s prirodzenými druhmi rastlín.

Ekologická stabilita: 4

Výskyt v území: Prevažne sa jedná o poľnohospodársky fond dlhodobo nevyužívaný, zväčša sa vyvinuli na nevyužívaných pôvodne extenzívnych lúčach a pasienkoch, odkiaľ sa pôvodné druhy rozšírili. Ich výskyt je prevažne na bývalých lúčnych enklávach obklopených lesom, ďaleko od využívaných a hnojených plôch. Väčšinou zarastajú nelesnou drevinovou vegetáciou (tieto označujeme kombináciou kódov 7a x 3a, 7a x 1a)

Návrh využívania: Pokiaľ nie je ekonomický predpoklad ich využívania, je najlepšie ich ponechať na samovývoj a sukcesiu lesa. Z hľadiska ochrany prírody je vhodné vykonať monitoring výskytu chránených druhov flóry a fauny. V prípade ich výskytu prispôbiť obhospodarovanie územia záujmu

ich ochrany (ten môže naopak vyžadovať odstraňovanie náletu drevín).

Ladom ležiace plochy prírody blízke (kód 7b)

Charakteristika: Charakter plôch je podobný ako v predchádzajúcej kategórii, od ktorej sa líši podielom rumoviskových a burinných druhov.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: Vyvinuli sa na nevyužívaných pôvodne intenzívnych lúkach alebo ornej pôde, prípadne v dotyku s nimi. Často sa jedná o úhorové štádium využitia pozemku po predošlej záhrade či maloblokovej ornej pôde alebo o kultúrne lúky s prechodným nedostatočným obhospodarovaním. Často sa vytvárajú prechodné štádiá k lúčnym spoločenstvám.

Vyskytujú sa celoplošne na poľnohospodárskej pôde v početných, ale malých plôškach, často aj na okrajoch poľných pozemkov či poľných ciest.

Návrh využívania: Pozemky je potrebné riadne vykášať. Sú potenciálne veľmi vhodné ako rezervné plochy pre náhradnú výsadbu drevín. Je účelné viesť pre tento prípad evidenciu tých, ktoré sú vo vlastníctve obce.

Ladom ležiace plochy ruderalne (kód 7c)

Charakteristika: Charakter plôch je podobný ako v predchádzajúcej kategórii, od ktorej sa líši prevahou, prípadne výlučným zastúpením rumoviskových a burinných, často invázných druhov.

Ekologická stabilita: 2

Výskyt v území: Vyvinuli sa na nevyužívaných pôvodne intenzívnych TTP alebo ornej pôde, prípadne v dotyku s nimi. Často sa jedná o úhorové štádium využitia pozemku po predošlej ornej pôde. Často dochádza k masívnemu šíreniu invázných bylín.

Vyskytujú sa veľkoplošne na poľnohospodárskej pôde v Z časti územia (hon Roveň), inde len ostrovčekovite v malých plôškach, prevažne na okrajoch poľných pozemkov či poľných ciest. Na hone Roveň je rozšírený porast zlatobyle (Solidago), inváznej byliny, ktorej výskyt v tomto rozsahu je vážnym ohrozením ekologickej rovnováhy územia. Pomiestne sú na neúžitkoch v k. ú. obce rozšírené aj ďalšie invázne byliny - slnečnica hlúznatá a krídlatka japonská.

Návrh využívania: Malé neúžitky je potrebné dôsledne vykášať. Likvidácia invázných rastlín a zamedzenie ich šírenia je povinnosť, ktorú vlastníkom pozemkov ukladá zákon. Invázne rastliny je potrebné likvidovať podľa doporučení spracovaných ŠOP. Pozemky sú potenciálne veľmi vhodné ako rezervné plochy pre náhradnú výsadbu drevín. Je účelné viesť pre tento prípad evidenciu tých, ktoré sú vo vlastníctve obce.

2.8. Mokrade

Charakteristika: Táto kategória zahŕňa mokrade všetkého druhu

Ekologická stabilita: 5

Výskyt v území: V riešenom území sa nachádzajú v malom plošnom rozsahu, čo je dané využívaním a urbanizáciou územia v údolí Hrona. Najčastejšie sú to prameniská, malé, niekedy dočasné mokrade pri potokoch (v celom k.ú.), stojatých vodách (nádržka pri Jasenienskom potoku, nefunkčná hať na Hlbokom potoku) a na dnách depresí s nedostatočným odvodňovacím systémom (i priamo v obci). Plošne významnejšie mokrade tvoria zárazy vysokých ostríc, trstín (pri vojenskom útvere, pri železničnej trati), podmäčkané porasty krajinej zelene pri rieke Hron (ostrov pod ČOV, lužný porast Dúbravka).

Návrh využívania: Mokrade sú ojedinelé, malé rozlohou, ale cenné svojím významom a funkciou

v krajine. Sú veľmi zraniteľné aj malou zmenou vodného režimu a neuváženými zásahmi človeka. Sú ohrozené aj zazemňovaním, vysychaním v suchých rokoch, zarastaním ruderálnymi druhmi. Ochrana mokradí spočíva v zachovaní ich vodného režimu, ako aj v ochrane pred zazemňovaním či zarastaním (čistenie, vykášanie), poškodzovaním dobytkom (oplotenie) či poľnohospodárskou technikou. Všetky, aj revitalizačné zásahy, je potrebné robiť tak, aby nedošlo k ohrozeniu živočíchov na ne viazaných.

2.9. Skaly

Charakteristika: Prirodzené skaly bez vegetácie.

Ekologická stabilita: 5

Výskyt v území: Vyskytujú sa v lesnej krajine ako ojedinelé skalné výstupy materskej horniny na plytkých pôdach s veľkým sklonom. V území sa nachádza aj niekoľko malých, opustených kameňolomov, ktoré síce nemajú prirodzený charakter, ale majú podobný charakter a z hľadiska biodiverzity krajiny nie sú negatívnym prvkom.

Návrh využívania: U prirodzených skál vzhľadom k ich rozptýlenému výskytu na neprístupných miestach neprichádza do úvahy ich využitie. Opustené malé lomy je potrebné chrániť pred event. vyvázaním odpadu.

2.10. Vodné toky a plochy

Vodné toky a plochy prirodzené (kód 10a)

Charakteristika: Vodné toky a plochy s prirodzeným dnom i brehmi a s plne vyvinutými a stabilizovanými vodnými a pobrežnými spoločenstvami.

Ekologická stabilita: 5

Výskyt v území: V riešenom území sa jedná o vodný tok rieky Hron a o jeho prítoky (pravostranný Jasenienský potok, Hlboký potok, Predný diel, Nemecké, Ráztocký potok, ľavostranný potok Bystré, Dubová, Kostolný potok, Rakytovec a Revište).

Návrh využívania: Vodné toky plnia dôležitú funkciu hydrických biokoridorov, pričom je kľúčová kontinuita ich toku. Biokoridory Hrona a Jasenienského potoka sú zaradené v nadradených dokumentoch územného systému ekologickej stability (GNÚSES a RÚSES) na úroveň nadregionálneho a regionálneho biokoridoru. Je preto neprípustné porušenie ich kontinuity.

Vodné toky a plochy prírode blízke (kód 10b)

Charakteristika: Vodné toky a plochy umelo vytvorené, ale s prirodzene upraveným dnom i brehmi a s vyvinutými a stabilizovanými vodnými a pobrežnými spoločenstvami.

Ekologická stabilita: 4

Výskyt v území: V riešenom území sa jedná o maličkú vodnú nádrž (plytké jazierko) pri Jasenienskom potoku a záustné časti potokov Dubová, pretekajúceho areálom Petrochemy a Revište. Na Kostolnom potoku, ktorý je v správe Lesov SR, OZ Slovenská Ľupča je v r.km 0,514 vybudovaný polder.

Návrh využívania: Vodné toky plnia dôležitú funkciu hydrických biokoridorov, pričom je kľúčová kontinuita ich toku. Je preto neprípustné porušenie ich kontinuity bez vytvorenia podmienok pre migráciu. Pri potokoch tečúcich cez zastavané územie obce je potrebné zabrániť znečisťovaniu.

Vodné toky a plochy upravené (kód 10c).

Charakteristika: Časti tokov charakteru odvodňovacích kanálov s dláždenými brehmi a dnom.

Ekologická stabilita: 3

Výskyt v území: V riešenom území sa jedná o odpadový kanál MVE Dubová. Samotná MVE má derivačné umiestnenie a nepredstavuje prekážku migrácie bioty.

Návrh využívania: Bez zmeny

Vodné toky a plochy umelé (kód 10d).

V riešenom území sa nenachádzajú. Stupeň ekologickej stability 2.

2.11. Orná pôda

Orná pôda malobloková (kód 11a).

Charakteristika: Orná pôda malých blokov, s menej intenzívnou agrotechnikou.

Ekologická stabilita: 1,5

Výskyt v území: V riešenom území sa nachádza v malom rozsahu v údolí Hrona, často v mozaike so sadmi, záhradami a extenzívnymi kosnými lúkami.

Návrh využívania: Bez zmeny, nie je ohrozená vodnou ani veternou eróziou (v rovine)

Orná pôda veľkobloková (kód 11b).

Charakteristika: Orná pôda veľkých blokov, s intenzívnou agrotechnikou.

Ekologická stabilita: 1

Výskyt v území: V riešenom území sa nachádza vo väčšom rozsahu v údolí Hrona na V okraji, medzi časťou Dubová a obcou Jasenie, využíva sa aj v kombinácii s intenzívnymi TTP alebo pre pestovanie viacročných krmovín (11 x 4d)

Návrh využívania: Bez zmeny, pre malý sklon oráčin nie je ohrozená vodnou eróziou. Z hľadiska estetiky krajiny navrhujeme výsadbu sprievodnej vegetácie pri poľnej ceste.

3. LESNÝ FOND

sa riadi zákonom č. 326/2005 Z .z. o lesoch a súvisiacimi predpismi. Priestorová, časová, ťažbová úprava lesov sa vykonáva prostredníctvom Programov starostlivosti o lesy – PSL (predtým LHP - lesných hospodárskych plánov), ktoré sa vypracúvajú na desaťročné obdobie pre všetky lesné pozemky v katastri nehnuteľností. Vyhотовovanie programov starostlivosti o lesy hradí štát, obstaráva štátny verejný obstarávateľ (Národné lesnícke centrum Zvolen, Ústav pre hospodársku úpravu lesov) a zabezpečujú ho fyzické a právnické osoby, ktoré na to majú odbornú a technickú spôsobilosť. Programy starostlivosti o lesy schvaľujú okresné úrady. Údaje programov starostlivosti o lesy slúžia predovšetkým pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov, ale aj pre iné oblasti napríklad pre ochranu prírody a krajiny, územné plánovanie, krajinné plánovanie, pozemkové úpravy.

Podľa tabuľky plochovej (TP) je výmera lesných porastov k. ú. Nemecká 1.421,65 ha. Z toho je les hospodársky 1.158,46 ha, les ochranný 226,32 ha, ostatné lesné pozemky 36,87 ha. Organizačne sú začlenené do LC (lesný celok) Brusno. Platnosť PSL (predtým LHP - lesného hospodárskeho plánu) je na roky 2010 – 2019. Lesné porasty sú výhradne tvorené hospodárskym tvarom lesa lesom vysokým (les nízky – výmladkový sa nevyskytuje).

Typickým a významným javom v k.ú. Nemecká sú rozsiahle plochy porastov lesného charakteru vo veku 50 - 70 rokov, ktoré rastú na dlhodobu nevyužívaných plochách poľnohospodárskej pôdy, nie sú zahrnuté do lesného fondu a neobhospodávajú sa v nich podľa PSL (LHP), pričom návrat k ich poľnohospodárskemu využívaniu je nereálny. V prípade, že obhospodovateľ takýchto pozemkov má záujem, aby bol takýto poľnohospodársky pozemok porastený lesom prehlásený za lesný pozemok, požiadava príslušný OÚ odbor OPLH o vydanie rozhodnutia v zmysle § 3 ods. 2 a 3 zákona o lesoch a prebehne konanie

o prehlásení pozemku za lesný.

3.1. Hospodárske lesy

Pri hospodárení v hospodárskych lesoch navrhujeme dodržiavať nasledovné zásady:

- pri obnove porastov uprednostňovať podrastový hospodársky spôsob
- vo vybraných porastoch s vhodným drevinovým zložením a vhodnou porastovou štruktúrou uplatňovať výberkový hospodársky spôsob (podľa prírodných podmienok)
- nepoužívať holorubný hospodársky spôsob v porastoch na pôdach kriticky ohrozených z hľadiska potenciálnej erózie
- porasty maximálne výškovo diferencovať (s minimálnou dvojetážovou alebo viacvrstvou výstavbou), s uprednostňovaním ich vertikálnej výstavby
- pri obnovách v obnovnom ciele uplatňovať pôvodné domáce dreviny
- obmedziť vysádzanie nepôvodných drevín (borovica čierna, duglaska)
- lesné cesty budovať len v nevyhnutnom rozsahu, pri ich budovaní dbať na zakomponovanie ich trasy do terénu, minimalizovať výrub trasy a zemných prác
- dbať o racionálne vykonávanie zemných prác (vytvárať depóniá, nezasuťovať svahy nadbytočnou zeminou a kamenivom)
- zabezpečiť dôslednú realizáciu odvodnenia telesa ciest (priekopa, rigol, zvodnica, trativod, kanalizácia) s cieľom v optimálne dlhých úsekoch odvieť vodu z telesa cesty a tým predísť následkom vodnej erózie
- zabezpečiť dôsledné spevnenie zamokrených úsekov lesných ciest
- zabezpečiť pravidelnú a účelnú údržbu lesných ciest

3.2. Ochranné lesy

Ochranné lesy zaberajú v k. ú. obce Nemecká 16 % výmery lesných porastov. Plnia dôležité funkcie z hľadiska stabilizácie krajinného systému a ochrany jeho vybraných zložiek. Cieľom zakladania a pestovania týchto ochranných lesov bolo ochranné pôsobenie na ich pôdne prostredie, ochranný vplyv na okolité hospodárske porasty. Z tohto dôvodu sa tieto porasty vyčleňujú z normálneho hospodárenia a sú chránené pred odstránením a poškodením.

4. STRATÉGIA ADAPTÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA NEPRIAZNIVÉ NÁSLEDKY ZMENY KLÍMY

V súvislosti s klimatickými zmenami vypracovalo MŽP SR stratégiu adaptácie, aktualizovanú v r. 2017. Pre obec Nemecká sú relevantné nasledovné adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí a v krajine (v poľnohospodárstve). Opatrenia v lesnom hospodárstve sú identické s už uvedenými v kapitole 3.

4.1. Adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí

4.1.1. Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- Koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu
- Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov
- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb
- Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách

- Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídle
- Zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny
- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín
- Prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy
- Podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád
- Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce

4.1.2. Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločnstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo zastavaného územia sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov

4.1.3. Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach
- Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov
- Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu
- Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“
- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí

4.1.4. Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre)
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
- Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy
- Zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody napr. strešnými alebo dažďovými záhradami
- Zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

4.2. Adaptačné opatrenia v oblasti poľnohospodárstva

- Využívanie pôdoochranných technológií spracovania pôdy
- Podpora mozaikového využívania poľnohospodárskej krajiny
- Podpora využitia starých krajových odrôd (napr. starých odrôd ovocných drevín)

- Využívanie opatrení na zlepšenie štruktúry pôdy (podrývaním a hĺbkovým kyprením a hnojením maštaľným hnojom)
- Aplikácia organického hnojenia v súlade s platnou legislatívou
- Podpora integrovanej produkcie a opatrení na elimináciu erózie pôdy
- Zachovanie a obnova líniových prvkov v krajine
- Postupy tzv. konzervačného poľnohospodárstva (ponechanie rastlinných zvyškov na povrchu pôdy, udržiavanie trvalého rastlinného porastu dlhoročnými plodinami)
- Ochranné systémy orby
- Opatrenia krajinného inžinierstva (veľkosť, tvar a smer poľnohospodárskych blokov, poľné cesty, regulácia odvedenia vody z pozemkov)
- Konštrukcia nových krajinných prvkov
- Podpora zachovania a správneho hospodárenia na trvalých trávnych
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavania vody v pôde. Zavlažovacie systémy a opatrenia vedúce k zachovaniu vody v pôde (napr. zasakovacie pásy, obnova mokradí)
- Úprava osevného postupu, využitie rezistentných odrôd
- Podpora biologickej ochrany a integrovanej produkcie
- Podpora diverzity plodín na zabezpečenie udržateľnej produkcie a zavádzanie integrovaného manažmentu ochrany rastlín proti škodcom
- Znižovanie potreby používania chemikálií v poľnohospodárstve
- Zvýšenie adaptability hospodárskych zvierat metód ochladzovania zvierat
- Návrhy typov maštaľných objektov a dispozičných riešení
- Návrhy kŕmnych dávok pre zvieratá počas extrémnych teplôt a návrhy metód a postupov kŕmenia
- Chov včiel a ochrana opeľovačov, mapovanie nebezpečných ochorení včiel a monitorovanie chemickej ochrany rastlín
- Ochrana rastlín a krajinných prvkov v súvislosti s ochranou včiel a iných opeľovačov
- Podpora hniezdenia voľne žijúcich hmyzích opeľovačov a diverzity zdrojov potravy so zameraním na pôvodné druhy bylín a drevín

5. OCHRANA PRÍRODY A PRIEMET PRVKOV ÚSES

5.1. Prehľad chránených častí prírody a prvkov ÚSES

Veľkoplošné chránené územia :

1. Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (OP NP NT)

NATURA 2000 :

2. Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry
3. Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona
4. Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry

Územný systém ekologickej stability :

1. Biokoridor nadregionálneho významu Hron
2. Biokoridor nadregionálneho významu Poľana-Medzibrod-Ráztocká hoľa
3. Biokoridor regionálneho významu Jasenický (Jaseniensky) potok

5.2. Veľkoplošné chránené územie:

5.2.1.Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry .

Severná časť k.ú. Nemecká leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (OP NAPANT). Jeho hranicu v k. ú. obce tvorí pravý breh rieky Hron. V OP NP platí v zmysle

zákona č. 543/2002 Z. z. **o ochrane prírody a krajiny** vyšší, t.j. druhý stupeň ochrany prírody. Tento vyšší stupeň ochrany sa týka 860 ha územia obce.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, zákon vymedzuje konkrétne činnosti, ktoré sú zakázané, ako aj činnosti, na ktoré sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Obmedzenia sa týkajú vjazdu motorových vozidiel i radu činností v oblasti pôdohospodárstva, rekreácie, športových a spoločenských podujatí, umiestňovania zariadení na vodnom toku i ochrany vôd, ako aj emisií hluku a svetelného znečistenia.

5.3. Územia NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre členský štát, štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý sa dotýka územia Natura 2000, a ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o toto územie alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale môže mať naň významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov z hľadiska cieľov jeho ochrany. Každý, kto zamýšľa uskutočniť takýto projekt, je povinný predložiť návrh tohto plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty posudzované podľa osobitného predpisu.

5.3.1. Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry

Chránené územie sa nachádza v severnej časti katastrálneho územia.

Predmet ochrany :

V časti CHUEV v k. ú. Nemecká je možný výskyt biotopov:

- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 6520 Horské kosné lúky
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9140 Javorovo-bukové horské lesy
- 7110 Aktívne vrchoviská
- 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary

Predmetom ochrany je aj 10 rastlinných a 20 živočíšnych druhov.

Legislatívne predpisy pre toto územie stanovujú navrhované menežmentové opatrenia, ktoré sa týkajú využívania krajiny a hospodárenia v nej, zabezpečenia ochrany druhov, a určujú činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom

území.

Navrhované menežmentové opatrenia :

- Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch
- Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
- Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
- Odstraňovanie zámerne vysadených drevín na nelesných pozemkoch
- Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín
- Usmerňovanie návštevnosti územia
- Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu
- Zvyšovanie rubnej doby a predlžovanie obnovnej doby
- Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu
- Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy
- Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty
- Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek
- Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
- Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom
- Protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia
- Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov
- Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
- Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
- Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva
- Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
- Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality)
- Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod. po dohode s obhospodarovateľom

5.3.2 Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona

Chránené územie pretína katastrálne územie obce v smer V-Z (riečna niva rieky Hron)

Predmet ochrany :

Biotop 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy.

Živočíšne druhy: Hlaváčka podunajská, plocháč červený, vydra riečna, podkovár malý, netopier obyčajný.

Legislatívne predpisy pre toto územie stanovujú navrhované menežmentové opatrenia,

ktoré a týkajú využívania krajiny a hospodárenia v nej, zabezpečenia ochrany druhov, a určujú činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území.

Navrhované menežmentové opatrenia :

- Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov
- Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
- Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty po dohode s obhospodarovateľom
- Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
- Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
- Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
- Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysokej hladiny podzemnej vody)
- Opatrenia na zlepšenie kvality vôd

5.3.3. Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry

Do CHVÚ zasahuje k. ú. obce Nemecká svojím severným okrajom, lesným porastom (dielcom 2018 b). Platný právny predpis: Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 189/2010 Z. z. zo 16. 4. 2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry, účinná od 15. 5. 2010.

Pre chránené vtáčie územie Nízke Tatry je ŠOP Banská Bystrica spracovaný „Program starostlivosti CHVÚ Nízke Tatry“ pre roky 2016 – 2045, ktorý upravuje jeho menežment podrobnejšie. CHVÚ Nízke Tatry sa za účelom optimalizácie navrhnutých zásad ochrany a opatrení a za účelom efektívneho manažmentu populácií vtáčích druhov člení na 4 ekologicko-funkčné priestory (EFP). Časť CHVÚ zasahujúca do k.ú. Nemecká patrí do EFP 1 – „hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov mimo hniezdísk hlucháňa a mimo hniezdísk vzácných lesných druhov“. Tento EFP je prevažne umiestnený v širokom páse v podhorí Nízkych Tatier. Prioritou ochrany v EFP1 sú predovšetkým druhy orol skalný, ďubník trojprstý, pôtik kapcavý, kivičok vrbčí, jariabok hôrny, bocian čierny, orol krikľavý, výr skalný, včelár lesný, ďateľ bielochrbtý, žlna sivá, tesár čierny, muchárik malý, muchárik bieločrý, žltouchost lesný a muchár sivý. Je tu však potrebné zohľadňovať aj nároky na ochranu hlucháňa hôrneho na miesta kde zasahuje ich výskyt. Program starostlivosti ktorý vymedzuje biotopy chránených druhov vtáctva, hodnotí stav ich populácie, stupeň ohrozenia, stanovuje zásady pre obhospodarovanie krajiny, návrhy opatrení a podrobne upravuje zakázané činnosti v CHVÚ.

5.4. Priemet územného systému ekologickej stability (ÚSES).

Generel územného systému ekologickej stability (GNÚSES) vyjadruje základný rámec priestorovej ekologickej stability územia Slovenska, predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovaných prírodných území SR. Je záväzným podkladom pre spracovanie nižších stupňov ÚSES a pre spracovanie plánovacích a projekčných dokumentácií všetkých stupňov, ktoré sa dotýkajú priestorovej organizácie a využitia územia.

GN ÚSES bol v roku 2000 aktualizovaný a následne v roku 2001 premietnutý do Koncepcie územného rozvoja Slovenska, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001. Pre bývalý veľký okres Banská Bystrica bol v r. 1993 spracovaný podrobnejší Regionálny ÚSES (RÚSES). RÚSES bol riešený aj v dokumentácii ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v r. 1988. V Zmenách a doplnkoch ÚPN VÚC v r. 2004 nebol riešený. Najnižším stupňom ÚSES je miestny ÚSES (MÚSES), ktorý sa pre jednotlivé k.ú. v SR spracováva v rámci pozemkových úprav.

Pre obec Nemecká takýto miestny ÚSES nie je spracovaný. V r. 2020 bolo k.ú. Nemecká vybraté na spracovanie Pozemkových úprav v rámci „Návrhu opatrení na urýchlené vykonanie pozemkových úprav v SR“, schváleného uznesením vlády č. 358 z 21.8.2019. Na základe tohto návrhu bola zriadená MPRV SR medzirezortná „Komisia pre vyhodnotenie kritérií na stanovenie naliehavosti vykonania pozemkových úprav a výber katastrálnych území“. Táto komisia vybrala na spracovanie Pozemkových úprav v okrese Brezno kat. územie Nemecká.

V k.ú. Nemecká sú nadradenými dokumentmi vyčlenené nasledovné prvky ÚSES :

1. Biokoridor nadregionálneho významu Hron. Jedná sa o hydricko - jestvujúci terestrický biokoridor, prebieha stredom katastrálneho územia v smere V-Z.
2. Biokoridor nadregionálneho významu Poľana-Medzibrod-Ráztocká hoľa. Jedná sa o navrhovaný terestrický biokoridor, dotýkajúci sa k.ú. obce v Z časti, vedie prevažne lesnými celkami v smere S-J. Je prerušený údolím Hrona s frekventovanou cestou I. triedy I/66.
3. Biokoridor regionálneho významu Jasenický potok - jestvujúci hydricko - terestrický biokoridor, tvorí na krátkom úseku východnú hranicu územia obce.

Biokoridory prepájajú navzájom biocentrá, ktoré ležia mimo riešené územie (Nízke Tatry, Poľana). Základnou podmienkou funkčnosti biokoridorov je udržiavať ich spojitosť a neprerušenosť, ktorá umožňuje migráciu živých organizmov. Pre zabezpečenie účinnosti ÚSES je v budúcnosti potrebné jeho dobudovanie na lokálnej úrovni (lokálne biocentrá, lokálne biokoridory, genofondovo významné plochy). Vzhľadom k prevahe prirodzeného prostredia pôjde prevažne o vylíšenie jestvujúcich prvkov v krajine; len ojedinele o zakladanie prvkov nových.

5.5. Chránené biotopy, mokrade a genofondové plochy:

5.5.1. Chránené nelesné biotopy.

V územnej pôsobnosti Správy CHKO Poľana sú zaznamenané nasledovné chránené nelesné biotopy:

Chránené biotopy európskeho významu:

Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)

Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430)

Chránené biotopy národného významu:

Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky

Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Biotopy sa vyskytujú mozaikovite a miestami sa maloplošne striedajú, preto sú evidované a zakresľované ako komplexy chránených biotopov - takto sú zakreslené aj vo výkresovej časti.

5.5.2. Chránené lesné biotopy.

Na základe prevodu lesných typov na biotopy podľa Katalógu biotopov Slovenska boli v k. ú. obce identifikované nasledovné lesné chránené biotopy:

Biotopy európskeho významu

Ls 1.3 Jaseňovo - jelšové podhorské lužné lesy *91EO

Ls 4 Lipovo - javorové sutinové lesy *9108

Ls 5.1 Bukové a jedľovo - bukové kvetnaté lesy 9130

Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110)

Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150

Biotopy národného významu

Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

Ako bolo uvedené v prieskumoch a rozboroch, v krajinnoekologickom pláne, vplyvom zmeneného druhového zloženia väčšina lesov nemá dostatočne zachovaný charakter chránených biotopov (tvoria polokultúrne lesy a kultúrne lesy).

5.5.3. Mokrade: Pri vodných tokoch a podmáčaných miestach sa zachovali v brehovej a sprievodnej vegetácii fragmenty chráneného lesného biotopu Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy *91EO (Biotop európskeho významu)

Z vyššie uvedených biotopov sa biotopy Ls 1.3, Lk 5 a Lk 6 dajú považovať zároveň za mokrade. Mokrade sa nachádzajú roztrúsene v celom riešenom území, jednak samotné toky (aj bezmenné a občasný), jednak vlhké podmáčané lúky, hoci nemajú charakter chránených biotopov. To je dôležité preto, lebo na každú zmenu stavu mokrade sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody okrem vykonávania činností správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom.

Zároveň ak môže ľudskou činnosťou dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu OP.

5.5.4. Genofondové plochy

V k. ú. obce Nemecká sa nachádzajú 2 genofondové plochy, xerothermný biotop „Nemecká, pri napájadle“ a lúčny biotop „Nemecká pahorok“. Sú vyznačené vo výkresovej časti. V k.ú. obce je pravdepodobnosť výskytu viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. V lokalitách mokradí je pravdepodobnosť výskytu obojživelníkov (všetky druhy sú chránené). Orgán OP môže povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, len ak neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zabezpečenie priaznivého stavu populácie.

6. NEGATÍVNE JAVY A STRESOVÉ PRVKY V KRAJINE

6.1. Prehľad negatívnych javov a stresových prvkov

Environmentálne záťaž:

1. BR (009) Nemecká – areál Petrochema Dubová
2. BR (005) Nemecká - skládka priemyselného odpadu Vršina
3. Odkalisko Dubová

Environmentálne významné objekty vyžadujúce monitoring :

1. Monitorovací objekt - vrt PK-8, areál Petrochema Dubová
2. Petrochema Dubová - drenážna stena
3. Hliniská – skládka odpadov s ukončenou prevádzkou
4. Výroba chemických látok PTChem Sulfurex
5. Ochranná hrádza Hrona 4288, vodná stavba SVP š. p. Banská Bystrica

Bariérové prvky:

1. Cesta I/66
2. Vzdušné elektrické vedenie
3. Železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená Skala

6.1.1. Nemecká – areál Petrochema Dubová

Stav objektu: Objekt je sanovaný, vedený v registri environmentálnych záťaží ako SK/EZ/BR/67. Držiteľom EZ je PTChem, s.r.o.

Popis objektu: Doba vzniku environmentálnej záťaže je r. 1939, odkedy bola vybudovaná rafinéria ropy. Výrobná činnosť, ktorá prispela k šíreniu znečistenia bola rafinácia minerálnych olejov. Nedostatočné skladovanie a manipulácia s nebezpečnými látkami viedli postupne ku kontaminácii podzemnej vody a horninového prostredia najmä NEL (nepolárne extrahovateľné látky). V J časti areálu sa nachádza aj skládka gudrónov. Objekt je sanovaný, s funkčným monitorovacím systémom. Na ochranu podzemných vôd je vybudovaná drenážna stena a monitorovací objekt (vrt PK-8). Areál sa nachádza na kvartérnych sedimentoch, s vysokou prietoknosťou a priepustnosťou, podzemná voda pod areálom podniku je preto v hydraulickej spojitosti s riekou Hron. Iba ochrana hydraulickou clonou (drenážnou stenou) bráni priamej kontaminácii. Zdroje kontaminácie (veľkoobjemové nádrže, skládka gudrónov, prečerpávajúce zariadenia) neboli do súčasnosti odstránené. V areáli závodu je sieť monitorovacích vrtov (11) a objektov (16), budovaná od konca 70 – tých rokov 20.stor. Monitoring sa vykonáva nepravidelne, menej ako 1 x ročne.

6.1.2. Monitorovací objekt PK - 8 /1240286205

Stav objektu: Vrt v areáli Petrochema Dubová. Vlastníkom je PTChem, s.r.o.

Popis objektu: Nachádza sa v areáli Petrochema Dubová, v útvare podzemných vôd puklinových a krasov-puklinových vôd J svahov Nízkyh Tatier oblasti povodia Hron /SK200290FK. Posledný odber a analýza vzorky bola vykonaná 28.11.2008. Za posledných 5 rokov nebola prekročená limitná hodnota žiadneho z posudzovaných ukazovateľov.

6.1.3. Odkalisko Dubová / 5041

Stav objektu: Preradené na skládku, vedené v registri environmentálnych záťaží ako SK/EZ/BR/73

Popis objektu: zemná konštrukcia. Nad vodnou stavbou sa nevykonáva odborný technicko-bezpečnostný dohľad. Príslušným orgánom Štátnej vodnej správy je OÚ Brezno.

6.1.4. Skládka priemyselného odpadu Vršina

Stav objektu: Uzatvorená a rekultivovaná skládka podľa projektovej dokumentácie, vedená v registri environmentálnych záťaží ako SK/EZ/BR/1150. Majiteľom a prevádzkovateľom skládky bola spoločnosť Petrochema, a.s., ktorá bola v r. 2011 predaná spoločnosti PTChem, s.r.o.

Popis objektu: Skládka vytvorená v r. 1965, skládkovanie ukončené v r. 1997, skládka rekultivovaná v r. 2001. Skládka má plochu 3.995 m², objem 22.500 m³, priemernú mocnosť 10 m, maximálnu 18 m. Skládkovaný bol komunálny odpad, odpad zo spaľovne, škvára, troska, popol, sadze a stavebná suť. Ochranný systém podlažia – tesnenie – je z prírodného zhutneného materiálu. Skládka po rekultivácii je zahrnutá a prekrytá, má drenážny systém priesakových vôd, indikačný kontrolný systém niekoľkých vrtov. Skládka je od najbližších obydľí vzdialená 600 m, od vodného zdroja 200 m. Monitorovací systém je plne funkčný, monitoruje sa štvrtťorčne kvalita vody v 2 vrtoch a v akumuláčnej nádrži pod skládkou. V r. 2006 bolo zistené v priesakových vodách prekročenie limitných hodnôt NEL (nepolárne extrahovateľné látky). Lokalita vykazuje zbytkovú kontamináciu. Vzhľadom na povahu vykonanej rekultivácie a prírodné podmienky môže dochádzať ku kontaminácii prostredia (možné ohrozenie podzemnej vody vplyvom priesakových vôd).

6.1.5. Skládka Hliniská

Stav objektu: Skládka komunálneho odpadu s ukončenou prevádzkou, registračné číslo 3941

Popis objektu: Skládka je situovaná v starom hlinisku. Bola vytvorená v r. 1982, skládkovanie ukončené v r. 1996. Odpad bol skládkovaný bez medzivrstiev. Skládka je mierne nadúrovňová, priemerná mocnosť skládky je 1 m, maximálna 2 m. Skládka nemá ochranný systém podlažia (tesnenie), drenážny systém, prekrytie ani indikačný kontrolný systém. Nedochádza ku kontaktu s podzemnými vodami, možná je tvorba plynov a zápachu. Skládka je uzatvorená, rekultivácia nebola začatá. V súčasnosti je porastená náletovými drevinami.

6.1.6. Výroba chemických látok PTCHEM Sulfurex, s.r.o.

Podnik je ako výrobca chemikálií vedený v Registri informačného systému závažných priemyselných havárií. Nebezpečnými látkami sú : Alkylbenzén, Dubarol SD, Dubotherm, LABSA, Monoctylénglykol , oxid siričitý, kvapalná síra a zemný plyn.

6.1.7. Bariérové prvky v krajine.

Cesta I/66 predstavuje vážnu bariéru pre migráciu živočíchov ako aj zdroj hluku a vyrušovania. Vzhľadom k tomu, že pretína biokoridor nadregionálneho významu vedúci z Poľany do Ďumbierskych Tatier, možno výhľadovo predpokladať v tomto mieste so zariadením pre nadúrovňové prekonávanie prekážky v živočíštvom (ekodukt).

Železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená Skala je jednokoľajná, s malou intenzitou dopravy a nepredstavuje významnú prekážku migrácie.

Cez riešené územie obce Nemecká prechádzajú 110 kV vedenia a to ako jednoduchá linka a dve dvojlinky. Riešeným územím prechádza aj hlavné zásobovacie distribučné vedenie a to vzdušná linka VN 22 kV. Vzdušné vedenia sú rizikovým faktorom migrácie vtáctva. Ich správcovia disponujú efektívnymi možnosťami na minimalizáciu škôd na vtáctve používaním špeciálnych stožiarov

6.1.8. Likvidácia invázií druhov

V k.ú. obce Nemecká dochádza k masívnemu šíreniu invázií bylín.

Vyskytujú sa veľkoplošne na poľnohospodárskej pôde v Z časti územia (hon Roveň), inde ostrovčekovite v malých plôškach, prevažne na okrajoch poľných pozemkov či poľných ciest. Na hone Roveň je rozšírený porast zlatobyle (Solidago), inváznej byliny, ktorej výskyt v tomto rozsahu je vážnym ohrozením ekologickej rovnováhy územia. Pomiestne sú na neúžitkoch v k. ú. obce rozšírené aj ďalšie invázne byliny - slnečnica hľuznatá a krídlatka japonská.

Návrh využívania: Malé neúžitky je potrebné dôsledne vykášať. Likvidácia invázných rastlín a zamedzenie ich šírenia je povinnosť, ktorú vlastníkom pozemkov ukladá zákon. Invázne rastliny je potrebné likvidovať podľa doporučení spracovaných ŠOP. Pozemky sú potenciálne veľmi vhodné ako rezervné plochy pre náhradnú výsadbu drevín. Je účelné viesť pre tento prípad evidenciu tých, ktoré sú vo vlastníctve obce. Na túto povinnosť je potrebné upozorňovať obecnou autoritou (Obecným úradom) dôraznou formou (vývesnou tabuľou obce) a pri neplnení tejto zákonnej povinnosti majiteľa pozemku zjednať nápravu (aj s využitím zákonných možností).

K7. Ochrana pamiatkového fondu

K.7.1 História obce

Obec vznikla v 2. polovici 13. storočia. Spomína sa od roku 1281. Názov obce sa postupne menil z Nempti (1281), Nemethy (1320), Nywiska Wes (1441), Nemeckza Wes (1455), Nemetfalw (1464), Nemethfalwa (1528), Teutschendorf (1563), Nemecka (1808) až na dnešný názov Nemecká, maďarsky Garamnémeti, Németfalva. Patrila Ľupčianskemu panstvu. V roku 1828 mala 62 domov a 496 obyvateľov. V 18. – 19. storočí sa obyvatelia zaoberali čipkárstvom a podomovým obchodom. Po roku 1918 tu bola v prevádzke vápenka a tehelňa. Obyvatelia pracovali na malých hospodárstvach, a najmä v rafinérii v Dubovej. V januári 1945 Nemci neďaleko obce vo vápenke povraždili a upálili 800-900 protifašistických bojovníkov.

Dubová: Prvá písomná zmienka je z roku 1332. Patrila Ľupčianskemu panstvu, ktoré tu malo svoj majer. V roku 1828 mala 49 domov a 358 obyvateľov. Popri poľnohospodárstve sa zaoberali chovom oviec, v 18. – 20. storočí aj podomovým obchodom (čipkári). V 40. rokoch 20. storočia tu bola vybudovaná rafinéria minerálnych olejov, ktorú anglo - americké lietadlá 20. 8. 1944 zbombardovali. Po oslobodení bol závod zrekonštruovaný. V roku 1960 bola obec pripojená k Nemeckej.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Zámostie: Obec sa prvýkrát spomína v súpise dedín Ľupčianskeho panstva, ktorý je súčasťou donačnej listiny uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského z roku 1424. Obyvatelia obhospodarovali panský majer v susednej Predajnej. Asi od roku 1908 do roku 1930 bola v prevádzke „vápenica“ - pec na pálenie vápna, ktorá sa nachádzala nad obcou Zámostie a od ktorej viedla až k dubovskej železničnej stanici lanovka zvaná „šodronka“. V roku 1976 bola pričlenená k Nemeckej.

Pôvodné historické vidiecke osídlenie v Nemeckej, Dubovej a Zámostí má charakter cestnej zástavby, radenej popri hlavnej komunikácii. V súčasnosti je táto pôvodná štruktúra ako aj niektoré jednotlivé objekty dobre zachovaná.

Štátna rafinéria minerálnych olejov v Dubovej bola postavená Ministerstvom verejných prác v Prahe po zmiernení hospodárskej krízy v 30. rokoch 20. storočia v rámci štátnej akcie priemyselňovania a hospodárskeho povznesenia Slovenska podľa konkrétnych potrieb jednotlivých jeho regiónov.

Výstavba objektov rafinérie začala v januári 1936 po výkupe pozemkov v obciach Dubová a Zámostie v predchádzajúcom roku. Prvou stavebnou akciou bolo vybudovanie železničnej

vlečky zo stanice Zámotie na trati Banská Bystrica - Brezno do budúcej rafinérie. V prvej etape, končiacej 1. augusta 1938 sa postavili objekty: kotolne a komína pri kotolni, benzínovej stanice s plechovým komínom, elektrickej rozvodne, nádrží na uskladňovanie suroviny, koľajovej váhy, budovy vrátnice, skladu, laboratória a mechanickej dielne.

Územie obce Nemecká nebolo vyhlásené v súlade s pamiatkovým zákonom za pamiatkovo chránené.

Tabuľka č. 10

V obci sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky:

Číslo ÚZPF	Rozsah objektov	Parc. č.	k. ú.	Unifikovaný názov NKP	Zaužívaný názov PO
65	1	1	Nemecká (m.č. Dubová)	kostol	r.k. sv. Mikuláša***
160	1-2	621/1-2	Nemecká (m.č. Dubová)	miesto pamätne a pamätník	
160	1			miesto pamätne	Pamätne miesto umučených obetí
160	2			pamätník	Pamätník obetiam fašizmu
2190	1	1752	Nemecká	hradisko*	hradisko
3260	1	1596/2	Nemecká (m.č. Dubová)	elektrárň vodná**	vodná elektrárň

* archeológia

** technika

*** NKP - gotický Rímsko-katolícky kostol sv. Mikuláša z 15. storočia, bol zbarokizovaný v 18. stor. a upravený bol v 20. stor., so zachovalou gotickou klenbou;

V riešenom území sú evidované archeologické nálezy a náleziská:

- 1 - Hradisko - praveké a stredoveké opevnenie, historická prístupová cesta a osídlenie na svahoch kopcov
- 2 - historické jadro - m. č. Nemecká
- 3 - historické jadro - m. č. Dubová
- 4 - historické jadro - m. č. Zámotie
- 5 - Zúzovo - hradisko a sídlisko z prelomu doby bronzovej a staršej doby železnej
- 6 - Tok rieky Hron medzi Dubovou a Zámotím - zvyšky konštrukcií drevených mostov zo 14. - 19. storočia

V týchto lokalitách je navrhovateľ pri stavebnej alebo inej hospodárskej činnosti (napr. budovanie lesných zväžnic) povinný v zmysle § 36 ods. 2 pamiatkového zákona požiadať KPÚ Banská Bystrica o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií. V historických jadrách miestnych častí Nemecká, Dubová a Zámotie je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov.

Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy. Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území mimo lokalít uvedených v bode 5 budú zistené dosiaľ neznáme archeologické nálezy a náleziská.

K zaujímavostiam obce patrí:

- Kaplnka s patrocíniom sv. Jozefa;
- Pamätná izba s dokumentačnými materiálmi o poprave takmer 900 ľudí v januári 1945 nemeckými jednotkami a príslušníkmi POHG;

- Socha sv. Jána Nepomuckého, patróna mostov;
- Rodný dom Dominika Štubňu Zámostského;
- Múzeum ľudovej architektúry s modelmi ľudovej architektúry a etnografickými zbierkami, ktoré sa viažu k jednotlivým regiónom Slovenska.

Významné osobnosti spojené s obcou:

Dominik Štubňa – Zámostský (1905 - 1970), známy literát, spisovateľ, predstaviteľ katolíckej moderny. Autor básní a básnických zbierok pre deti, poviedok s tematikou prírody, historických próz, recenzií a pedagogických článkov. Mnohé básne boli zaradené do šlabikárov a do čítaniek. Venoval sa aj osvetovej činnosti.

Jozef Gregor Tajovský (1874 - 1940), významný slovenský spisovateľ, dramatik, učiteľ, úradník v peňažných ústavoch, redaktor knižnej edície i časopisov. Do obce chodieval spolu s manželkou a dcérou za svojim bratom, ktorý bol na miestnej fare dekanom. V obci obľuboval poľovníctvo, ktorému sa rád a často venoval.

K.7.2. Návrh na ochranu kultúrneho dedičstva

V intraviláne obce, miestnych častiach Nemecká, Dubová a Zámotie sa nachádzajú časti celistvej historickej zástavby, v ktorej odporúčame zachovať a revitalizovať:

- pôvodnú uličnú čiaru historickej zástavby,
- urbanistickú štruktúru vidieckych sídiel,
- architektonický výraz historických objektov - rešpektovať sklon striech a materiál strešnej krytiny, podlažnosť objektov - 1 nadzemné podlažie s možnosťou obytného podkrovia, členenie uličnej fasády, charakteristické typy vstupných brán.

Na území obce sa nachádzali cenné pozostatky historických technických areálov, ktoré navrhujeme zachovať a revitalizovať:

- objekty v areáli bývalej Štátnej rafinérie minerálnych olejov postavenej v roku 1936, v súčasnosti známej pod názvom Petrochema Dubová - parc. č. KN C 1138/1, objektová skladba: laboratórium, zásobník, trafostanica, sklad, komín, pamätná tabuľa.

Rafinériu v súvislosti so zachovanou objektovou skladbou celého areálu navrhujeme na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku - industriálnu architektúru na Slovensku.

Objektová sústava

1. Budova laboratórií
2. Nádrže na surovinu
3. Budova elektrodielektrón
4. Budova skladu
5. Komín
6. Pamätná tabuľa

Budova laboratórií - stavba nepravidelného pôdorysu, na východnej strane s dvojpodlažnou budovou, na západnej s jednopodlažnou budovou s pôdorysom v tvare písmena L, bez podpivničenia. Na západnej strane k jednopodlažnému objektu pri stavaná vstupná predsieň, na východnej exteriérové točité železné schodisko. Fasády členené veľkými okennými otvormi. Dvojpodlažný objekt je zastrešený plytkou valbovou strechou, na ktorú kolmo nadväzuje polvalbová strecha severného krídla jednopodlažného objektu, južné jednopodlažné krídlo má plytkú pultovú strechu. Krytina je z pásov pozinkovaného plechu.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie
- architektonická - horizontálne a vertikálne konštrukcie, dispozícia objektu, členenie fasád otvormi, tvar a skladba striech.

Nádrže na surovinu - tri nádrže na surovinu valcového tvaru. Kovový plášť vytvorený z platní, spájaných kovovými nitmi. V hornej časti po obvode prebieha ochodza chránená zábradlím. Nádrž na severnej strane má hornú časť zdeformovanú, poškodenú bombardovaním pri nálete dňa 20. augusta 1944. Nádrže používané až do zastavenia prevádzky v roku 2009.

Pamiatková hodnota

- historická - súčasť areálu bývalej rafinérie, severná nádrž je historickým dokladom bombardovania areálu rafinérie dňa 20. augusta 1944
- technická - neoddeliteľná súčasť technológie spracovania nafty

Budova elektro dielne - trafostanica - jednopodlažná stavba obdĺžnikového pôdorysu, bez podpivničenia. Fasády členené veľkými okennými otvormi a vstupmi. Objekt zastrešený plytkou sedlovou strechou, krytina je z pásov pozinkovaného plechu. Objekt v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie
- architektonická - horizontálne a vertikálne konštrukcie, dispozícia objektu, členenie fasád otvormi, tvar a skladba striech

Budova skladu - jednopodlažná stavba obdĺžnikového pôdorysu, na južnej strane skrytou rampou pre nakladanie tovaru. Fasády členené okennými otvormi a veľkými vstupmi s dvojkrídlovými dverami. Objekt zastrešený plytkou pultovou strechou. Krytina je z pásov pozinkovaného plechu. Objekt v narušenom stave, v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická- súčasť areálu bývalej rafinérie

Komín závodnej kotolne - komín kruhového pôdorysu, postavený z tehál, po obvode vo vzdialenosti cca 1,5 m spevnený kovovými obručami. Objekt v súčasnosti mimo prevádzky.

Pamiatková hodnota

- historická - súčasť areálu bývalej rafinérie
- technická
- súčasť technológie výroby

Pamätná tabuľa padlým počas bombardovania závodu a padlým v SNP - osadená pri vstupe do administratívnej budovy v blízkosti vrátnice, z čierneho lešteného mramoru, text majuskulou, povrch vysekaných písmen pozlátený.

Pamiatková hodnota

- historická - pripomenutie padlých zamestnancov závodu počas bombardovania 20. augusta 1944

K.7.3. Zásady a regulatívy ochrany kultúrneho dedičstva

- Zachovať a chrániť národné kultúrne pamiatky a archeologické náleziská v súlade s verejným záujmom ochrany kultúrneho dedičstva a ochranou pamiatkového fondu v zmysle pamiatkového zákona.
- Zachovať areál kostola sv. Mikuláša so zvonickou,

- Rešpektovať bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky - 10 m od obvodového plášťa ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.
- Výškové zónovanie navrhovanej okolitej zástavby overiť územným plánom zóny, rozvinutými pohľadmi s dôrazom na zachovanie dominanty kostola, zachovať typickú siluetu zástavby, dochovať diaľkové pohľady na výškovú dominantu obce“.
- Mimoúrovňovú križovatku pri národnej kultúrnej pamiatke (ďalej len „NKP“) „*MIESTO PAMÄTNÉ A PAMÄTNÍK*“, parc. CKN č. 619, 620, 621/1,2, evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 160/1, 2 riešiť formou estakády - komunikáciu postavenú na stĺpoch subtilnej konštrukcie s vizuálnym priehľadom na objekty a areál pamätníka; vylúčiť riešenie s objemovými násypmi zemného telesa mostnej konštrukcie.
- Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre eviduje v katastri obce Nemecká archeologické lokality. Pri akejkoľvek zemnej činnosti v územiach s predpokladanými archeologickými náleziskami je nutné vyžiadať stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Banskej Bystrici.
- Obec môže v zmysle zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, § 14, ods. 4, rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Banskej Bystrici a zabezpečiť ochranu navrhnutých pamätihodností.

Objekty vyhodnotené ako kultúrno-historicky významné, vhodné pre zaradenie do zoznamu pamätihodností obce:

- Kaplnka s patrocíniom sv. Jozefa,
- Pamätná izba s dokumentačnými materiálmi o poprave takmer 900 ľudí v januári 1945 nemeckými jednotkami a príslušníkmi POHG,
- Socha sv. Jána Nepomuckého, patróna mostov,
- Rodný dom Dominika Štubňu Zámostského,
- Múzeum ľudovej architektúry s modelmi ľudovej architektúry a etnografickými zbierkami, ktoré sa viažu k jednotlivým regiónom Slovenska,
- Drevenica u Izbičkov,
- Murovaná usadlosť u Kováčov, Murovaná usadlosť u Kanrov /Dubová, Drevenička u Strakov,
- Dom u Haluškov,
- Dom u Bruchnárikov,
- Obchod Jána Sojáka

L. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

L.1. Návrh riešenia verejnej dopravy

1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Nemecká sa nachádza v západnej časti okresu Brezno, je vzdialená od krajského mesta Banská Bystrica 25 km, od okresného mesta je obec vzdialená 21 km.

Kostrou cestnej siete je cesta I/66, ktorá rozdeľuje územie obce na severnú a južnú časť. Prevažná časť zastavaného územia obce je z cesty I. triedy napojená cestou III. triedy 2379.

Cesta I/66 patrí do vybranej cestnej siete ako ťah H-66 a plní funkciu zbernej komunikácie

pre oblasť Horehronia. V rámci platných dokumentov VÚC Banskobystrického kraja je táto cesta riešená ako cesta, ktorá úsekovo tvorí rýchlostnú cestu s obmedzeným prístupom. Napojenie na cestu I. triedy je úrovňové a predstavuje kolízne body - dopravné závary. Do územného plánu je prevzatý zámer Slovenskej správy ciest, ktorá plánuje riešiť dopravné závary mimoúrovňovými križovatkami v zmysle Štúdie realizovateľnosti I/66 Banská Bystrica - hranica kraja, smer východ (r. 2017).

2. Cestná doprava - Cez územie obce Nemecká prechádzajú cesty I/66 Banská Bystrica – Brezno, III/2379 križovatka I/66 - Predajná a III/2371 smer železničná stanica, pre ktoré je potrebné rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie:

- v zastavanom území:

cesta I. triedy v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1;

cesty III. v kategórii MZ 8/5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110;

- mimo zastavané územie

cesta I. triedy v kategórii C 11,5/80;

cesty III. triedy v kategórii C/7,5/70 v zmysle STN 73 6110.

Kategórie MK

Miestne komunikácie sú vybudované v šírkovom usporiadaní v nenormových kategóriách, ako dvojpruhové príp. jednopruhovú obojsmerné komunikácie. Existujúce miestne komunikácie sú ukončené zaslepením, resp. sa pripájajú na prietahy ciest III. triedy.

Miestne komunikácie navrhujeme ako dvojpruhové obojsmerné komunikácie so šírkovým a priestorovým usporiadaním v zmysle STN. Na koncoch existujúcich a navrhovaných slepých miestnych komunikáciách je navrhujeme vybudovať obratiská v zmysle STN.

Pre rekonštrukciu Cesty I/66 SSC pripravuje projekt s návrhom šírkového usporiadania MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1. Tri jestvujúce kolízne body - úrovňové križovatky sú v PD riešené ako mimoúrovňové.

V územnom pláne navrhujeme zmenu oproti Štúdii realizovateľnosti v km. 11,284 navrhujeme križovátku s miestnou komunikáciou ponechať, resp. premiestniť ju a zlepšiť parametre oblúka v zmysle STN, nakoľko vzhľadom na terén by bolo náročné súčasnú jednopruhovú miestnu komunikáciu prebudovať na obojsmernú v zmysle STN.

Ochranné pásma cestných dopravných trás a železnice

Cestné ochranné pásma sa riadia v zmysle Zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a vyhl. č. 35/84 Zb.

Pri riešení návrhu územného plánu treba rešpektovať ochranné pásma:

- cesta I. triedy ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 50 m mimo zastavaného územia obce
- cesty III. triedy ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 20 m mimo zastavaného územia obce
- vozovky miestnych komunikácií ochranné pásmo na obe strany od osi cesty 15m mimo zastavaného územia obce

Ochranné pásmo dráhy sa riadi v zmysle Zák. č. 455/1991 Zb.

- železničná trať od osi príľahlej krajnej koľaje na obe strany 60 m, najmenej však 30 m od vonkajšej hranice obvodu dráhy

Statická doprava

V území obce Nemecká sa nachádza 8 lokalít, ktoré je možné charakterizovať ako parkoviská pre osobné automobily. Ich polohy sú v grafickej prílohe Doprava označené písmenami P a počtom parkovacích miest. V tabuľke je uvedený názov podľa príslušnej občianskej vybavenosti.

Tabuľka č.11

Statická doprava - stav

označenie	miesto	Počet stojísk
P30	Motorest	30
P8	Splav Hrona	8
P7	Obchod Nemecká	7
P10	Kemp Dronte	10
P12	Materská škola	12
P10	Základná škola	10
P10	Pri kostole	10
P12	Pred Domom dôchodcov	12
P50	Koliba u starej matere	50
Spolu:		149

Verejné parkovacie plochy sú vybudované ako spevnené asfaltové plochy aj ako štrkové plochy. Garážovanie vozidiel je riešené iba na súkromných pozemkoch v rámci pozemkov rodinných domov.

Statická doprava - návrh

P6	Železničná stanica Nemecká	6
P8	Železničná zastávka Dubová	8
P2	Zámestie	2
Spolu:		16

Dopravné zariadenia a služby

V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia. Najbližšia čerpacia stanica pohonných hmôt sa nachádza na ceste I/66 v obci Brusno vo vzdialenosti 1,4 km.

3. Systém hromadnej dopravy

Autobusová doprava

Najväčší podiel na hromadnej preprave osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi má autobusová preprava prostredníctvom prímestských liniek SAD, ktoré zabezpečuje SAD Zvolen a autobusová doprava KOVÁČIK. Linky sú vedené po trasách cesty I. triedy a ciest III. triedy. Nemecká má autobusové spojenie nasledujúcimi prímestskými a diaľkovými linkami :

601 470 Banská Bystrica - Rooseveltova nemocnica - Brezno

601 471 Banská Bystrica - Podbrezová - Brezno - Tisovec - Hnúšťa/Revúca

603 425 Osrbíe - Jasenie - Predajná - Nemecká - Banská Bystrica

603 432 Lučatín - Ráztoka - Nemecká - Predajná - Jasenie - Podbrezová - Valaská - Piesok

603 509 Brezno - Banská Bystrica - Zvolen - Nitra - Trnava - Bratislava

703 501 Kežmarok - Vysoké Tatry - Starý Smokovec - Poprad - Brezno - Trnava - Bratislava

Počty spojov na jednotlivých linkách v delení na spoje v pracovný deň a spoje v deň pracovného voľna sú v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č.12 **Hromadná autobusová doprava:**

Číslo spoja	v pracovný deň	v deň pracovného pokoja
601 470	32	16
601 471	1	2
603 425	6	0
603 432	13	8
603 509	6	4
703 501	2	3
Spolu	60	33

Na trasách ciest III. triedy v obci je 7 obojstranných autobusových zastávok v pešej dostupnosti 500m, na ceste I. triedy je jedna obojstranná autobusová zastávka.

Na zastávkach SAD je potrebné dobudovať vybočovacie pruhy v zmysle STN.

4. Železničná doprava

Obsluhu riešeného územia železničnou dopravou zabezpečuje železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená Skala prostredníctvom zastávok Nemecká a Dubová, pričom železničná preprava má menší podiel na preprave osôb v sídelnom útvare. Pri oboch železničných zastávkach sú umiestnené zastávky autobusov, čo umožňuje využívanie kombinovanej dopravy ako pre obyvateľov obce, tak aj obyvateľov okolitých obcí.

Železničná zastávka Nemecká leží v km. 45,723. Administratívne je pridelená železničnej stanici Slovenská Ľupča. Má čakáreň pre cestujúcich, elektrické osvetlenie a nástupište dlhé 260m.

Železničná stanica Dubová leží v km 47,665 jednokoľajnej trate Červená Skala – Banská Bystrica. Je nesamostatnou stanicou pridelenou tiež k železničnej stanici Slovenská Ľupča so sídlom prednostu stanice. Dubová je podľa povahy práce zmiešanou stanicou, medziľahlou po prevádzkovej stránke. V stanici sú dve nástupištia.

Vlečka Petrochemy a.s. Dubová odbočuje z koľaje číslo 3 výhybkou A/1. Vlečka Vojenského útvaru Nemecká odbočuje v km 45,262 výhybkou číslo V/1 medzi stanicami Dubová a Medzibrod. Obe zastávky sú od seba vzdialené 1949m.

Stavby umiestnené v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení zákona č. 513/2009 Z.z. o doprave na dráhach a stavebného zákona č. 50/1976 Zb. Taktiež stavebná činnosť v ochrannom pásme dráhy (60 m od osi koľaje) podlieha dodržiavaniu ustanovení zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach.

V budúcnosti je na železničnej trati plánovaná jej elektrifikácia a modernizácia, ktorá bude realizovaná v rámci súčasného koridoru železničnej trate.

Miesta výstavby nachádzajúce sa v ochrannom pásme dráhy, prípadne v blízkosti dráhy, môžu byť ohrozené negatívnymi vplyvmi a obmedzeniami (hluk, vibrácie, vplyv prevádzky trakcie) spôsobenými bežnou železničnou prevádzkou. To znamená že súčasťou akejkolvek výstavby v blízkosti železničnej trate, prípadne v ochrannom pásme dráhy, musia byť navrhnuté aj opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií.

5. Pešia doprava

V obci sú na dvoch miestach vybudované krátke úseky chodníkov, jeden je pred motoreštom k obchodu Geosport a druhý je vybudovaný po obidvoch stranách cesty III/2379 na moste ponad rieku Hron.

Návrh chodníkov pre peších

- Popri ceste III. triedy vybudovať obojstranné chodníky v zmysle STN.
- Popri navrhovaných obslužných komunikáciách v zmysle STN.

6. Cyklotrasy

V zmysle záväznej časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN VÚC

Banskobystrický kraj, platí pre riešené územie regulatív:

6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy,

6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás

Medzi verejnoprospešné stavby Cestnej infraštruktúry je zaradená pre riešené územie stavba:

1.28. Zelená stuha Pohronia.

Navrhovaná trasa cyklotrasy cez územie obce Nemecká je zakreslená vo výkrese č 3.2. Výkres verejného dopravného vybavenia

L.2. Vodné hospodárstvo

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V území obce Nemecká sa nachádzajú nasledujúce vodárenské zdroje :

- prameň **č.1 Nad cestou** a prameň **č. 2 Pod cestou**, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká sa v súčasnosti, vzhľadom k nevyhovujúcej kvalite vody (antimón) na hromadné zásobovanie pitnou vodou nevyužívajú. Ochranné pásma I. a II. stupňa vodných zdrojov neboli legislatívne zrušené a predstavujú: prameň č.1 Nad cestou, č. parcely 1751, prameň č.2 Pod cestou, č. parcely 1740 a ochranné pásmo I. stupňa vodojemu č. parcely 727,
- **Nemcova studňa**, pre vodovod v rekreačnej lokalite sú využívané dva pramene, ochranné pásmo I. stupňa: prameň "Horný", prameň „Dolný“. Rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy o určení ochranných pásiem vodných zdrojov neboli nezistené.

Hranice ochranných pásiem sú zakreslené vo výkrese v mierke 1 : 5 000.

Chránená vodohospodárska oblasť

Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť, ktorá bola stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle § 80 ods. (2) Vodného zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, CHVO vyhlásené podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za CHVO podľa tohto zákona.

Hranica CHVO Nízke Tatry – východná časť je zakreslená vo výkrese v mierke 1 : 10 000 a 1 : 5 000 podľa Vodohospodárskej mapy SR (3. vydanie, obnovené) v mierke 1 : 50 000, list 36-23 Brezno.

Pobrežné pozemky (ochranné pásma) vodných tokov

V území obce Nemecká sú pobrežné pozemky vymedzené pozdĺž :

- vodohospodársky významných tokov Hron a Jasenienský potok v šírke do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze, resp. od brehovej čiary,
- ostatných drobných tokov do 5 m od brehovej čiary.

V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. podľa § 49 môže správca vodného toku pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení pobrežné pozemky využívať.

V zmysle STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“, časť „Ochranné pásma“ je pre vodné toky, ktoré majú šírku medzi brehovými čiarami do 10,0 m minimálna šírka ochranného pásma stanovená na 4 m od brehovej čiary. Pre vodné toky v šírke medzi brehovými čiarami 10,0 – 50,0 m je minimálna šírka ochranného pásma stanovená na 6 m od brehovej čiary.

Pobrežné pozemky a ochranné pásma vodných tokov, vzhľadom k mierkam spracovania dokumentácie v grafickej časti nie sú zakreslené.

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,8 m do priemeru potrubia 500 mm vrátane
- 3,0 m nad priemer potrubia 500 mm.

Trasa novo navrhovaných vodovodných a kanalizačných rozvodov musí byť vedená verejným priestranstvom so zachovaním pásma ochrany a s umožnením trvalého prístupu k potrubiu pešo aj mechanizmami.

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií, vzhľadom k mierkam spracovania dokumentácie nie sú v grafickej časti zakreslené.

L.2.1. Širšie vzťahy

Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

Obec Nemecká nie je sebestačná kryť potrebu pitnej vody z vlastných vodárenských zdrojov. Verejný vodovod v obci je napojený na skupinový vodovod Jasenie - Predajná - Nemecká. Vodným zdrojom je prameň Rástová s výdatnosťou 60,0 - 200 l.s⁻¹ v k. ú. Jasenie.

Akumulácia vody je vo vodojeme Kalvária 2 x 250 m³ (v k. ú. Predajná). Kóta max. hladiny je 497,24 m n. m., kóta min. hladiny je 492,63 m n. m. Jedna komora (250 m³) slúži pre obec Predajná a druhá pre obec Nemecká (Nemecká, Dubová, Zámotie).

Z vodojemu je zásobným potrubím profilu LT 125 voda privádzaná do areálu PTCHEM spol. s r.o. Verejný vodovod v časti Zámotie je napojený na zásobné potrubie pred chráničkou popod Hron v km 1,476 potrubím LT 80.

Verejný vodovod v častiach Dubová a Nemecká je napojený na zásobné potrubie za chráničkou popod Hron v km 1,577 potrubím PVC 160.

Na zásobné potrubie je napojená aj rozvodná sieť verejného vodovodu sídliska kapitána Nálepku a Za štadiónom.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska širších vzťahov zásobovania pitnou vodou :

- rešpektuje existujúci systém zásobovania obce pitnou vodou zo skupinového vodovodu Jasenie – Predajná – Nemecká,
- rešpektuje uvažovanú realizáciu „Horehronského skupinového vodovodu“ pre severnú časť Banskobystrického kraja,

- rezervuje územie prírodného potrubia DN 1000 do Banskej Bystrice, trasa uvažovaného prívodu je podľa situácie v mierke 1 : 50 000 VÚC Banskobystrického kraja orientačne zakreslená vo výkresoch v grafickej časti.

L.2.2. Využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron

Východiskový stav

V území obce Nemecká je vybudovaná sústava na využitie hydroenergetického potenciálu rieky Hron. Územím obce ja trasovaný podzemný prívod povrchovej vody z Hrona do objektu MVE (malej vodnej elektrárne) v rkm 203,470, ktorej prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s. Odber vody z Hrona je na hati v rkm 209,900 v k. ú. Lopej.

Trasa prírodného potrubia k MVE a jeho technické parametre zatiaľ nezistené. Vo výkrese je trasa vyznačená orientačne podľa Vodohospodárskej mapy SR 36-23 Brezno v mierke 1:50 000.

Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa je spracovaný geometrický plán (nebol k dispozícii) a prebieha legislatívny proces usporiadania vlastníctva predmetného územia.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska širších vzťahov využitia hydroenergetického potenciálu rieky Hron :

- rešpektuje existujúci systém využitia hydroenergetického potenciálu rieky Hron v MVE Železiarní Podbrezová,
- navrhuje doplniť trasu podzemného prívodu vody do MVE v k. ú. Nemecká z dôvodu zabezpečenia predmetného územia.

L.2.3. Legislatívna ochrana vôd

Východiskový stav

Do územia obce Nemecká zo severu zasahuje Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Nízke Tatry – východná časť, stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

V zmysle § 80 ods. (2) Vodného zákona č. 364/2004 v znení neskorších predpisov, CHVO vyhlásené podľa doterajších právnych predpisov sa považujú za CHVO podľa tohto zákona.

Hranica oblasti je orientačne zakreslená v grafickej časti vo výkresoch v mierke 1:10 000 a 1:5 000 podľa Vodohospodárskej mapy SR mierky 1 : 50 000 (3. vydanie, obnovené), mapa číslo 36-23 Brezno.

Návrh

Územný plán obce Nemecká rešpektuje územie CHVO Nízke Tatry - východná časť.

L.2.4. Zásobovanie pitnou vodou

Obec Nemecká

Východiskový stav

V obci je vybudovaný verejný vodovod napojený na skupinový vodovod Jasenie – Predajná – Nemecká. Vodovod je v správe StVPS, a.s. OZ 01 Banská Bystrica.

Verejný vodovod v obci tvoria :

- vodovod Zámotie, zástavba na pravom brehu Hrona, je vybudovaný z liatinových potrubí s profilom DN 80. Rozvodná sieť vodovodu má dĺžku cca 1 370 m a je potrebná jej rekonštrukcia (vek potrubia, materiál, požiarne využitelnosť),
- vodovod Dubová, Nemecká, zástavba na ľavom brehu Hrona, rozvodná sieť vodovodu je vybudovaná z potrubí rôznych materiálov (liatina, PVC, HDPE) a dimenzií (80, 100, 110, 160). Rekonštrukciu si vyžaduje (vek potrubia, materiál, požiarne využitelnosť) cca 5 000 m liatinových potrubí s profilom DN 80 (100).

Podľa podkladov správcu verejného vodovodu, StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica bolo v roku 2017:

Tabuľka č.13

Ukazovateľ	Merná jednotka	Obec Nemecká
Voda určená na realizáciu	tis. m ³ .rok	80,498
+) m ³ .d ⁻¹		220,540
Voda fakturovaná	tis. m ³ .rok	64,060
+) m ³ .d ⁻¹		175,500
z toho pre obyvateľstvo	tis. m ³ .rok	49,889
+) m ³ .d ⁻¹		136,680
pre priemysel	tis. m ³ .rok	2,511
+) m ³ .d ⁻¹		6,880
pre poľnohospodárstvo	tis. m ³ .rok	0,088
+) m ³ .d ⁻¹		0,240
zostávajúci ostatní	tis. m ³ .rok	11,572
+) m ³ .d ⁻¹		31,700
Voda nefakturovaná	tis. m ³ .rok	16,438
Straty vody	%	18,70
Výdatnosť vodných zdrojov	min. l.s ⁻¹	79,00
	max. l.s ⁻¹	80,00
Dĺžka vodovodného potrubia	km	12,56
Počet obyvateľov celkom	obyvatelia	1 799
Počet obyvateľov zásobovaných vodou	obyvatelia	1 799
Počet obyvateľov zásobovaných vodou	%	100,00
Špecifická potreba vody	l. os ⁻¹ .deň ⁻¹	122,59
Spotreba vody na osobu	l. os ⁻¹ .deň ⁻¹	75,98

Zdroj : StVPS, a.s. Závod 01 Banská Bystrica

Poznámka : +) prepočet spracovateľa ÚPN obce Nemecká, Prieskumy a rozbor

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska zásobovania obce pitnou vodou :

- rešpektuje existujúci systém zásobovania obce pitnou vodou z verejného vodovodu, napojeného na skupinový vodovod Jasenie - Predajná - Nemecká,
- navrhuje rekonštrukciu rozvodnej siete verejného vodovodu (nevyhovujúce potrubia, profil, vek, materiál, poruchovosť),
- navrhuje rozšírenie rozvodnej siete do lokalít navrhovaného územného rozvoja,
- navrhuje odbornou organizáciou spracovať posúdenie kapacitných možností skupinového vodovodu (akumuláciu vody), vzhľadom k územnému rozvoju v obciach napojených na skupinový vodovod.

Potreba pitnej vody pre navrhovaný územný rozvoj pre 2 104 obyvateľov

Potreba pitnej vody je vyčíslená v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. zo 14.14.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Priemerná denná potreba pitnej vody

Tabuľka č.14

Odberateľ	Počet jednotiek	Šp. potr. l.jedn ⁻¹ .d ⁻¹	Qd priemerné	
			m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
Obyvatelia	530 obyvateľov	135	71,55	
	1 050 obyvateľov	100	105,00	
	524 obyvateľov	75	39,30	
Obyvatelia spolu	2 104 obyvateľov		215,85	2,50
Vybavenosť	2 104 obyvateľov	25	52,60	0,60
Obyvatelia a vybavenosť spolu			268,45	3,10
Poľnohospodárstvo + výroba ¹⁾			10,00	
Obec spolu			278,45	3,22

Poznámka: ¹⁾orientačný údaj z vody fakturovanej za rok 2017,
 poľnohospodárstvo 88,0 m³.rok⁻¹: 365 dní = 0,24 m³.d⁻¹
 priemysel 5 511m³.rok⁻¹ : 260 dní = 9,66 m³.d⁻¹ spolu 9,99 m³.d⁻¹

Maximálna denná potreba pitnej vody

Obyvatelia a vybavenosť : 268,45 m³.d⁻¹ x 1,6 = 429,52 m³.d⁻¹ = 4,97 l.s⁻¹
 Poľnohospodárstvo + výroba : 10,00 m³.d⁻¹
 Spolu 439,52 m³.d⁻¹ = 5,10 l.s⁻¹

Maximálna hodinová potreba pitnej vody

Qh : 5,10 l.s⁻¹ x 1,8 = 9,18 l.s⁻¹

Posúdenie vodárenských zariadení

Akumulácia pitnej vody

Akumulácia vody je vo vodojeme Kalvária 2 x 250 m³ (v k. ú. Predajná). Jedna komora (250 m³) slúži pre obec Predajná a druhá pre obec Nemecká (Nemecká, Dubová, Zámotie).
 Akumulácia vody 250 m³ vo vodojeme Kalvária predstavuje 56,9 %, chýba 13,70 m³

Zásobné potrubie z VDJ Kalvária

Maximálna hodinová potreba pitnej vody je 9,28 l.s⁻¹, zásobné potrubie DN 125 kapacitne vyhovuje

Rekreačná lokalita Nemcova studňa (Hradisko)

Súčasný stav

V rekreačnej lokalite je vybudovaný areálový vodovod. Zdrojom pitnej vody sú dva miestne pramene, z ktorých je voda gravitačne privádzaná potrubím DN 2" do vodojemu s objemom 150 m³ na kóte 607,00 m n. m. Z vodojemu je voda privádzaná potrubím DN 150 do rozvodnej siete vodovodu. Na vodovod je napojený hotel Hradisko a ostatné rekreačné objekty.

Návrh

Územný plán obce Nemecká :

- rešpektuje zásobovanie pitnou vodou v rekreačnej lokalite,
- nebilancuje potreby vody, neboli k dispozícii údaje o prevádzke vodovodu ani rozhodnutia orgánu štátnej vodnej správy, týkajúce sa povolení na osobitné užívanie vôd § 21 ods. b) 1, 2 Vodného zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov na

odber podzemných vôd a ich akumuláciu a povolenie na výstavbu a prevádzku vodnej stavby.

Situácia vodovodu v rekreačnej lokalite Nemcova studňa (Hradisko) je zakreslená vo výkresoch v mierke 1 : 5 000 a 1:10 000.

L.2.3. Zásobovanie úžitkovou vodou

Východiskový stav

PTCHEM, s.r.o. Štvrť kpt. Nálepku 751/1 Dubová odoberá povrchovú vodu z odberného miesta : vodný tok Hron, r.km 203,470 na priemyselné účely.

Povolenie na nakladanie s vodami vydal ObÚŽP Brezno Rozhodnutím č. ŠVS A 2007/01226Fa zo dňa 03.09.2007. Povolený odber je 26 000 m³ za rok.

Zmluva na odber povrchovej vody medzi správcom vodného toku, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. OZ Banská Bystrica a odberateľom PTCHEM, s.r.o. bola uzavretá dňa 01.12.2017.

Odoberaná voda z odberného miesta je prečerpávaná a potrubím profilu DN 200 privádzaná do areálu závodu.

Návrh

Územný plán obce Nemecká :

- rešpektuje systém zásobovania úžitkovou vodou PTCHEM, s. r. o. odberom povrchovej vody z vodného toku Hron.

Situácia úžitkového vodovodu je zakreslená vo výkresoch v mierke 1 : 5 000 a 1 : 10 000.

L.2.4. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Nemecká sú realizované tri komplexy splaškovej kanalizácie s ČOV :

Obec Nemecká

Východiskový stav

V obci je vybudovaná I. etapa splaškovej kanalizácie s ČOV v majetku obce. Prevádzkovateľom verejnej kanalizácie je v súlade so zákonom č.442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov spoločnosť ALVEST s.r.o. Skalka nad Váhom (IČO . 36 318 957) vlastníaca živnostenské oprávnenie na prevádzkovanie verejnej kanalizácie.

Kanalizačný komplex tvorí :

- ČOV typ SX 750 (výrobcu ALVEST s.r.o., Skalka nad Váhom), odtok z ČOV a výustný objekt,
- kanalizačný zberač „A“ z rúr PVC DN 315 v dĺžke 430 m, kanalizačný zberač „A-1“ z rúr PVC DN 315 v dĺžke 410,

Vyčistené splaškové vody a zvážané žumpové vody v ČOV sú vypúšťané jedným ľavobrežným výustným objektom do povrchových vôd recipientu Hron v r.km 201,4.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska odvádzania a čistenia odpadových vôd:

- rešpektuje delený systém odvádzania odpadových vôd v obci,
- rešpektuje vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu s ČOV,
- rešpektuje pripravované rozšírenie verejnej splaškovej kanalizácie a ČOV, stavba „Aglomerácia Nemecká - Predajná, Nemecká, Jasenie kanalizácia a ČOV“, projektant AQUAMAAT spol. s r. o. Nemce, 11/2015,
- navrhuje rozšírenie splaškovej kanalizácie do lokalít uvažovaného územného rozvoja,

- navrhuje akumuláciu zrážkových vôd zo striech v individuálnych zariadeniach situovaných na vlastných pozemkoch,
- navrhuje riešiť odvádzanie, resp. vsakovanie zrážkových vôd v rámci komplexnej prípravy územia na zástavbu.

PTCHEM, s.r.o. Štvrt' kpt. Nálepku 751/1

Východiskový stav

V areáli závodu je v prevádzke MCH BIO ČOV (zmena vodnej stavby bude ukončená do 31.12.2019), ktorá okrem priemyselných odpadových vôd čistí aj splaškové vody zo sociálnych zariadení v závode a splaškové vody z bytových domov a objektov vedľa areálu spoločnosti (tzv. Kolónia) cca 60 bytových jednotiek.

Vyčistené odpadové vody v MCH BIO ČOV sú vypúšťané jedným pravobrežným výustným objektom v r.km 0,250 do povrchových vôd recipientu Dubová (v rozhodnutí Oselnô), ktorý je následne ľavobrežne zaústený do rieky Hron v jej r.km 203,500.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska odvádzania a čistenia odpadových vôd:

- rešpektuje systém odvádzania splaškových vôd kanalizáciou v m. č. Dubová Kolónia a ich čistenie na MCH BIO ČOV,
- navrhuje rozšírenie splaškovej kanalizácie do navrhovanej lokality územného rozvoja, na ČOV bude pritekať $Q_{24} = 0,75 \text{ l.s}^{-1}$ splaškových vôd.

MO SR, Stredisko prevádzky objektov Zvolen

Východiskový stav

V areáli strediska je vybudovaná delená kanalizácia. Splaškové vody vyčistené v MB ČOV do 500 EO (169 EO) (počet ekvivalentných obyvateľov) a vody z povrchového odtoku prečistené v ORL (odlučovači ropných produktoch) sú vypúšťané do povrchových vôd – recipientu Hron ľavobrežne v r.km 200,500. Na splaškovú kanalizáciu sú napojené aj bytovky na ul. Jána Švermu.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska odvádzania a čistenia odpadových vôd:

- rešpektuje systém odvádzania odpadových vôd z areálu MO SR, Stredisko prevádzky objektov splaškových vôd kanalizáciou a ich čistenie v MB ČOV,

Rekreačná lokalita Nemcova studňa

Východiskový stav

V rekreačnej lokalite je vybudovaná splašková kanalizácia s ČOV. Recipientom vyčistených splaškových vôd je drobný vodný tok – Hlboký potok.

V čase spracovania ÚPN obce Nemecká neboli zistené Rozhodnutia úradu štátnej vodnej správy, ktorým bolo povolené osobitné užívanie vôd, t.j. vypúšťanie vyčistených splaškových vôd z ČOV do povrchových vôd vodného toku Hlboký potok.

Lokalita sa nachádza v území Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska odvádzania a čistenia odpadových vôd:

- rešpektuje systém odvádzania splaškových odpadových vôd z rekreačnej lokality Nemcova studňa,

Vodné toky a odtokové pomery

Východiskový stav

V území obce Nemecká je hlavným vodným tokom, vodohospodársky významný vodný tok, rieka Hron č. toku 007.

Riečnu sieť v území obce Nemecká tvoria prítoky Hrona :

pravostranné :

- Jasenienský potok č. toku 234, vodohospodársky významný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-037, od ústia do Hrona po r.km 0,375 tvorí katastrálnu hranicu medzi obcami Nemecká a Predajná,
- nepomenovaný drobný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,
- Hlboký potok (Zámotie) č. toku 233, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,
- potok Predný diel č. toku 230, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,
- potok Nemecké č. toku 229, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,

ľavostranné :

- Bystré č. toku 261 s prítokom Oselné č. toku 262, hydr. číslo povodia 4-23-02-027,
- potok Dubová č. toku 232 nepomenovaný vodný tok, hydr. číslo povodia 4-23-02-038,
- Kostolný potok č. toku 231, hydr. číslo povodia 4-23-02-040,
- potok Rakytovec, č. toku 228, hydr. číslo povodia 4-23-02-041,
- potok Revište, č. toku 227, hydr. číslo povodia 4-23-02-041.

Poznámka : Názvy vodných tokov boli prevzaté z podkladu SVP, š.p. OZ Banská Bystrica.

Od 01.01.2020 boli prevzaté do správy SVP, štátny podnik od predošlého správcu Lesy SR. štátny podnik všetky DVT pretekajúce k. ú. obce Nemecká. okrem ľavostranného prítoku Hrona - DVT Bystré (identif. 4-23-02-2941) s jeho prítokom DVT Oselné (identif. 4-23-02-2942). V správe Hydromeliorácií štátny podnik je pravostranný bezmenný prítok Hrona (identif. 4-23-02-2829).

V intraviláne obce boli realizované čiastočné úpravy korýt :

- potok Revište (č. toku 227) v dĺžke cca 500 m od ústia do Hrona,
- potok Dubová (č. toku 232) v dĺžke cca 1.100 m od ústia do Hrona.

Na Kostolnom potoku je v r.km 0,514 vybudovaný polder (suchá nádrž). Ďalšie údaje nezistené.

Návrh

Územný plán obce Nemecká z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov :

- rešpektuje realizované úpravy vodných tokov v k. ú. Nemce,
- rešpektuje drobné toky, ktoré odvádzajú zrážkové vody z povrchového odtoku cez intravilán obce, navrhuje ich pravidelnú údržbu prietochného profilu,
- navrhuje rešpektovať terénne depresie (občasné toky), ktoré sú recipientmi zrážkových vôd

L.3. Zásobovanie elektrickou energiou

L.3.1. Širšie vzťahy

Hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce Nemecká elektrickou energiou z hľadiska širších územných vzťahov je elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 400/110/22 kV v Medzibrode. Z tejto rozvodne a transformovne sú vyvedené VVN 110 kV distribučné vedenia.

Distribučné vedenia 110 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy a z transformovne Rz Medzibrod vychádzajú nasledovné 110 kV vzdušné vedenia:

- č. 7710 v smere na Rz Harmanec
- č. 7637, 7638 dvojlinka v smere na Rz Banská Bystrica - Bánoš
- č. 7859, 7860 dvojlinka v smere na Rz Slovenská Ľupča, Rz Lieskovec

V smere do riešeného územia a cez riešené územie obce Nemecká prechádzajú 110 kV vedenia a to ako jednoduchá linka a dve dvojlinky:

- č. 7711-1,3, č. 7744-2, č. 7861, č. 7862, č. 7863, č. 7910 (dvojlinka) v smere Rz Dobšiná, Rz Podbrezová, Rz Hnúšťa, Rz Závadka nad Hronom.

L.3.2. Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Hlavným napájacím bodom pre distribučný VN 22 kV rozvod v zásobovaní elektrickou energiou pre riešené územie obce Nemecká je elektrická rozvodňa a transformovňa Rz Banská Bystrica-Bánoš z ktorej vyúsťujú 22 kV vzdušné vedenia č. 308 a č. 382, ktoré ako dvojlinka zásobujú elektrickou energiou sídelné útvary po trase vedenia v smere Rz Podbrezová.

Riešeným územím prechádza hlavné zásobovacie distribučné vedenie a to vzdušná linka VN 22 kV č. 308 v prevedení AlFe 6 3x95 mm². Z tohto vedenia sú prevedené vzdušné VN 22 kV zásobovacie odbočky do obce Nemecká. Tieto VN 22 kV odbočky napájajú vonkajšie stožiarové vonkajšie trafostanice s prevodom 22 kV/0.4 kV.

Z rozvodne Rz Podbrezová vychádza jednoduché VN 22 kV vedenie č. 425 pre Rz Petrochemu Dubová.

V riešenom území sa nachádza vodná elektrárň Dubová, ktorá je majetkom Železiarni a.s., Podbrezová. Z vodnej elektrárne je vedené vzdušné 22 kV vedenie do Podbrezovej. Z tohto vedenia sú zásobované elektrickou energiou distribučné stožiarové trafostanice VN 22 kV pre Hydináreň Zámotie.

Prehľad trafostaníc v riešenom území:

Obec Nemecká

Tabuľka č.15

Číslo	Názov trafostanice	Výkon (kW)	Typ trafostanice
TS 1	obec I. - Potraviny	400	Priehradová
TS 2	obec II.- IBV	160	Stožiarová
TS 3	obec III. - IBV	400	Stožiarová
TS	Pamätník	50	Stožiarová
TS	Nemecká VÚ		
TS	Nemecká VÚLAP	250	Stožiarová

Číslovanie trafostaníc je účelové a výkony sú informatívne po obhliadke projektantom elektro.

Obec Nemecká, časť Dubová

Tabuľka č.16

Číslo	Názov trafostanice	Výkon (kW)	Typ trafostanice
TS 1	obec I. – Kultúrny dom,	400	Stožiarová
TS 2	obec II.- Za štadiónom	100	Stožiarová
TS 3	obec III. – Cintorín	160	Stožiarová

TS	Hydináreň Zámotie		Stožiarová
TS	Kejda		Stožiarová
TS	Dedoš I. (Hradisko)		Stožiarová
TS	Dedoš II.		Kiosková

Stožiarové trafostanice TS 1, TS 2, TS 3 v obci Nemecká a TS 1, TS 2, TS 3 v časti obce Dubová slúžia pre zásobovanie elektrickou energiou rodinných domov (RD), bytov v bytových domoch (HBV) a príslušnej občianskej vybavenosti s komunálnou spotrebou a verejným osvetlením. Spomenuté trafostanice v obci Nemecká sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vyťažené a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska NN rozvodov. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN 22 kV a NN 0.4 kV vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko-komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období..

Sekundárne distribučné NN rozvody 0,4 kV sú prevedené systémom napätí 3x 400V/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušnými vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom od 3 x 35 + 25 mm² do 3 x 70 + 25 mm² AlFe6 na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe6 25 mm². Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných a samonosných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete. V centrálnej časti obce je vybudovaná taktiež káblková NN sekundárna sieť. Niektoré vývody zo stožiarových trafostaníc sú do centier spotreby vyvedené zemnými káblami z prípojkových a rozpojovacích skríň SR.

Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené buď na podperných bodoch spolu s NN rozvodom, alebo samostatne na oceľových stožiaroch. Spínanie verejného osvetlenia je centrálne prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Vzdušná NN sekundárna sieť a sieť verejného osvetlenia je v niektorých okrajových častiach obce značne preťažená a fyzicky zastaraná, kde sa vyskytuje množstvo porúch jednak na samotnom vedení NN a taktiež na osvetľovacích telesách a podperných bodoch. Bude nutné v blízkej dobe počítať s jej rekonštrukciou a výmenou zastaralých svietidiel VO za modernejšie a úspornejšie LED svietidlá na jestvujúcich podperných bodoch NN siete a nových samostatných stožiaroch verejného osvetlenia v novourbanizovaných lokalitách.

L.3.3. Ochranné pásma energetických zariadení elektro

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z., vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblvé vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- nad 400 kV 35 m
- stožiarová (priehradová) vonkajšia transformačná stanica 22/0.4 kV - 10 m od okolo trafostanice

L.3.4. Návrh zásobovania elektrickou energiou

Východiskové podklady

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie urbanizovaného územia UPD obce Nemecká elektrickou energiou sa vychádzalo z predpokladu, že 70% navrhovaných objektov RD (b.j.) bude využívať komplexne na vykurovanie, varenie a prípravu teplej úžitkovej vody plynnej palivo, v menšej miere elektrickú energiu, tuhé palivá a biomasu, ako aj tepelné čerpadlá so slnečnými kolektormi. Navrhované RD (b.j.) sú zaradené do kategórie „B“ so súčasným príkonom na jednu bytovú jednotku $S_{SC} = 11$ kW, navrhované bytové jednotky (b.j.) v HBV sú zaradené do kategórie „B“ so súčasným príkonom na jednu bytovú jednotku $S_{SC} = 7$ kW. Celková potreba elektrickej energie pre navrhovanú občiansku vybavenosť, služby a komunálno-technickú spotrebu s verejným osvetlením sa stanovila z podielu odberu účelových jednotiek v štruktúre jednotlivých objektov na maximálnom dennom odbere riešeného územia a to v závislosti na kubatúre jednotlivých objektov a podľa merných účelových jednotiek jednotlivých druhov vybavenosti podľa "Pravidiel pre elektrizačnú sústavu". Podrobné postupy výpočtov budú k dispozícii u spracovateľa ÚPD.

Výpočet plošného zaťaženia urbanizovaných plôch pre navrhované bytové jednotky individuálnej bytovej výstavby v rodinných domoch RD za obec (b.j.) a bytových domoch HBV (b.j.):

Navrhované bytové jednotky v rodinných domoch celkom za riešené územie UPD obce Nemecká - 126 b.j.

$$S_{byt i} = 126 \times 11 / \text{kW/b.j.} = 1386 \text{ kW}$$

$$S_{byts} = 1386 \times 0.27 = 374 \text{ kW}$$

$$S_{skom} = 6 \text{ kW}$$

$$S_{sOV} = 56 \text{ kW}$$

$$S_{sbytc} = 374 + 6 + 56 = 436 \text{ kW}$$

Vysvetlivky : $S_{byt i}$ - celkový inštalovaný príkon pre byty v rodinných domoch (b.j.)

S_{byts} - celkový súčasný príkon pre byty v rodinných domoch (b.j.)

S_{skom} - celkový súčasný príkon pre komunálnu spotrebu a verejné osvetlenie

S_{sOV} - celkový súčasný príkon pre občiansku vybavenosť

S_{sbytc} - celkový požadovaný súčasný príkon

Navrhované bytové jednotky v bytových domoch HBV celkom za riešené územie UPD obce Nemecká - 16 b.j.

$$S_{BDi} = 16 \times 7 / \text{kW/b.j.} = 112 \text{ kW}$$

$$S_{BDs} = 112 \times 0.4 = 49 \text{ kW}$$

$$S_{skom} = 2 \text{ kW}$$

$$S_{sOV} = 15 \text{ kW}$$

$$S_{sBDc} = 49 + 2 + 15 = 66 \text{ kW}$$

Vysvetlivky : S_{BDi} - celkový inštalovaný príkon pre byty v bytových domoch (b.j.)

S_{BDs} - celkový súčasný príkon pre byty v bytových domoch (b.j.)

S_{skom} - celkový súčasný príkon pre komunálnu spotrebu a verejné osvetlenie

S_{sOV} - celkový súčasný príkon pre občiansku vybavenosť

S_{sBDC} - celkový požadovaný súčasný príkon

Podiel 1 bytu na súčasnom maximálnom príkone vrátane komunálnej spotreby a OV je vypočítaný podľa:

$$S_n = \frac{S_{s\text{ celkom}}}{n} = \frac{502}{142} = 3.53 \text{ kW/b.j.}$$

Výpočtový počet transformačných staníc VN/NN s výkonom 400 kVA zaťažených na 85 % je :

$$N_{cDTS} = \frac{S_{\text{celk.}}}{s \cdot \cos \phi \cdot 0,85} = \frac{502}{333} = 1.5 \text{ ks}$$

Pri predpokladanom ročnom využití maxime 1600 hodín, bude ročná spotreba elektrickej energie 803 MWh.

L.3.5. Výpočet plošného zaťaženia urbanizovaných plôch pre jestvujúce a navrhované bytové jednotky individuálnej bytovej výstavby RD a v bytových domoch HBV za celé riešené územie podľa lokalít:

Tabuľka č.17

Energetická bilancia pre zásobovanie elektrickou energiou - počet bytov stav + návrh (b.j.)

Časť obce	Miestna časť	Stav		Návrh		Spolu	Súčasný príkon
		IBV	HBV	IBV	HBV	IBV + HBV	Ps (kW)
Nemecká	Nemecká	403	24	91	16	534	1370
	Dubová Kolónia	52	85	30	0	167	485
	Zámostie	97	0	5	0	102	314
Spolu:		552	109	126	16	803	2169

Tabuľka č.18

Prehľad navrhovaných trafostaníc UPN obce Nemecká:

Číslo	Názov trafostanice	Výkon /kVA/	Typ trafostanice návrh (zmena)
TS1	Obec I. Nemecká Potraviny	630	Kiosková - nová (náhrada jestvujúcej priehradovej)
TS2	Obec II. Nemecká IBV	250	Kiosková - nová (náhrada jestvujúcej stožiarovej)
TS1	Obec I. Dubová Kult. dom Kino	400	Kiosková - nová (náhrada jestvujúcej stožiarovej)
TS2	Obec II. Dubová Za štadiónom	250	Kiosková - nová (náhrada jestvujúcej stožiarovej)
TS4	Obec IV. Dubová HBV+IBV	250	Kiosková – nová, zahusťovacia
Spolu		1780	

Číslovanie trafostaníc je účelové a výkony sú stanovené výpočtom plošného zaťaženia novourbanizovaných lokalít ÚPD obce Nemecká

L.3. 6. Zásady zásobovania elektrickou energiou:

Zdokumentovaním elektrických distribučných rozvodov a z analýzou jestvujúceho stavu v zásobovaní elektrickou energiou s predpokladaným vypočítaným nárastom potreby elektrickej energie v riešených novourbanizovaných lokalitách územia UPD obce Nemecká navrhujeme:

- vybudovať nové kioskové (murované) trafostanice TS1, TS2 v časti Nemecká a TS 1 a TS 2 v časti Dubová (náhrada jestvujúcich stožiarových-priehradových trafostaníc) s výkonom

transformátorov podľa tabuľky navrhovaných trafostaníc s priestorovou rezervou pre osadenie transformátorov do 630 kVA,

- vybudovať novú zahusťovaciu kioskovú (murovanú) trafostanicu TS4 v časti Dubová pre novourbanizované plochy HBV a IBV s výkonom transformátorov podľa tabuľky navrhovaných trafostaníc s priestorovou rezervou pre osadenie transformátora do 630 kVA,
- zakáblovať a demontovať jestvujúce vzdušné VN 22 kV prípojky pre novonavrhované kioskové trafostanice v intraviláne obce, resp. v novourbanizovaných lokalitách v smere od kmeňového distribučného vedenia linky č. 308, pre nové kioskové trafostanice TS1, TS2, TS 4 v časti obce Nemecká a Dubová
- budovať nové VN 22 kV prípojky zemnou úložnou kabelážou suchými káblami vedenými popri peších a cestných komunikáciách,
- zrealizovať novú NN sekundárnu káblovú sieť v novonavrhovaných lokalitách RD a HBV, resp. občianskej vybavenosti zemnými káblami typu AYKY-J, CYKY-J do 240 mm² uloženými v zemi popri nových cestných a peších komunikáciách, kde sa jednotlivé objekty RD, resp. HBV a OV budú pripájať prostredníctvom pilierových elektromerových rozvádzačov RE.P, ktoré budú osadené na hranici jednotlivých pozemkov stavebníkov, investorov, voľne prístupné z ulice pre odpočet elektrickej energie z rozpojovacích a prípojkových skríň distribučnej NN sekundárnej siete od trafostaníc,
- verejné osvetlenie v obci rekonštruovať v zmysle nových STN na osvetlenie komunikácií a parkovísk a dobudovať nové verejné osvetlenia do koncových častí obce s LED svietidlami osadenými na nových samostatných podperných bodoch, ako aj v novourbanizovaných lokalitách obce zemným káblovým rozvodom od trafostaníc, resp. rozvádzačov RVO.

L.4. Zásobovanie plynom

V územnom pláne obce sú navrhované rozvojové územia k roku 2040.

Návrh nových plôch bývania je uvažovaný v jednej variante:

L.4.1. Výpočet potreba tepla pre IBV

Určenie potreby tepla je prevedené podľa STN 73 0540. Pre rodinné domy sa uvažuje hodinový príkon tepla 5,4kW; ročná potreba tepla 41GJ/rok.

V zástavbe IBV sa uvažuje s vybudovaním domových kotolní na zemný plyn a variante na pevné palivá prevažne drevosplyňovacie kotle a kotle na drevnú štiepku.

L.4.2. Výpočet potreba tepla a plynu pre vybavenosť.

Určenie potreby tepla je prevedené podľa STN 73 0540. Potreba tepla pre občiansku vybavenosť je určená z obostavaného priestoru podľa STN 730540. Potreba plynu je určená z výhrevnosti zemného plynu a účinnosti zariadenia.

Obec je zásobovaná teplom zo zdrojov tepla, v ktorých sa používa v prevažnej miere ako palivo zemný plyn. Pri podrobnom riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktoré sú predovšetkým bývanie a rekreácia. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými sú elektrická energia a zemný plyn.

Postupne je potrebné nahradiť všetky zdroje tepla, ktoré spaľujú tuhé palivá novými technológiami, ktoré využívajú ekologické druhy paliva. V zastavanom území obce používať v max. miere pre účely vykurovania zemný plyn.

V rekreačných priestoroch sa uvažuje s možnosťou lokálneho vykurovania a vybudovania lokálnych a domových kotolní na báze elektriny, biomasy, tuhého paliva, prípadne propánu. V uvedených objektoch uvažuje s vybudovaním domových kotolní na zemný plyn.

Zásobovanie teplom pre nové aktivity v území je vhodné riešiť:

- Individuálnymi zdrojmi tepla s výkonom do 1 MW na báze zemného plynu
- Drobnými kotolňami v zónach IBV pre každý dom na báze zemného plynu

Obec Nemecká je plynofikovaná.

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom sú dve regulačné stanice:

- RS 1200 Nemecká Tajovského
- RS 1200 Nemecká Dubová

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP - D:

- VTL prípojka pre RS Tajovského: DN 80 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS Dubová: DN 80 PN 2,5 MPa
- VTL Plynovod DN 300 PN 2,5 MPa
- STL plynovody z materiálu oceľ a PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa a 300 kPa.

Umiestnenie plynárenských zariadení vrátane ich príslušenstva v riešenom území sú zakreslené vo výkrese č. 3B. Energetika.

Ochranné pásmo

je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm,
- 8 m pre technologicke objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany a telekomunikačné zariadenia).

Bezpečnostné pásmo

je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmierenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 Mpa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- h) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

L.4.3. Bilancia spotreby plynu

Pre výstavbu IBV a HBV v navrhovanom obytnom súbore sa uvažuje s max. hodinovou spotrebou plynu 2,5 m³/hod. a ročnou spotrebou plynu 1 500 m³/rok.

Tabuľka č.19

Potreba zemného plynu - obyvateľstvo - prognóza do 2040

Miestna časť	Počet IBV	Počet HBV	Hod. spotreba plynu Nm3/hod.	Ročná spotreba plynu Nm3/rok	Počet pripoj. plynovodov
Nemecká	91	16	1145	160500	93
Dubová Kolónia	30	0	75	45 000	30
Zámestie	5	0	12,5	7 500	5
Spolu :	126	16	355	213 000	128

M. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Ochrana životného prostredia spočíva v ochrane jednotlivých jeho zložiek, v minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie a v rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Povinnosť chrániť všetky zložky životného prostredia je zakotvená v rade zákonných opatrení, z nich najvýznamnejšie sú :

- Zákon NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 525/2003 Z. z. o Štátnej správe starostlivosti o životné prostredie v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení nesk. predpisov,
- Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky č. 237/2009 Z. z.

V oblasti životného prostredia patria k samostatne sledovaným tieto zložky: ovzdušie, pôda, voda, odpady, hluk a vibrácie, žiarenie.

Ich stav významnou mierou vplýva aj na stav zdravotného stavu obyvateľstva. V riešenom území patrí k najviac zaťaženým zložkám voda a pôda, a to z dôvodu absencie likvidácie odpadových vôd a ako dôsledok vplyvu intenzívneho poľnohospodárstva. Samostatnou zložkou sú odpady.

M.1. Znečistenie ovzdušia

je taký stav, kedy najvyššie prípustné koncentrácie škodlivých látok v ovzduší sú prekročené. Na stave znečistenia ovzdušia sa podieľajú vplyvy globálne (diaľkový prenos znečisťujúcich látok) i lokálne (emisie z miestnych zdrojov znečistenia ovzdušia).

Medzi hlavné miestne zdroje znečistenia ovzdušia patria v riešenom území:

- lokálne vykurovanie,
- automobilová doprava,
- sekundárna prašnosť spôsobená poľnohospodárskou a stavebnou činnosťou a nedostatočným čistením komunikácií,
- diaľkový prenos

M.2. Pôda

ako zložka životného prostredia je zároveň základným výrobným prostriedkom odvetvia

poľnohospodárstva. Poľnohospodárska pôda je chránená zákonom č.. 220/2004 Z.z.. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. i integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Základnými zdrojmi znečistenia pôd v riešenom území sú:

- poľnohospodárstvo,
- veľkoplošné hospodárenie so sprievodnými javmi (ťažká mechanizácia, chemizácia, nafta, poľné hnojiská, meliorácie) spôsobuje zmeny štruktúry pôdy a jej biologickú degradáciu,
- vytváraním veľkých osevných plôch došlo k odstráneniu rozptýlenej krajinej vegetácie, čím sa zvyšuje riziko vodnej aj veternej erózie,
- osídlenie so svojimi sprievodnými javmi,
- odpady,
- stavebná činnosť,
- odpadové vody,
- doprava,
- rekreácia,
- lesné hospodárstvo

M.3. Odpadové hospodárstvo

V území obce Nemecká sú evidované skládky odpadov ktoré sú zohľadnené v územnoplánovacej dokumentácii.

V území obce Nemecká sú v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidované environmentálne záťaže:

- Názov EZ: BR (009) 1 Nemecká - areál Petrochema Dubová

Názov lokality: Petrochema Dubová

Druh činnosti: spracovanie a skladovanie ropy a ropných látok

Stupeň priority: EZ s vysokou prioritou (K > 65)

Registrovaná ako: B Potvrdená environmentálna záťaž

C Sanovaná/rekultivovaná lokalita

- Názov EZ: BR (005) 1 Nemecká - skládka PO Vršina

Názov lokality: skládka PO Vršina

Druh činnosti: skládka priemyselného odpadu

Registrovaná ako: C Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Pravdepodobné environmentálne záťaže a environmentálne záťaže môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

M.4. Hluk a vibrácie

zhoršujú kvalitu životného prostredia a negatívne pôsobia nielen na zdravie ľudí, ale aj na flóru a faunu. Nebezpečnosť ich pôsobenia spočíva v tom, že v porovnaní s inými negatívnymi faktormi (napr. chemikálie) nezanedbávajú žiadne merateľné rezíduá. Stresové pôsobenie hluku sa prejavuje najmä ako sprievodný jav automobilovej a železničnej dopravy v intraviláne sídla. Súčasný stav zlepši výstavba protihlukových stien navrhovaných v kontakte so zastavaným územím okolo cesty I/66 v rámci jej pripravovanej rekonštrukcie.

M.5. Žiarenie

Na celkovej radiačnej záťaži obyvateľstva sa podieľa kozmické žiarenie a prirodzená rádioaktivita hornín, hydrosféry a atmosféry. K tomuto prístupujú umelé zdroje (používanie

umelých rádioizotopov v medicíne, produkty jadrového odpadu, havárie jadrových elektrární apod.). Najnebezpečnejším z prírodných zdrojov žiarenia je radón, presnejšie jeho dcérske produkty, ktoré sa zachytávajú na prachových časticiach vo vzduchu a následne sú vdychované do pľúc, kde sa usadzujú a ožarujú pľúcne tkanivá. V súčasnosti sa venuje pozornosť monitoringu radónového ohrozenia v pôdach, stavebných materiáloch, vodách aj budovách. Požiadavky na obmedzenie radónového ožiarovania sú zakotvené aj v právnych normách.

Z hľadiska prognózy radónového rizika takmer celá časť územia obce patrí do kategórie území so stredným radónovým rizikom. Stupeň radónového rizika vyjadruje riziko prenikania radónu z geologického podložia do stavebných objektov. Stredný a vysoký stupeň radónového rizika, zistený hlavne detailným premeraním stavebného pozemku je podnetom na uskutočnenie protiradónových opatrení pred výstavbou (vyhláška MZ SR č. 406/1992 Zb. o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania radónom a ďalšími prírodnými rádionuklidmi).

M.6 Ochrana vôd

Povrchové a podzemné vody vzhľadom na svoju nenahraditeľnosť a spoločenský význam sú chránené systémom opatrení, v ktorom právnym podkladom je zákon č.364/2004 Z. z o vodách (vodný zákon).

Ochrana vodného bohatstva je zakotvená vo vodnom zákone v piatej časti Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov :

- všeobecné povinnosti
- chránená vodohospodárska oblasť
- ochranné pásma vodárenských zdrojov
- citlivé oblasti
- zraniteľné oblasti

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry - východná časť, ktorá bola vyhlásená Nariadením vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou (OP) sa stanovujú v zmysle vyhlášky MŽP SR č.29/2005 Z. z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V území obce Nemecká sa nachádzajú nasledujúce vodárenské zdroje :

- prameň **č.1 Nad cestou** a prameň **č. 2 Pod cestou**, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká sa v súčasnosti, vzhľadom k nevyhovujúcej kvalite vody (antimón) na hromadné zásobovanie pitnou vodou nevyužívajú. Ochranné pásma I. a II. stupňa vodných zdrojov neboli legislatívne zrušené a predstavujú : prameň č.1 Nad cestou, č. parcely 1751, prameň č.2 Pod cestou, č. parcely 1740 a ochranné pásmo I. stupňa vodojemu č. parcely 727,
- **Nemcova studňa**, pre vodovod v rekreačnej lokalite sú využívané dva pramene, ochranné pásmo I. stupňa : prameň "Horný", pravdepodobne parcela č. 1730/2, prameň „Dolný“

pravdepodobne parcela č. 1731/2. Rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy o určení ochranných pásiem vodných zdrojov neboli nezistené.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Územie obce Nemecká nemá stanovené zraniteľné oblasti podľa nariadenia vlády SR č. 617/2004, ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Na základe podkladov správcu toku SVP, š.p. OZ Povodia Hron sa neuvažuje s výstavbou vodných nádrží v k.ú. obce Nemecká.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa uplatňuje ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č.538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do západnej časti riešeného územia zasahuje ochranné pásmo II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Brusne.

V riešenom území nie je výskyt geotermálnych vôd a nezasahuje sem ani stanovené ochranné pásmo geotermálnych zdrojov.

M.7 Zosuvy

V severnej časti obce Nemecká je zaregistrovaný výskyt stabilizovaného zosuvu (zakreslený vo výkrese č. 2.3. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny ako svahové deformácie stabilizované). Zosuv zasahuje do lesného porastu čiastočne aj s ochrannými lesmi. Územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území, ktoré je citlivé na väčšie antropogénne zásahy. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely. Územný plán v tejto časti obce nenavrhuje plochy na výstavbu.

N. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území

V území obce Nemecká sa nenachádzajú prieskumné a chránené ložiskové územia.

O. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Záplavové územia

Plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu sú vymedzené vo výkrese č. 6 - Vodné hospodárstvo v ktorom sú zakreslené všetky záplavové čiary v zmysle § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného plánu zóny pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu podľa osobitného predpisu.

P. Vyhodnotenie perspektívneho využitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely

Vyhodnotenie perspektívneho využitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely je spracované podľa zákona č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

P.1. Charakteristika prírodných pomerov

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Košícký, Ivanič, 2011) patrí riešené územie k nasledovným geomorfologickým jednotkám:

Sústava:	Alpsko - Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne Západné Karpaty
Oblasť:	Slovenské Rudohorie
Celok:	Veporské vrchy
Podcelok:	Čierťaž
Oblasť:	Fatransko - tatranská
Celok :	Horehronské podolie
Podcelok:	Lopejská kotlina
Celok :	Nízke Tatry
Podcelok:	Ďumbierske Tatry
Časť :	Prašivá

Podľa regionálneho geologického členenia Slovenska riešené územie leží vo Veporskom pásme, prevažne v jej časti - Hronskom synklinóriu. Len južný okraj územia zasahuje do Ľubietovskej zóny veporského pásma. S okraj územia sa tesne približuje k okraju pásma jadrových pohorí (Ďumbierske Tatry). Záujmové územie sa vyznačuje komplikovanou geologickou a štruktúrno-tektonickou stavbou, na ktorej sa podieľajú nasledovné celky :

Kvartér predstavujú sedimentárne horniny pleistocénu a holocénu- fluviálne sedimenty piesčitoštrkovitých hĺn (riečna niva Hrona a jeho riečnych terás), deluviálne sedimenty svahov (litofaciálne svahové usadeniny, prevažný výskyt južne od intravilánu obce). Časť sedimentov je pod areálom bývalej Petrochemy Dubová prekrytá antropogénnymi (človekom vytvorenými) navážkami z mladšieho holocénu.

Permský obal veporika v južnej časti územia predstavuje brusnianske súvrstvie (arkózové droby, ryolity, dacity, ich vulkanoklastiká a sedimenty) a predajnianske súvrstvie (zlepence, pieskovce, bridlice).

Mezozoikum Hronika (chočský príkrov), v strednej časti územia, predstavujú druhohorné triasové horniny: dolomity, pieskovce, bridlice a reiflinské vápence, lúžňanské súvrstvie (kremence, pieskovce, pieskovce, bridlice, dolomity), šuňavské súvrstvie (pieskovce, bridlice, vápence) a guttensteinské súvrstvie (guttensteinský vápenec).

V severnej časti zasahuje od západu Fatrikum (krížňanský príkrov), ktorý predstavujú druhohorné kriedové horniny tvorenej mráznickým súvrstvom (vápence, slieňovce).

Štruktúrno – tektonickú stavbu oblasti charakterizujú zlomové línie smeru západ - východ oddeľujúce oblasti zdvihu pohorí od oblasti poklesu Horehronského podolia, príkrovové línie smeru západ - východ a mladšie zlomy smeru sever - juh. Kvartérny zlom prebieha dnom údolia Hrona v smere západ - východ.

Pôdne pomery

Podstatnú časť územia zaberajú kambizeme kyslé až výrazne kyslé (oligobázické), vytvorené na horninách kryštalinika (kryštálických bridliciach, granitoch a granodioritoch), tiež na horninách mezozoického obalu, okrem vápencov a dolomitov. S rastom nadmorskej výšky, ktorý je sprevádzaný rastom množstva zrážok vo výške nad 900 - 1000 m, prevládajú kambizeme podzolové, sprievodné podzoly kambizemné a rankre, zo zvetralín kyslých hornín. Do výšok 700 - 800 m vystupujú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých hornín. Na karbonátových horninách sa vyskytujú v závislosti od typu reliéfu rôzne subtypy rendzín. V alúviu Hrona prevládajú rendziny typické a rendziny kambizemné v širšom okolí prevládajú kambizeme typické. V alúviu sa ojedinelo vyskytujú fluvizeme typické až glejové. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy stredne ťažké – piesočnato hlinité až hlinité, slabo skeletnaté. Najviac zastúpené sú pôdy hlinité, potom nasledujú piesočnatohlinité, ílovitohlinité a hlinitopiesočnaté.

Poľnohospodárske pôdy v území obce Nemecká patria do klimatických regiónov:

07 : mierne teplý, mierne vlhký (len ojedinele najnižšie plochy v údolí Hrona)

08 : mierne chladný , mierne vlhký (stredné polohy na úpäti hôr)

09 : chladný, vlhký (vyššie položené úbočia hôr)

10 : veľmi chladný, vlhký (ojedinelé plochy v najvyšších polohách).

Na poľnohospodárskych pôdach v k. ú. Nemecká sú zastúpené hlavné pôdne jednotky:

- 05 Fluvizeme typické, ľahké v celom profile, vysychavé
- 06 Fluvizeme typické, stredne ťažké
- 65 Kambizeme typické a luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 66 Kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ťažké
- 68 Kambizeme typické kyslé na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 71 Kambizeme typické pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 76 Kambizeme plytké na horninách kryštalinika, stredne ťažké až ľahké
- 78 Kambizeme plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké
- 80 Kambizeme na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch, stredne ťažké až ľahké
- 82 Kambizeme na flyši, na výrazných svahoch, stredne ťažké až ťažké
- 83 Kambizeme na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch, stredne ťažké až ťažké
- 87 Rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké
- 90 Rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké
- 92 Rendziny typické na výrazných svahoch, stredne ťažké až ťažké
- 97 Litozeme a rankre (extrémne skeletovité pôdy) obsah skeletu and 80% alebo s výskytom horniny do 0,1 m
- 99 Regozeme na neogénnych piesočnatých substrátoch na výrazných svahoch, ľahké
- 00 Pôdy na zrázoch nad 25° bez rozlíšenia typu pôdy.

Geomorfologické pomery

Územie obce sa z hľadiska geomorfologického členenia nachádza vo Fatransko-tatranskej oblasti, celku Horehronské podolie, podcelku Lopejská kotlina. Reliéf užšieho okolia dotknutého územia je stredne až hlboko rezaný s negatívnymi morfoštruktúrami priekopových prepadlín a morfotektonických depresí. Z morfoskulptúrneho hľadiska ide o erózo denudačný reliéf fluválne rezanej podvrchoviny, pozdĺž toku Hrona prevažuje akumuláčnoerózný reliéf prolúviálne - fluválne rezanej pahorkatiny.

Územie leží v nadmorskej výške od 425 m. n. m (v kotlinovite rozšírenej doline Hrona) po

1204 m n.m. Geomorfologicky je to zvyšok plochého zarovnaného neogénneho reliéfu, ktorý bol diferencovane vyzdvihnutý.

Tabuľka č.20

Hospodárske využitie pôdy

Kataster	Spolu	poľnohospodárska pôda (ha)				nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		orná pôda	záhrady	TTP	spolu	lesná pôda	vodná plocha	Zastav. plocha	Ostat. pôda	Spolu
(ha)	2 463,0	181,0	40,0	619,0	840,0	1 382,0	24,0	129,0	88,0	1 623,0
(%)	100,00	7,35	1,62	25,13	34,10	56,11	0,97	5,24	3,57	65,90

Územie obce je z väčšej časti zalesnené, les tvorí 56 % územia. Orná pôda zaberá väčšie plochy len v okolí obce, inde prevažujú lúky a pasienky (25 %). Jedná sa o typ kotlinovej až podhôrnej prevažne lesnatej krajiny s líniovým osídlením pozdĺž údolia rieky Hron, s bočnými sídelnými útvarmi – menšie obce – predovšetkým v dolinách predhoria Nízkych Tatier. Smrekové kultúry, ktorými boli nahradené pôvodné bučiny a jedľo-bučiny, sa začlenili do obrazu krajiny ako umelo vnesený krajinný prvok. Lesy v území zaberajú 1382 ha, čo pri celkovej výmere pôdneho fondu ha predstavuje lesnatosť 56,1 % . Z hľadiska kategorizácie lesov majú v území dominantné postavenie lesy hospodárske, ktorých hlavná funkcia je produkcia drevnej hmoty. Na drevinové zloženie lesa má významný vplyv nadmorská výška 425 m.n.m až 1200 m.n.m.. Hlavné dreviny sú popísané v predchádzajúcich častiach auditu. Z hľadiska kategorizácie lesov majú v území dominantné postavenie lesy hospodárske, ktorých hlavná funkcia je produkcia drevnej hmoty. O ťažbu a odber sa starajú Lesy SR, š.p., OZ Slovenská Ľupča a tri pozemkové spoločenstvá pôsobiace v miestnych častiach obce Nemecká (Spolok bývalých urbaralistov - pozemkové spoločenstvo Nemecká. Pasienkovo - urbárske pozemkové spoločenstvo Dubová. Urbár - pozemkové spoločenstvo Zámotie)

Zhodnotenie bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) na navrhovaných lokalitách.

Rozvoj obce je navrhovaný na lokalitách prevažne mimo zastavaného územia, ktorých kvalita a hodnota produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy je stanovená klasifikačným a identifikačným údajom, bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou (BPEJ).

P.2. Ochrana poľnohospodárskej pôdy

Zákon č. 220/2014 Z.z. Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v §1 uvádza: "Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Podkladom na vyznačenie zmeny poľnohospodárskeho druhu pozemku v katastri je právoplatné rozhodnutie, záväzné stanovisko alebo stanovisko orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy a geometrický plán, ak je predmetom zmeny časť pozemku evidovaná v katastri. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu:

- a) najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek uvedeného v osobitnom predpise,
- b) viníc.

V zmysle nariadenia vlády č. 58/2013 Z.z., prílohy č. 2 v katastrálnom území obce Nemecká

patria medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) tieto BPEJ č.: 0705031, 0706012, 0706025, 0765212 , 0768432, 0787212 , 0806042 , 0814062 , 0865212, 0865242 , 0865412 , 0865442 , 0868212 , 0871212, 0871242 , 0871442 , 0965512

Najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda je vyznačená vo výkrese č. 3.4. Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Tabuľka č.21

Zhodnotenie rozsahu záberov poľnohospodárskej pôdy na novonavrhovaných lokalitách

Celkový rozsah novonavrhovaných záberov predstavuje (ha)	21,7308 ha
z toho: poľnohospodárska pôda	18,6926 ha
nepoľnohospodárska pôda	3,0382 ha
Spolu mimo zastavaného územia obce poľnohospodárska pôda	16,1979 ha
z toho: najkvalitnejšia poľ. pôda mimo zastavaného územia	5,8292 ha
Spolu v zastavanom území obce poľnohospodárska pôda	2,4947 ha
z toho: najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda v zastavanom území	1,5288 ha
Spolu najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda	7,358 ha

P.3 Vyhodnotenie predpokladaných záberov poľnohospodárskej pôdy

Vyhodnotenie predpokladaných záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované podľa zákona č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Charakteristika lokalít navrhovaných na nové funkčné využitie územia: najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda na území obce evidovaná v prílohe č.2 k Nariadeniu vlády č.58/2013 Z.z - BPEJ:

0705031, 0706012, 0706025, 0765212, 0768432, 0787212, 0806042, 0814062, 0865212, 0865242, 0865412, 0865442, 0868212, 0871212, 0871242, 0871442, 0965512 sú tabuľke vyznačené písmom „**bolt**“.

Lokalita 1	Vypustená z Návrhu
Lokalita 2	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	Rekreácia, agroturistika, mini ZOO
Rozloha lokality :	1,5872 ha
Záber PP:	1,5872 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	1,5872 ha
Druh pozemku:	trvalý trávny porast
BPEJ / skupina:	0705031/5
Lokalita 3	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia a čiastočne v zast. území
Druh výstavby:	komunikácia
Rozloha lokality :	0,3883 ha
Záber PP:	0,3883 ha
- z toho v ZÚ:	0,0249 ha
- mimo ZÚ:	0,3634 ha
Druh pozemku:	trvalý trávny porast, orná pôda
BPEJ / skupina:	0790262/8, 0792682/9
Lokalita 4	Lokalita sa nachádza v zastavanom území aj mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	IBV + komunikácia
Rozloha lokality :	1,7978 ha
Záber PP:	1,7978 ha
- z toho v ZÚ:	0,6530 ha
- mimo ZÚ:	1,1448 ha
Druh pozemku:	trvalý trávny porast, záhrada
BPEJ / skupina:	0705031/5, 0768432/6
Lokalita 4a	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,1382 ha
Záber PP:	0,1382 ha
- z toho v ZÚ:	0,00 ha
- mimo ZÚ:	0,1382 ha
Druh pozemku:	trvalý trávny porast
BPEJ / skupina:	0705031/5
Lokalita 5	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,0503 ha
Záber PP:	0,0503 ha
- z toho v ZÚ:	0,0503 ha
- mimo ZÚ:	0,0 ha
Druh pozemku:	trvalý trávny porast
BPEJ / skupina:	0705031/5
Lokalita 6	Vypustená z Návrhu
Lokalita 7	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	Cintorín - rozšírenie
Rozloha lokality :	0,1378 ha
Záber PP:	0,1378 ha

- z toho v ZÚ: 0,1378 ha
- mimo ZÚ: 0 ha
Druh pozemku: Orná pôda
BPEJ / skupina: 0790262/8

Lokalita 8 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby: IBV
Rozloha lokality : 0,0693 ha
Záber PP: 0,0693 ha
- z toho v ZÚ: 0,0693 ha
- mimo ZÚ: 0 ha
Druh pozemku: záhrada
BPEJ / skupina: **0806042/5**

Lokalita 9 Vypustená z Návrhu

Lokalita 10 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby: IBV
Rozloha lokality : 1,2995 ha
Záber PP: 1,2995 ha
- z toho v ZÚ: 0,0 ha
- mimo ZÚ: 1,2995 ha, z toho najkvalitnejšia PP: 0,7977 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast, orná pôda
BPEJ / skupina: **0806042/5**, 0790262/8

Lokalita 11 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby: Oddychová zóna pri Hrone , altánky
Rozloha lokality : 0,3886 ha
Záber PP: 0,3886 ha
- z toho v ZÚ: 0,3886ha
- mimo ZÚ: 0 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast, orná pôda
BPEJ / skupina: **0806042/5**

Lokalita 12 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby: IBV + komunikácia
Rozloha lokality : 1,5315 ha
Záber PP: 1,5315 ha
- z toho v ZÚ: 0,0 ha
- mimo ZÚ: 1,5315 ha, z toho najkvalitnejšia PP: 0,3798 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: 0883682/9, **0868212/6**, **0806042/5**

Lokalita 13 Lokalita sa nachádza v zastavanom území aj mimo zastavaného územia
Druh výstavby: IBV + komunikácia
Rozloha lokality : 0,7609 ha
Záber PP: 0,7609 ha
- z toho v ZÚ: 0,1274 ha
- mimo ZÚ: 0,6334 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast, záhrada
BPEJ / skupina: **0806042/5**, **0868212/6**

Lokalita 14 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia

Druh výstavby: IBV
 Rozloha lokality : 0,1677 ha
 Záber PP: 0,1677 ha
 - z toho v ZÚ: 0,0 ha
 - mimo ZÚ: 0,1677 ha
 Druh pozemku: trvalý trávny porast
 BPEJ / skupina: **0868212/6**

Lokalita 15 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
 Druh výstavby: Rozšírenie cintorína
 Rozloha lokality : 0,4129 ha
 Záber PP: 0,4129 ha
 - z toho v ZÚ: 0,4129 ha
 - mimo ZÚ: 0 ha
 Druh pozemku: záhrada
 BPEJ / skupina: 0876465/8

Lokalita 16 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
 Druh výstavby: Park - verejná zeleň
 Rozloha lokality : 0,9566 ha
 Záber PP: 0,9566 ha
 - z toho v ZÚ: 0,0 ha
 - mimo ZÚ: 0,9566 ha
 Druh pozemku: trvalý trávny porast
 BPEJ / skupina: 0876465/8

Lokalita 17 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
 Druh výstavby: HBV
 Rozloha lokality : 0,6817 ha
 Záber PP: 0,6817 ha
 - z toho v ZÚ: 0,0 ha
 - mimo ZÚ: 0,6817 ha
 Druh pozemku: trvalý trávny porast
 BPEJ / skupina: 0876465/8, 0876265/8

Lokalita 18 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
 Druh výstavby: IBV
 Rozloha lokality : 4,8878 ha
 Záber PP: 4,8878 ha
 - z toho v ZÚ: 0,0 ha
 - mimo ZÚ: 4,8878 ha
 Druh pozemku: trvalý trávny porast, orná pôda
 BPEJ / skupina: 0876465/8, 0876265/8

Lokalita 19 Lokalita sa nachádza v zastavanom území
 Druh výstavby: IBV
 Rozloha lokality : 0,0450 ha
 Záber PP: 0,0450 ha
 - z toho v ZÚ: 0,0450 ha
 - mimo ZÚ: 0 ha
 Druh pozemku: trvalý trávny porast, ostatná plocha
 BPEJ / skupina: **0814062/7**

Lokalita 20	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,0592 ha
Záber PP:	0,0592 ha
- z toho v ZÚ:	0,0592 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	záhrada
BPEJ / skupina:	0814062/7
Lokalita 21	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	Komunikácia - odbočka z I/66
Rozloha lokality :	0,1116 ha
Záber PP:	0,1116 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	0,1116 ha
Druh pozemku:	Orná pôda
BPEJ / skupina:	0865212/5
Lokalita 22	Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,2392 ha
Záber PP:	0,2392 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	0,2392 ha
Druh pozemku:	Orná pôda
BPEJ / skupina:	0814062/7
Lokalita 23	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,2882 ha
Záber PP:	0,2882 ha
- z toho v ZÚ:	0,2882 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	Orná pôda
BPEJ / skupina:	0765212/5
Lokalita 24	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,1025 ha
Záber PP:	0,1025 ha
- z toho v ZÚ:	0,1025 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	záhrada
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 25	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,0314 ha
Záber PP:	0,0314 ha
- z toho v ZÚ:	0,0314ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	záhrada
BPEJ / skupina:	0876265/8

Lokalita 26	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,1129 ha
Záber PP:	0,1129 ha
- z toho v ZÚ:	0,1129 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	Záhrada, zastavané územie
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 27	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,1153 ha
Záber PP:	0,1153 ha
- z toho v ZÚ:	0,1153 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	záhrada
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 28	Lokalita sa nachádza v zastavanom území
Druh výstavby:	IBV
Rozloha lokality :	0,0282 ha
Záber PP:	0,0282 ha
- z toho v ZÚ:	0,0282 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	záhrada
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 29	Lokalita sa nachádza v zastavanom území - nevyníma sa
Druh výstavby:	IBV + komunikácia
Rozloha lokality :	2,2405 ha
Záber PP:	0,0 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	0,0 ha
Druh pozemku:	Ostatná plocha
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 30	Lokalita sa nachádza v zastavanom území - nevyníma sa
Druh výstavby:	šport
Rozloha lokality :	0,2253 ha
Záber PP:	0,0 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	Ostatná plocha
BPEJ / skupina:	0876265/8
Lokalita 31	Lokalita sa nachádza v zastavanom území - nevyníma sa
Druh výstavby:	Občianska vybavenosť
Rozloha lokality :	0,4072 ha
Záber PP:	0,0 ha
- z toho v ZÚ:	0,0 ha
- mimo ZÚ:	0 ha
Druh pozemku:	Zastavaná plocha a nádvorie
BPEJ / skupina:	0814062/7

Lokalita 32 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: ČOV
Rozloha lokality : 0,0538 ha
Záber PP: 0,0538 ha
- z toho v ZÚ: 0,00 ha
- mimo ZÚ: 0,0538 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: **0705031/5**

Lokalita 33 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: Izolačná zeleň + komunikácia
Rozloha lokality : 0,684 ha
Záber PP: 0,684 ha
- z toho v ZÚ: 0, 00 ha
- mimo ZÚ: 0,684 ha
Druh pozemku: Orná pôda, trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: 0876465/8, 0876265/8

Lokalita 34 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: Izolačná zeleň
Rozloha lokality : 1,1941 ha
Záber PP: 1,1941 ha
- z toho v ZÚ: 0,00 ha
- mimo ZÚ: 1,1941 ha
Druh pozemku: Orná pôda, trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: 0876465/8 0876265/8

Lokalita 35 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: Izolačná zeleň
Rozloha lokality : 0,4077 ha
Záber PP: 0,4077 ha
- z toho v ZÚ: 0,00 ha
- mimo ZÚ: 0,4077 ha, z toho najkvalitnejšia PP: 0,3099 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: 0883682/9, **0868212/6**

Lokalita 36 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: Izolačná zeleň
Rozloha lokality : 0,1687 ha
Záber PP: 0,0436 ha
- z toho v ZÚ: 0,00 ha
- mimo ZÚ: 0, 0436 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: **0868212/6**

Lokalita 37 Lokalita sa nachádza mimo zastavaného územia
Druh výstavby: Izolačná zeleň
Rozloha lokality : 0,3553 ha
Záber PP: 0,3553 ha
- z toho v ZÚ: 0,00 ha
- mimo ZÚ: 0,3553 ha
Druh pozemku: trvalý trávny porast
BPEJ / skupina: 0790262/8, 0892882/9

Tabuľka č.22

Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy v rámci jednotlivých urbanistických priestorov v k.ú. Nemecká

ÚPN - O Nemecká, Žiadateľ: Obec Nemecká

Č. lokality	Územie obce	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu [ha]	Z toho predpokladaná výmera poľ. pôdy						Užívateľ poľ. pôdy	Meliorácie	Časová etapa
				spolu v [ha]	BPEJ/ Skupina	v ZÚ		mimo ZÚ				
						[ha]	Z toho najkval. PP [ha]	[ha]	Z toho najkval. PP [ha]			
1	Nemecká	Rekreácia rybníky	vypustená								-	
2	Nemecká	Rekreácia agroturistika	1,5872	1,5872	0705031/5	0	0	1,5872	1,5872	FO	-	I. etapa
3	Nemecká	Cesta	0,3883	0,3883	0790262/8, 0792682/9	0,0249	0	0,3634	0	SR, Obec,FO	-	I. etapa
4	Nemecká	IBV, kom.	1,7978	1,7978	0705031/5, 0768432/6	0,6530	0,6530	1,1448	1,1448	FO	-	I. etapa
4a	Nemecká	IBV	0,1382	0,1382	0705031/5	0	0	0,1382	0,1382	FO	-	I. etapa
5	Nemecká	IBV	0,0503	0,0503	0705031/5	0,0503	0,0503	0	0	FO	-	I. etapa
6	Nemecká	IBV	vypustená								-	I. etapa
7	Nemecká	Cintorín	0,1378	0,1378	0790262/8	0,1378	0	0	0	FO	-	I. etapa
8	Nemecká	IBV	0,0693	0,0693	0806042/5	0,0693	0,0693	0	0	FO	-	I. etapa
9	Nemecká	IBV, kom.	vypustená								-	I. etapa
10	Nemecká	IBV	1,2995	1,2995	0806042/5, 0790262/8	0	0	1,2995	0,7977	FO	-	I. etapa
11	Nemecká	Verejná zeleň	0,3886	0,3886	0806042/5	0,3886	0,3886	0	0	FO	-	I. etapa
12	Nemecká	IBV, kom.	1,5315	1,5315	0883682/9, 0806042/5, 0868212/6	0	0	1,5315	0,3798	FO	-	I. etapa
13	Nemecká	IBV, kom.	0,7056	0,7056	0806042/5, 0868212/6	0,1275	0,1275	0,5781	0,5781	FO + obec	-	I. etapa
14	Nemecká	IBV, kom.	0,1386	0,1386	0868212/6	0	0	0,1386	0,1386	FO	-	I. etapa
15	Nemecká	Cintorín	0,4129	0,4129	0876465/8	0,4129	0	0	0	RKC +SR	-	II. etapa
16	Nemecká	Verejná zeleň	0,8122	0,8122	0876465/8	0	0	0,8122	0	RKC	-	I. etapa
17	Nemecká	HBV, kom.	0,6817	0,6817	0876465/8, 0876265/8	0	0	0,6817	0	RKC + FO	-	II. etapa
18	Nemecká	IBV, kom.	4,5267	4,5267	0876465/8, 0876265/8	0	0	4,5267	0	RKC + FO	-	II. etapa
19	Nemecká	IBV	0,0450	0,0450	0814062/7	0,0450	0,0450	0	0	FO	-	I. etapa

Č. lokality	Územie obce	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu [ha]	Z toho predpokladaná výmera poľ. pôdy						Užívateľ poľ. pôdy	Melio-rácie	Časová etapa
				spolu v [ha]	BPEJ/ Skupina	v ZÚ		mimo ZÚ				
						[ha]	Z toho najkval. PP [ha]	[ha]	Z toho najkval. PP [ha]			
20	Nemecká	IBV	0,0592	0,0592	0814062/7	0,0592	0,0592	0	0	FO	-	I. etapa
21	Nemecká	Cesta	0,1116	0,1116	0865212/5	0	0	0,1116	0,1116	FO	-	I. etapa
22	Nemecká	IBV	0,3936	0,3936	0814062/7	0	0	0,3936	0,3936	FO	-	I. etapa
23	Nemecká	IBV	0,2882	0,2882	0865212/5	0,1359	0,1359	0,1523	0,1523	FO	-	I. etapa
24	Nemecká	IBV	0,1025	0,1025	0876265/8	0,1025	0	0	0	FO	-	I. etapa
25	Nemecká	IBV	0,0314	0,0314	0876265/8	0,0314	0	0	0	FO	-	I. etapa
26	Nemecká	IBV	0,1129	0,1129	0876265/8	0,1129	0	0	0	FO	-	I. etapa
27	Nemecká	IBV	0,1153	0,1153	0876265/8	0,1153	0	0	0	FO	-	I. etapa
28	Nemecká	IBV	0,0282	0,0282	0876265/8	0,0282	0	0	0	FO	-	I. etapa
29	Nemecká	IBV + kom.	2,2603	0	0876265/8	0	0	0	0	Ekofin, SR, FO obec	-	II. etapa
30	Nemecká	Šport	0,2253	0	0876265/8	0	0	0	0	Ekofin	-	I. etapa
31	Nemecká	OV	0,4275	0	0814062/7	0	0	0	0	Obec	-	I. etapa
32	Nemecká	ČOV - rozšírenie	0,0538	0,0538	0705031/5	0	0	0,0538	0,0538	FO + obec	-	I. etapa
33	Nemecká	Izol. zeleň + kom.	0,684	0,684	0876465/8, 0876265/8	0	0	0,684	0	RKC, SR, FO	-	II. etapa
34	Nemecká	Izolač. zeleň	1,1941	1,1941	0876465/8, 0876265/8	0	0	1,1941	0	RKC, FO	-	II. etapa
35	Nemecká	Izolač. zeleň	0,4077	0,4077	0883682/9, 0868212/6	0	0	0,4077	0,3099	FO	-	I. etapa
36	Nemecká	Izolač. zeleň	0,1687	0,0436	0868212/6	0	0	0,0436	0,0436	FO, RKC Obec,	-	I. etapa
37	Nemecká	Izolač. zeleň	0,3553	0,3553	0790262/8, 0892882/9	0	0	0,3553	0	FO	-	I. etapa
Spolu:			21,7308	18,6926		2,4947	1,5288	16,1979	5,8292			

Najkvalitnejšie BPEJ - *kurzívou*

P.4. Vyhodnotenie perspektívneho využitia lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely

Návrhom územného plánu nedochádza k záberom lesných pozemkov.

Q. Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Obec Nemecká je rozdelená v smere východ - západ riekou Hron na dve časti. Severná časť obce po riekou Hron sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry. V ňom sa nachádzajú územia sústavy NATURA 2000 ako Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry a Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry. V tejto severnej časti sú rešpektované prírodné danosti, chránená vodohospodárska oblasť Nízke Tatry - východ a nenavrhuje sa tu žiaden územný rozvoj.

Územný plán prevzal do Návrhu zámer rekonštrukcie cesty I. triedy č.66 zo štúdie realizovateľnosti fi. EESP Consult pre Slovenskú správu ciest z r.2017. Štúdia realizovateľnosti navrhuje odstránenie dopravných závad mimoúrovňovými križovatkami.

Rieka Hron s brehovými porastami vytvára Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona. Táto lokalita je významným migračným koridorom pre vodné živočíchy a dôležitými miestami odpočinku vtákov počas jarnej a jesennej migrácie. Pobrežné biotopy tvoria dôležitý základ sezónnej potravy pre vybrané druhy vtákov. Vynikajúce stravovacie a reprodukčné podmienky sú pre populáciu vydier životaschopné. Lokalita je z veľkej časti súčasťou nárazníkovej zóny Národného parku Nízke Tatry. V dotyku s týmto chráneným územím je umiestnená jestvujúca obecná čistiareň odpadových vôd, ktorá sa navrhuje na rozšírenie. Poloha rozšírenia ČOV nie je prevzatá z Projektovej dokumentácie, je posunutá mimo územia Alúvia Hrona. V dotyku s riekou v úrovni pod vodáckym areálom Dronte je navrhovaná oddychová zóna - verejná zeleň s rešpektovaním brehového porastu, s umiestnením prvkov drobnej architektúry ako sú lavičky, altánok.

Územný rozvoj je navrhovaný v zastavanom území, alebo v náväznosti na zasatané územie. Väčšia obytná zóna je navrhovaná v strede obce medzi výrobným areálom PTCHM a areálom cintorína v miestnej časti Dubová. V tejto časti sa nenachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy, pozemky sú zväčša vo vlastníctve RK cirkvi. Novonavrhovanú obytnú zónu navrhujeme zapojiť na zastavanú časť obce. Medzi navrhovaným rozšírením cintorína v ochrannom pásme cintorína navrhujeme vybudovať verejnú zeleň - park. Výšku navrhovanej viacpodlažnej zástavby navrhujeme na 3 nadzemné podlažia s dôrazom na zachovanie dominanty Kostola sv. Mikuláša. Medzi navrhovanými obytnými plochami a poľnohospodárskou pôdou navrhujeme vysadiť pás izolačnej zelene v šírke do 20m. V jestvujúcich výrobných areáloch (PTCHM a hydináreň) navrhujeme vysadiť filtračnú zeleň po obvode areálov.

V priestore medzi areálom skladov vojenskej techniky a bývalým hospodárskym dvorom navrhujeme plochu na rekreáciu formou agroturistiky.

Obstarávateľ Obec Nemecká predložil oznámenia o strategickom dokumente podľa § 5 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Oznámenie bolo podľa § 5 ods. 1 zákona doručené dňa 31.12.2018 Okresnému úradu Brezno, odboru starostlivosti o životné prostredie. Okresný úrad po vyhodnotení stanovísk doručených dňa 24.02.2020 určil rozsah hodnotenia strategického dokumentu so špecifickými podmienkami.

III. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Obsah:

1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
2. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch vyjadrených vo všeobecne zrozumiteľnej legende (zákazy, prípustné spôsoby a koeficienty využitia)
3. Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia
4. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia
5. Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene
6. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
7. Vymedzenie zastavaného územia obce
8. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
9. Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny
10. Určenie na ktoré časti je potrebné obstaráť územný plán zóny
11. Zoznam verejnoprospešných stavieb
12. Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

Pre regulovanie funkčného využitia územia je záväzným členenie obce na funkčné a priestorovo homogénne jednotky zdokumentované v grafickej prílohe č.3.5.

Pre obec Nemecká sú definované funkčné a priestorovo homogénne jednotky:

Obytné územia:

- OÚ 01 Obytné územie - viacpodlažná zástavba 4NP.
- OÚ 01* Obytné územie - viacpodlažná zástavba 3NP. - návrh
- OÚ 02 Obytné územie rodinné domy 2NP.
- PO 01 Plochy základnej občianskej vybavenosti
- PO 02 Plochy vyššej občianskej vybavenosti
- PO 03 Plochy špecifickej občianskej vybavenosti
- PO 04 Plochy športu
- PO 05 Zberný dvor
- PZ 01 Plochy verejnej zelene - park
- PZ 02 Plochy cintorínov

- PZ 03 Plochy izolačnej zelene - návrh
- PZ 04 Filtračná zeleň výrobných areálov (Areál PTCHM, Areál Chov brojlerových kurčiat, oviec Zámotie)
- PZ 05 Plochy ostatnej zelene
- PZ 06 Plochy lesov
- PZ 07 Orná pôda
- PZ 08 Trvalý trávny porast

Rekreačné územia:

- RÚ 01 Rekreačné územie Nemcova studňa
- RÚ 02 Rekreačné územie - vodácka základňa
- RÚ 03 Rekreačné územie - agroturistika - návrh

Výrobné územia:

- VÚ 01 Sklady vojenskej techniky
- VÚ 02 Výrobné územie - sklady a dielne
- VÚ 03 Priemyselný areál PTCHEM Dubová
- VÚ 04 Chov brojlerových kurčiat, oviec
- VÚ 05 Hospodársky dvor - Kejda

Plochy technickej infraštruktúry:

- PD 1 Plochy cestnej dopravy
- PD 2 Plochy železničnej dopravy
- VZ Vodárenský zdroj
- VDJ Vodojem
- ČOV Čistiareň odpadových vôd
- MVE Malá vodná elektrárňa
- RS Regulačná stanica plynu

Pre všetky navrhované obytné územia nie sú počty navrhovaných bytových jednotiek záväzné. Ako záväzné sa navrhujú: hlavná funkcia, prípustné funkčné využívanie a zakazujúce funkčné využívanie.

2. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch vyjadrených vo všeobecne zrozumiteľnej legende (zákazy, prípustné spôsoby a koeficienty využitia)

Pre regulovanie jednotlivých plôch funkčných a priestorovo homogénnych jednotiek sa určujú ako záväzné: hlavné funkcie, prípustné funkčné využívanie a zakázané funkčné využívanie územia .

Hlavné funkcie - vyjadrujú prevládajúce využitie územia.

Prípustné funkcie - sú vhodne dopĺňajú hlavné funkcie, nemajú nepriaznivý vplyv na životné prostredie, definujú sa obmedzujúce podmienky prípustných funkcií.

Zakázané funkcie - funkcie, ktoré by negatívne ovplyvňovali prevládajúcu funkciu.

OU 1 Obytné územie - viacpodlažná zástavba do 4NP.

Hlavná funkcia:

- Bývanie v bytových domoch viacpodlažná zástavba do 4NP.
- Zastavanosť : 60%
- Statická doprava, Plochy zelene : 40%

Prípustné funkcie:

- prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže,
- stavby občianskeho vybavenia,
- verejné dopravné a technické vybavenie,
- zeleň a detské ihriská,
- drobné služby, nezávadná remeselnú výrobu zlučiteľnú s funkciou bývania,

Zakazujúce funkcie:

- všetky nezlučiteľné s hlavnou funkciou bývania,
- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúcich bývanie napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie a kvalitu bývania,
- služby motoristom : umyvárky áut, autoservisy, pneuservisy

OÚ 1* Obytné územie - viacpodlažná zástavba - návrh**Hlavná funkcia:**

- Bývanie v bytových domoch - 3 nadzemné podlažia
- Rešpektovať dominantu kostola - výšku zástavby - 3 NP overiť rozvinutými pohľadmi s dôrazom na zachovanie dominanty kostola, zachovať typickú siluetu zástavby, zachovať diaľkové pohľady na výškovú dominantu obce.
- Zastavanosť: 60%
- Plochy zelene: 40%
- Stavebná čiara - 16 m od osi komunikácie / v prípade kolmého parkovania
- Parkovisko oddeliť od bytových domov zeleným pásom
- Dažďové vody zo zastavaných plôch zadržiavať na pozemkoch bytovej výstavby

Prípustné funkcie:

- prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže,
- stavby občianskeho vybavenia,
- verejné dopravné a technické vybavenie,
- zeleň a detské ihrisko,
- drobné služby, nezávadná remeselná výroba zlučiteľná s funkciou bývania,

Zakazujúce funkcie:

- všetky funkcie nezlučiteľné s hlavnou funkciou bývania,
- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúce bývanie napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie a kvalitu bývania,
- služby motoristom: umyvárky áut, autoservisy, pneuservisy, čerpacie stanice PHM

OÚ 2 Obytné územie rodinné domy 2NP.**Hlavná funkcia:**

- Bývanie v rodinných domoch,
- Výška do 2 NP + podkrovie,
- Zastavanosť : 40%,

- plochy zelene : 60%,
- Zachovať súkromie a kvalitu životného prostredia,
- Parkovanie na vlastných pozemkoch,
- Stavebná čiara - 10 m. od osi komunikácie

Prípustné funkcie:

- stavby občianskeho vybavenia,
- verejné dopravné a technické vybavenie,
- zeleň a detské ihriská,
- drobné služby, nezávadná remeselná výroba zlučiteľná s funkciou bývania,

Zakazujúce funkcie:

- Všetky funkcie s negatívnym dopadom na životné prostredie, nezlučiteľné s hlavnou funkciou bývania,
- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúcich bývanie napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie a kvalitu bývania,
- služby motoristom: umyvárky áut, autoservisy, pneuservisy, čerpacie stanice PHM

Osobitné požiadavky:

- Pre obytné územie nachádzajúce sa v bezprostrednej blízkosti vodných tokov Hron a jeho prítokov vypracovať urbanistickú štúdiu a vyčleniť zóny so zvláštnym režimom odpadových vôd tak, aby nedochádzalo k znečisteniu tokov odpadom.

PO 01 Plochy základnej občianskej vybavenosti

Hlavná funkcia:

- Obecný úrad, pošta, Základná škola, Materská škola, zdravotné stredisko, predajne potravín, dom služieb, zverolekár,

Prípustné funkcie:

- prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, parkoviská, zeleň

Zakazujúce funkcie:

- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúcich prevádzky občianskej vybavenosti napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie

PO 02 Plochy vyššej občianskej vybavenosti

Hlavná funkcia:

- dom sociálnych služieb (DSS v časti Dubová)
- motorest Nemecká,
- koliba u starej mamy

Prípustné funkcie:

- prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, parkoviská, zeleň

Zakazujúce funkcie:

- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúcich prevádzky občianskej vybavenosti napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie

PO 03 Plochy špecifickej občianskej vybavenosti - NKP pamätné miesto

Hlavná funkcia:

- Pamätné miesto - obnovená vápenka s pamätnou izbou pripomínajúca tragické udalosti, ktoré sa v Nemeckej udiali v januári roku 1945.

Prípustné funkcie:

- prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, verejná zeleň

Zakazujúce funkcie:

- prevádzky výroby, skladov a služieb negatívne ovplyvňujúcich prevádzky občianskej vybavenosti napr. hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prachom, zápachom a inak zhoršujúce životné prostredie
- Nerozširovať existujúce odstavné plochy (parkoviská) na ploche NKP, parc. CKN č. 619, 620, 621/1, 2, v k. ú. Nemecká

PO 04 Plochy športu

Hlavná funkcia:

- Šport, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko,

Prípustné funkcie:

- Monofunkčné využite

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky

PZ 01 Plochy verejnej zelene - park

Hlavná funkcia:

- Verejná zeleň - park
- Relax a oddych
- šport

Prípustné funkcie:

- pešie a cyklistické komunikácie
- mobiliár parku - lavičky, odpadové koše, informačné tabule, verejné osvetlenie
- detské ihrisko
- umelecké diela
- prvky drobnej architektúry - kultúrne altánky, pergoly, fontány, pamätníky
- menšie športové zariadenia a plochy
- verejné hygienické zariadenia
- dažďové záhrady

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky, ktoré by narúšali hlavnú funkciu relaxu, oddychu a športu.

PZ 02 Plochy zelene - cintoríny

Hlavná funkcia:

- plochy zelene s hrobovými miestami, kolumbáriá, malá architektúra, výtvarné diela, pamätníky, lavičky, odpadové koše, verejné osvetlenie
- pešie komunikácie súvisiace s hlavnou funkciou,
- Ochranné pásmo cintorína - 30 m

Prípustné funkcie:

- predajňa kvetov,
- nevýrobné časti kamenárstva,
- verejné hygienické zariadenie

Zakazujúce funkcie:

- Bývanie, zariadenia občianskeho vybavenia vrátane športových a rekreačných zariadení a iné funkcie a prevádzky, ktoré by narúšali hlavnú funkciu pietneho miesta.
- zariadenia výroby, skladov a výrobných služieb, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, ako aj zariadenia technického vybavenia a dopravy

PZ 03 Plochy izolačnej zelene – návrh**Hlavná funkcia:**

- izolačná zeleň s vysokou zeleňou (šírka 20m) medzi navrhovanou obytnou zástavbou a poľnohospodárskou pôdou

Prípustné funkcie:

- Monofunkčné využitie

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky

Osobitné požiadavky:

- Výsadbu filtračnej zelene realizovať z miestnych, resp. lokálne príslušných drevín

PZ 04 Filtračná zeleň výrobných areálov (Areál PTCHM, Areál slepačiarne)**Hlavná funkcia:**

- filtračná zeleň s vysokou zeleňou po obvodu výrobných areálov, popínava zeleň v kombinácii s oplotením areálov

Prípustné funkcie:

- Monofunkčné využitie

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky

Osobitné požiadavky:

- Výsadbu filtračnej zelene realizovať z miestnych, resp. lokálne príslušných drevín

PZ 05 Plochy ostatnej zelene**Hlavná funkcia:**

- sprievodná zeleň popri komunikáciách a na voľných plochách

Prípustné funkcie:

- Monofunkčné využitie

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky

Rekreačné územia:**RÚ 01 Rekreačné územie Nemcova studňa****Hlavná funkcia:**

- Rekreácia, stabilizované územie bez ďalšej výstavby

Prípustné funkcie:

- Monofunkčné využitie

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie

nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

RÚ 02 Rekreačné územie - vodácka základňa

Hlavná funkcia:

- Rekreácia, relax,
- Ochranné pásmo rieky Hron - 10m
- Ubytovacie a stravovacie zariadenie,
- Stabilizované územie - nerozširovať areál,
- Komerčné aktivity spojené s drobnými službami len v rozsahu nutnom pre prevádzku oddychovej zóny.

Prípustné funkcie:

- fitnes prvky
- zeleň
- detské ihrisko

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.
- Funkcie narušujúce kontinuitu regionálneho biokoridoru Hron, celistvosť brehových drevinových porastov, trvalých trávnych porastov

Osobitné požiadavky:

- Pre rekreačné územie nachádzajúce sa v bezprostrednej blízkosti vodných tokov Hron a jeho prítokov vypracovať urbanistickú štúdiu a vyčleniť zóny so zvláštnym režimom odpadových vôd tak, aby nedochádzalo k znečisteniu tokov odpadom.

RÚ 03 Rekreačné územie - agroturistika - návrh

Hlavná funkcia:

- Agroturistika,
- mini ZOO,
- chov hospodárskych a exotických zvierat

Prípustné funkcie:

- ubytovanie ako doplnková funkcia hlavnej funkcie
- stravovacie zariadenie ako doplnková funkcia hlavnej funkcie

Zakazujúce funkcie:

- Iné funkcie a prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie, funkčné využitie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

Osobitné požiadavky:

- Pre rekreačné územie nachádzajúce sa v bezprostrednej blízkosti vodných tokov Hron a jeho prítokov vypracovať urbanistickú štúdiu a vyčleniť zóny so zvláštnym režimom odpadových vôd tak, aby nedochádzalo k znečisteniu tokov odpadom.

Výrobné územia:

VÚ 01 Sklady vojenskej techniky

Hlavná funkcia:

- Sklady vojenskej techniky - vojenský útvar – monofunkčné využitie územia

Prípustné funkcie:

- Žiadne iné funkčné využitie

Zakazujúce funkcie:

- Všetky ostatné funkcie

VÚ 02 Výrobné územie - sklady a dielne**Hlavná funkcia:**

- Garáže a sklady, dielne, drobná výroba
- Rešpektovať brehové porasty občasného potoka medzi výrobným areálom a plochou navrhovanou na agroturistiku
- filtračná zeleň s vysokou zeleňou po obvode areálu

Prípustné funkcie:

- Výrobné prevádzky súvisiace s hlavnou funkciou, zlučiteľné s funkciou agroturistika v susedstve

Zakazujúce funkcie:

- Prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie produkujúce nadmerný hluk, vibrácie, zápach a prach a pod.

Osobitné požiadavky:

- Výsadbu filtračnej zelene realizovať z miestnych, resp. lokálne príslušných drevín

VÚ 03 Priemyselný areál PTCHM Dubová**Hlavná funkcia:**

- plocha s jestvujúcou chemickou výrobou
- zariadenia vedy, výskumu a inovácií
- objekty s historickou hodnotou v areáli - vypracovať návrh na vyhlásenie technickej pamiatky
- filtračná zeleň s vysokou zeleňou po obvode areálu
- odstránenie jestvujúcich environmentálnych záťaží

Prípustné funkcie:

- výrobné prevádzky súvisiace s hlavnou funkciou
- technoparky a areály technickej infraštruktúry
- zariadenia odpadového hospodárstva
- spracovanie druhotných surovín

Zakazujúce funkcie:

- funkcie, ktoré svojimi priestorovými a prevádzkovými nárokmi alebo vplyvmi na okolie (hluk, prach, exhaláty a pod.) narušujú charakter priemyselného prostredia, neprimerane limitujú možnosti využitia priľahlých pozemkov. Prípadne je svojimi nárokmi na kvalitu životného prostredia nezlučiteľné s prevádzkou areálu chemickej výroby.

Osobitné požiadavky:

- výsadbu filtračnej zelene realizovať z miestnych, resp. lokálne príslušných drevín

VÚ 04 Chov brojlerových kurčiat, oviec**Hlavná funkcia:**

- Chov brojlerových kurčiat a oviec
- filtračná zeleň s vysokou zeleňou po obvode areálu

Prípustné funkcie:

- prevádzky súvisiace s hlavnou funkciou

Zakazujúce funkcie:

- iné výrobné prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

Osobitné požiadavky:

- výsadbu filtračnej zelene realizovať z miestnych, resp. lokálne príslušných drevín

VÚ 05 Hospodársky dvor - Kejda /vyznačený v grafickej prílohe č.2.1 - Komplexný urbanistický návrh M 1:10 000.

Hlavná funkcia:

- Chov hospodárskych zvierat - hovädzieho dobytku

Prípustné funkcie:

- Prevádzky súvisiace s hlavnou funkciou
- Agroturistika

Zakazujúce funkcie:

- Iné výrobné prevádzky s negatívnym vplyvom na životné prostredie nezlučiteľné s hlavnou funkciou.

3. Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia

- Občiansku vybavenosť umiestňovať v obytných územiach,
- PO 02 - Plochu po asanácii kina v miestnej časti Dubová využiť pre funkciu vyššej občianskej vybavenosti - komunitné centrum, kultúrne zariadenie,
- V rámci občianskej vybavenosti riešiť plochy zelene ako doplnkovú funkciu k občianskej vybavenosti
- Areál Technických služieb prebudovať na Zberný dvor
- Parkovanie pred občianskou vybavenosťou riešiť na vlastných pozemkoch
- Doplniť chýbajúce detské ihriská v každej miestnej časti
- V časti Dubová vybudovať multifunkčné ihrisko v návaznosti na navrhovanú výstavbu rodinných domov na ploche futbalového štadióna

4. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia

Regulatívy dopravného riešenia

- rešpektovať Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a STN 73 6110
- vybudovať šírkové úpravy cesty I/66
- vybudovať protihlukové steny od cesty I/66
- vybudovať mimoúrovňové križovatky na ceste I/66
- prebudovať odbočku z cesty I/66 v km. 11,284 v zmysle STN
- rekonštruovať miestne obslužné komunikácie na požadované kategórie
- vybudovať chodníky
- parkovacie plochy pre všetky navrhované funkcie riešiť na vlastných pozemkoch
- na konci slepých ulíc vybudovať obratiská
- vybudovať samostatné zastávkové pruhy pre autobusy
- vybudovať cyklotrasy
- vybudovať odstavné parkoviská pri železničných zastávkach
- vhodnosť realizácie parkovísk v bezprostrednom okolí NKP bude predmetom posúdenia KPÚ Banská Bystrica

- Mimoúrovňovú križovatku pri národnej kultúrnej pamiatke „MIESTO PAMÄTNÉ A PAMÄTNÍK“ parc. CKN č. 619, 620, 621/1, 2, evidovanej v ÚZPF pod č. 160/1, 2 riešiť formou estakády - komunikáciu postavenú na stĺpoch subtílnej konštrukcie s vizuálnym priehľadom na objekty a areál pamätníka
- všetky jestvujúce úrovňové kríženia komunikácií so železničnou traťou riešiť ako mimoúrovňové
- všetky novobudované kríženia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové

Regulatívy vodného hospodárstva

Pri riadení rozvoja územia obce Nemecká v oblasti vodného hospodárstva uplatňovať nasledujúce regulatívy:

- rešpektovať zákon č. 364/2004 Z. z. Zákon o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon),
- novú výstavbu podmieniť rozšírením kapacity vodných zdrojov,
- rešpektovať zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (§ 20 ods. 6a), STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“,
- rezervovať územie pre prírodné potrubie Horehronského skupinového vodovodu, zámer vyplývajúci z ÚPN VÚC Banskobystrického kraja,
- rešpektovať ochranné pásma vodných zdrojov,
- realizovať stavbu „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, rkm 200,400 – 205,600“,
- rešpektovať ochranné pásma pri vodohospodársky významnom toku Hron do 10 m od brehovej čiary,
- rešpektovať ochranné pásma pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary,
- v ochranných pásmach nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí; ochranné pásma je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia,
- rešpektovať pobrežné pozemky pri vodohospodársky významnom vodnom toku do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity, rešpektovať možnosť užívania pobrežných pozemkov správcom vodného toku,
- za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách) je potrebné:
- prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
- minimalizovať križovania s vodnými tokmi,
- v prípade návrhu dopravného a technického vybavenia akéhokoľvek druhu križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,
- žiadna časť navrhovaných objektov nesmie zasahovať do prietočného profilu vodného toku,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranných pásiem odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p. Banská Bystrica,

- rešpektovať pásma ochrany 1,8 m od pôdorysného okraja potrubia na obidve strany pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do profilu DN 500 vrátane a 3,0 m pri profile nad DN 500,
- riešiť rozšírenie siete verejného vodovodu do lokalít územného rozvoja,
- odbornou organizáciou spracovať projekt posúdenia kapacitných možností skupinového vodovodu, vzhľadom k územnému rozvoju v obciach napojených na skupinový vodovod,
- dobudovať verejnú splaškovú kanalizáciu a ČOV v obci,
- posúdiť možnosť napojenia navrhovanej obytnej zástavby (75 obyvateľov) na splaškovú kanalizáciu Dubová – Kolónia s následným čistením na ČOV PTCHEM, s.r.o.
- v rámci odvádzania zrážkových vôd zo zastavaného územia realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku tak, aby odtok z lokalít územného rozvoja do recipientu (potokov, záchytných jarkov, rigolov a vsaku) nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- v zástavbe rodinnými domami akumulovať zrážkové vody zo striech a spevnených plôch v samostatných zariadeniach na vlastnom pozemku,
- rešpektovať pri akejkoľvek stavebnej činnosti prirodzené terénne depresie, ktoré sú recipientmi odtoku zrážkových vôd,
- riešiť už pri príprave územia pre výstavbu spôsob a možnosti akumulácie vôd z povrchového odtoku,
- realizovať stavby a opatrenia súvisiace s ochranou územia pred odtokom zrážkových vôd z povrchového odtoku a úpravou odtokových pomerov (poldre, pôdoochranné opatrenia, zasakovacie a zvodné rigoly, vsakovacie zóny, rekonštrukcie kapacitne nevyhovujúcich priepustov, premostení a krytých profilov drobných tokov v zastavanom území,).
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranných pásiem odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p. Banská Bystrica“ aj odsúhlasenie Správou NAPANT, minimálne v území SKUEV 1303 Alúvium Hrona

Ochrana pred povodňami

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Pri riadení rozvoja územia obce Nemecká uplatňovať nasledujúce regulatívy:

- povolenie výstavby rodinných domov na lokalitách v inundačnom území (lokalita č.10, 22) podmieniť realizáciou protipovodňových opatrení.
- rešpektovať realizované úpravy vodných tokov v území,
- rešpektovať pripravovanú realizáciu „Nemecká, protipovodňové opatrenia na toku Hron, rkm 200,400 – 205,600“, opatrenia v ohrozenej časti intravilánu obce Nemecká,
- rešpektovať drobné toky, aj ochranné pásmo 5 m od brehovej čiary, ich nezastupiteľnú funkciu pri odvádzaní zrážkových vôd z povrchového odtoku z príslušného územia cez intravilán obce, zabezpečovať ich pravidelnú údržbu,
- potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových lokalít si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou;
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.
- v súlade s „Programom revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR“ riešiť ochranu pred povodňami v k. ú. Nemecká v trojstupňovom prístupe s nasledovnou postupnosťou:

1. zachytenie dažďovej vody v priestore, kde spadne,
2. následná retencia / akumulácia dažďovej vody v krajine,
3. až nakoniec odvedenie tej časti dažďovej vody, ktorú povodie / územie predtým neabsorbuje.

V súlade s plánmi manažmentu povodí vytvárať územno-technické predpoklady na:

- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení,
- úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia,
- úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu,
- výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd,
- zadržiavanie dažďových zrážok v urbanizovanom prostredí,
- spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj korýt.

Regulatívy energetiky

- Vysoké napätie - prípojky na trafostanice v zastavenej časti riešiť ako zemné káblové,
- Trafostanice riešiť ako kioskové do 630 kVA
- Nízke napätie - rozvody riešiť ako zemné káblové, dĺžka výbežkov od zdroja max. 350 m,
- Zrušiť jestvujúce VN 22 kV vedenie prechádzajúce navrhovanými urbanizovanými plochami a jestvujúcou zástavbou v intraviláne obce Nemecká a nahradiť toto vedenie novým káblovým zemným 22 kV distribučným rozvodom,
- Vybudovať novú zahusťovaciu kioskovú trafostanicu TS
- Navrhované kioskové /murované/ trafostanice pripojiť VN 22 kV káblovými prípojkami z jestvujúceho VN 22 kV vedenia
- NN sekundárnu káblovú sieť v novonavrhovaných IBV budovať zemnými káblami uloženými popri cestných a peších komunikáciách
- Vonkajšie osvetlenie zabezpečiť výbojkovými svietidlami, resp. LED svietidlami s úspornými zdrojmi, ktoré budú osadené na podporných bodoch spolu s NN sekundárnym rozvodom, resp. v novourbanizovaných lokalitách na samostatných oceľových stožiaroch s káblovým zemným rozvodom

Regulatívy zásobovania plynom

- Riešiť koncepciu rozvoja v súlade s platnou legislatívou a v súlade s energetickou politikou štátu a zásadami hospodárenia s energiami.
- Určiť pri návrhu nových zdrojov tepla na báze plynu stupeň decentralizácie ekonomickou a ekologickou úvahou
- Všetky novonavrhované lokality napojiť na jestvujúci plynovod
- Rešpektovať bezpečnostné pásmo VTL plynovodu
- Rešpektovať ochranné pásmo plynovodov v zastavanom území

Regulatívy telekomunikácií

- Rezervovať priestory pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov

Regulatívy civilnej ochrany

- Ukrytie obyvateľstva ako aj osôb prevzatých do starostlivosti na území obce Nemecká, v rámci plánovanej výstavby v budúcnosti, riešiť v súlade s podmienkami vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. pri projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie,
- Ochranu obyvateľstva obce ukrytím realizovať podľa Plánu ochrany obce Nemecká.

5. Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

5.1. Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt

V intraviláne obce, miestnych častiach Nemecká, Dubová a Zámotie sa nachádzajú časti celistvej historickej zástavby, v ktorej odporúčame zachovať a revitalizovať:

- pôvodnú uličnú čiaru historickej zástavby,
- urbanistickú štruktúru vidieckych sídiel,
- architektonický výraz historických objektov - rešpektovať sklon striech a materiál strešnej krytiny, podlažnosť objektov - 1 nadzemné podlažie s možnosťou obytného podkrovia, členenie uličnej fasády, charakteristické typy vstupných brán.

Na území obce sa nachádzali cenné pozostatky historických technických areálov, ktoré navrhujeme zachovať a revitalizovať:

- objekty v areáli bývalej Štátnej rafinérie minerálnych olejov postavenej v roku 1936, v súčasnosti známej pod názvom Petrochema Dubová - parc. č. KN C 1138/1, objektová skladba: laboratórium, zásobník, trafostanica, sklad, komín, pamätná tabuľa.

Rafinériu v súvislosti so zachovanou objektovou skladbou celého areálu navrhujeme na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku - industriálnu architektúru na Slovensku.

Objektová sústava :

- Budova laboratórií
- Nádrže na surovinu
- Budova elektrodielektrického
- Budova skladu
- Komín
- Pamätná tabuľa
- Zachovať a chrániť národné kultúrne pamiatky a archeologické náleziská v súlade s verejným záujmom ochrany kultúrneho dedičstva a ochranou pamiatkového fondu v zmysle pamiatkového zákona.
- Zachovať areál kostola sv. Mikuláša so zvonnicou,
- Rešpektovať bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky - Okruh 10 m od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; (10 m sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok).
- Výškové zónovanie navrhovanej okolitej zástavby overiť rozvinutými pohľadmi s dôrazom na zachovanie dominanty kostola, zachovať typickú siluetu zástavby, zachovať diaľkové pohľady na výškovú dominantu obce.
- Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre eviduje v katastri obce Nemecká archeologické lokality. Pri akejkoľvek zemnej činnosti v územiach s predpokladanými archeologickými náleziskami je nutné vyžiadať stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Banskej Bystrici.

- Obec môže v zmysle zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, § 14, ods. 4, rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Banskej Bystrici a zabezpečiť ochranu navrhnutých pamätihodností.

5.2. Zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny

- Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
- Rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia a lesy v chránených územiach
- Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
- Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou: zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území, zákonom o lesoch, zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- Podporovať využívanie prostriedkov z Programu rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013 na obnovu ekologickej stability lesných ekosystémov (najmä obnovu prirodzeného drevinového zloženia) a obnovu a primerané využívanie polo prirodzených trvalých trávnych porastov,
- Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli

vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

- Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, a funkčnosť územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržovania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- Zabezpečiť odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov v zmysle platnej legislatívy.
- Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- Zohľadniť závery a odporúčania národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ako aj zabezpečiť implementáciu relevantných environmentálnych programov do dokumentácii na nižších úrovniach.
- Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako aj ochranu vodárenských zdrojov, ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,
- Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

V zastavaných plochách s prevahou zelene

- V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
- Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou
- V rámci rozvoja obce je potrebné ich rešpektovať a verejnej zeleni zabezpečiť ochranu a rozvoj podľa odborne spracovaných projektov (záhradná architektúra).
- Zabrániť šíreniu agátu a inváznych druhov bylín do týchto plôch

Adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí

Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- Koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu
- Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov
- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb
- Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách
- Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídle
- Zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny
- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín

- Prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi
- Podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád
- Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce

Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo zastavaného územia sídiel pre zníženie intenzity víchríc a silných vetrov

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach
- Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov
- Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu
- Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“
- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
- Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí

Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre)
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
- Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy
- Zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody napr. strešnými alebo dažďovými záhradami
- Zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

Adaptačné opatrenia v oblasti poľnohospodárstva

- Využívanie pôdoochranných technológií spracovania pôdy
- Podpora mozaikového využívania poľnohospodárskej krajiny
- Podpora využitia starých krajových odrôd (napr. starých odrôd ovocných drevín)
- Využívanie opatrení na zlepšenie štruktúry pôdy (podrývaním a hĺbkovým kyprením a hnojením maštaľným hnojom)
- Aplikácia organického hnojenia v súlade s platnou legislatívou
- Podpora integrovanej produkcie a opatrení na elimináciu erózie pôdy
- Zachovanie a obnova líniových prvkov v krajine

- Postupy tzv. konzervačného poľnohospodárstva (ponechanie rastlinných zvyškov na povrchu pôdy, udržiavanie trvalého rastlinného porastu dlhoročnými plodinami)
- Ochranné systémy orby
- Opatrenia krajinného inžinierstva (veľkosť, tvar a smer poľnohospodárskych blokov, poľné cesty, regulácia odvedenia vody z pozemkov)
- Konštrukcia nových krajinných prvkov
- Podpora zachovania a správneho hospodárenia na trvalých trávnych
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavania vody v pôde. Zavlažovacie systémy a opatrenia vedúce k zachovaniu vody v pôde (napr. zasakovacie pásy, obnova mokradí)
- Úprava osevného postup, využitie rezistentných odrôd
- Podpora biologickej ochrany a integrovanej produkcie
- Podpora diverzity plodín na zabezpečenie udržateľnej produkcie a zavádzanie integrovaného manažmentu ochrany rastlín proti škodcom
- Znižovanie potreby používania chemikálií v poľnohospodárstve
- Zvýšenie adaptability hospodárskych zvierat metód ochladzovania zvierat
- Návrhy typov maštalných objektov a dispozičných riešení
- Návrhy kŕmnych dávok pre zvieratá počas extrémnych teplôt a návrhy metód a postupov kŕmenia
- Chov včiel a ochrana opeľovačov, mapovanie nebezpečných ochorení včiel a monitorovanie chemickej ochrany rastlín
- Ochrana rastlín a krajinných prvkov v súvislosti s ochranou včiel a iných opeľovačov
- Podpora hniezdienia voľne žijúcich hmyzích opeľovačov a diverzity zdrojov potravy so zameraním na pôvodné druhy bylín a drevín

Priemet prvkov ÚSES

Prehľad chránených častí prírody a prvkov ÚSES

Veľkoplošné chránené územia :

5. Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (OP NP NT)

NATURA 2000 :

6. Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry
7. Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona
8. Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry

Územný systém ekologickej stability :

4. Biokoridor nadregionálneho významu Hron
5. Biokoridor nadregionálneho významu Poľana-Medzibrod-Ráztocká hoľa
6. Biokoridor regionálneho významu Jasenický (Jaseniansky) potok

Veľkoplošné chránené územie:

Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry.

Severná časť k.ú. Nemecká leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (OP NAPANT). Jeho hranicu v k. ú. obce tvorí pravý breh rieky Hron. V OP NP platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. **o ochrane prírody a krajiny** vyšší, t.j. druhý stupeň ochrany prírody. Tento vyšší stupeň ochrany sa týka 860 ha územia obce.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, zákon vymedzuje konkrétne činnosti, ktoré

sú zakázané, ako aj činnosti, na ktoré sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Obmedzenia sa týkajú vjazdu motorových vozidiel i radu činností v oblasti pôdohospodárstva, rekreácie, športových a spoločenských podujatí, umiestňovania zariadení na vodnom toku i ochrany vôd, ako aj emisií hluku a svetelného znečistenia.

Územia NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre členský štát, štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý sa dotýka územia Natura 2000, a ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o toto územie alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale môže mať naň významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov z hľadiska cieľov jeho ochrany! Každý, kto zamýšľa uskutočniť takýto projekt, je povinný predložiť návrh tohto plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty posudzované podľa osobitného predpisu.

Chránené územie európskeho významu SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry

Chránené územie sa nachádza v S časti katastrálneho územia.

Predmet ochrany :

V časti CHUEV v k. ú. Nemecká je možný výskyt biotopov:

- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 6520 Horské kosné lúky
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží
- 9110 Kyslomilné bukové lesy
- 9140 Javorovo-bukové horské lesy
- 7110 Aktívne vrchoviská
- 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary

Predmetom ochrany je aj 10 rastlinných a 20 živočíšnych druhov.

Legislatívne predpisy pre toto územie stanovujú navrhované menežmentové opatrenia, ktoré sa týkajú využívania krajiny a hospodárenia v nej, zabezpečenia ochrany druhov, a určujú činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území.

Navrhované menežmentové opatrenia:

- Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch
- Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
- Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
- Odstraňovanie zámerne vysadených drevín na nelesných pozemkoch
- Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín
- Usmerňovanie návštevnosti územia
- Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu
- Zvyšovanie rubnej doby a predlžovanie obnovnej doby
- Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu
- Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy
- Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty
- Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek
- Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
- Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom
- Protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia
- Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov
- Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
- Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
- Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva
- Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
- Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality)
- Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod. po dohode s obhospodarovateľom

Chránené územie európskeho významu SKÚEV 1303 Alúvium Hrona

Chránené územie pretína katastrálne územie obce v smer V-Z (riečna niva rieky Hron)

Predmet ochrany :

Biotop 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Živočíšne druhy: Hlavátka podunajská, plocháč červený, vydra riečna, podkovár malý, netopier obyčajný.

Legislatívne predpisy pre toto územie stanovujú navrhované menežmentové opatrenia, ktoré sa týkajú využívania krajiny a hospodárenia v nej, zabezpečenia ochrany druhov, a určujú činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území.

Navrhované menežmentové opatrenia :

- Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov

- Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
- Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty po dohode s obhospodarovateľom
- Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
- Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
- Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
- Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vyskej hladiny podzemnej vody)
- Opatrenia na zlepšenie kvality vôd

Chránené vtáčie územie SKCHVÚ 018 Nízke Tatry

Do CHVÚ zasahuje územie obce Nemecká svojím severným okrajom, lesným porastom (dielcom 2018 b). Platný právny predpis: Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 189/2010 Z. z. zo 16. 4. 2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry, účinná od 15. 5. 2010.

Pre chránené vtáčie územie Nízke Tatry je ŠOP Banská Bystrica spracovaný „Program starostlivosti CHVÚ Nízke Tatry“ pre roky 2016 – 2045, ktorý upravuje jeho menežment podrobnejšie. CHVÚ Nízke Tatry sa za účelom optimalizácie navrhnutých zásad ochrany a opatrení a za účelom efektívneho manažmentu populácií vtáčích druhov člení na 4 ekologicko-funkčné priestory (EFP). Časť CHVÚ zasahujúca do k.ú. Nemecká patrí do EFP 1 – „hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov mimo hniezdisk hlucháňa a mimo hniezdisk vzácnych lesných druhov“. Tento EFP je prevažne umiestnený v širokom páse v podhorí Nízkych Tatier. Prioritou ochrany v EFP1 sú predovšetkým druhy orol skalný, dúbniak trojprstý, pôtik kapcavý, kivičok vrbčie, jariabok hôrny, bocian čierny, orol kriklavý, výr skalný, včelár lesný, ďateľ bielochrbtý, žlna sivá, tesár čierny, muchárik malý, muchárik bieločrý, žltouchost lesný a muchár sivý. Je tu však potrebné zohľadňovať aj nároky na ochranu hlucháňa hôrneho na miesta kde zasahuje ich výskyt. Program starostlivosti ktorý vymedzuje biotopy chránených druhov vtáctva, hodnotí stav ich populácie, stupeň ohrozenia, stanovuje zásady pre obhospodarovanie krajiny, návrhy opatrení a podrobne upravuje zakázané činnosti v CHVÚ.

6. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

Vodné hospodárstvo

Stavby a zariadenia na zásobovanie pitnou vodou

- Rozšírenie rozvodnej siete verejného vodovodu v obci vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj
- Prívod Horehronského skupinového vodovodu

Stavby a zariadenia na odvádzanie a čistenie odpadových vôd

- Verejná splašková kanalizácia s ČOV v obci Nemecká
- Rozšírenie verejnej kanalizácie vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj
- Odvádzanie vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia

Stavby zabezpečujúce úpravu odtokových pomerov, ochranu zastavaného územia pred odtokom zrážkových vôd a zabezpečujúce akumuláciu zrážkových vôd v území

- Stavby zabezpečujúce spomalenie odtoku zrážkových vôd z povodia, zvyšujú retenčnú schopnosť územia, podporujú prirodzenú akumuláciu vody, znižujú maximálny odtok vôd z územia: poldre, pôdoochranné opatrenia, vsakovacie zóny
- Stavby zabezpečujúce ochranu intravilánu obce pred odtokom zrážkových vôd z príslušného poľnohospodársky využívaného územia: zasakovacie a zvodné prielohy, vsakovacie zóny
- Stavby zabezpečujúce plynulý odtok vody z územia:
- rekonštrukcie kapacitne nevyhovujúcich priepustov, premostení a krytých profilov recipientov vôd z povrchového odtoku,
- Stavby vytvárajúce prirodzené biotopy vodných tokov:
- výsadba brehovej vegetácie pozdĺž korýt drobných tokov a občasných tokov

7. Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce vymedzené k 1.1.1990 je zakreslené podľa údajov z katastra nehnuteľností. Územný plán vymedzuje hranice medzi súvisle zastavaným územím obce včítane územia určeného na zastavanie a ostatným územím obce.

8. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V riešenom území sú návrhom územného plánu vymedzené nasledovné ochranné pásma:

- pohrebisko	- 30 m od hranice pozemku pohrebiska
- vojenský útvar Nemecká - sklady nepotrebné vojenskej techniky	- 100 m do oplotenia areálu
- Kostol sv. Mikuláša	- Okruh 10 m od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; 10 m sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok
- cesta I. triedy	- 50 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce
- cesta III. triedy	- 20 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce
- miestna komunikácia	- 15 m od osi vozovky na každú stranu mimo zastavaného územia obce
- železnica	- 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od vonkajšej hranice obvodu dráhy
- Vodný tok Hron	- 10 m od brehovej čiary
- Miestne vodné toky - prítoky Hrona	- 5 m od brehovej čiary
- chránená vodohospodárska oblasť	- Severná časť územia obce Nemecká spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry – východná časť, ktorá bola stanovená NV SSR č. 13/1987 Z. z. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.
- ochranné pásma vodárenských zdrojov	- Obec Nemecká prameň č. 1 Nad cestou a prameň č. 2 Pod cestou, pôvodné vodné zdroje vodovodu Nemecká, - Nemcova studňa, prameň Horný a prameň Dolný pre vodovod

	v rekreačnej lokalite
- verejný vodovod a kanalizácie mimo zastavaného územia	- 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti, - 3,0 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm vrátane od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti,
- prípojky verejného vodovodu a kanalizácie	- min. 2 m od osi vodovodnej prípojky obojstranne, - min. 0,75 m od osi kanalizačnej prípojky obojstranne.
- čistiareň odpadových vôd	- 25 m s komplexne uzavretou technológiou s čistením odvádzaného vzduchu, - 50 m s uzavretou technológiou bez čistenia vzduchu, - 25 m s mechanicko-biologickým čistením bez kalového hospodárstva s úplne zakrytými objektmi alebo zakrytým kalovým hospodárstvom s čistením vzduchu, - 100 m s mechanicko-biologickým čistením s pneumatickou aeráciou s kalovým hospodárstvom, - 200 m s mechanicko-biologickým čistením s mechanickou povrchovou aeráciou alebo biofiltrami s kalovým hospodárstvom, - 50 m vegetačné čistiarene odpadových vôd uzavreté, - 100 m vegetačné čistiarene odpadových vôd otvorené, - 200 m ostatné objekty čistiarene odpadových vôd. - Ak má byť čistiareň odpadových vôd umiestnená v smere prevládajúceho vetra k obytnému územiu, vzdialenosti sa zdvojnásobujú
- malé čistiarene odpadových vôd s kapacitou do 100 m ³ za deň	- OP zodpovedá technickej norme alebo inej obdobnej technickej špecifikácii s porovnateľnými alebo prísnejšími požiadavkami
- vzdušné el. vedenie od 35 kV do 110 kV vrátane	- 15 m od krajného vodiča na každú stranu
- vzdušné el. vedenie od 110 kV do 220 kV vrátane	- 20 m od krajného vodiča na každú stranu
- stožiarová transf. stanica 22/0.4 kV	- 10 m od trafostanice
- plynovod VTL (svetlosť 201-500 mm)	- 8 m na každú stranu od osi plynovodu
- bezpečnostné pásmo VTL plynovodu	- 20 m na každú stranu od osi plynovodu
- plynovod STL (tlak menej ako 0,4 MPa, svetlosť do 200 mm)	- 4 m na každú stranu od osi plynovodu - v zastavanom území obce 1 m na každú stranu od osi plynovodu
- Regulačná stanica plynu VTL/STL 1200	- 8 m
- les	- 50 m od okraja lesných pozemkov
- Elektronické komunikácie	- 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Ochranné pásmo vedení vstupujúcich do elektronického komunikačného uzla, v dĺžke vedení 15 m od uzla, je 10 m od osi vedenia, pričom elektronickým komunikačným uzlom sa rozumie fyzický bod prepojenia sietí, v ktorom sa prepájajú vedenia medzi najmenej dvoma poskytovateľmi národných sietí a najmenej dvoma poskytovateľmi nadnárodných sietí. Hĺbka a výška ochranného pásma vedenia, ako aj ochranného pásma vedení vstupujúcich do

	elektronického komunikačného uzla, je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie
--	---

Do katastrálneho územia obce zasahujú územia európskej sústavy chránených území:

- Chránené vtáčie územie CHVÚ18 Nízke Tatry
- Územie európskeho významu SKUEV0302 Ďumbierske Tatry
- Územie európskeho významu SKUEV1302 Alúvium Hrona

V riešenom území sú návrhom územného plánu vymedzené nasledovné bezpečnostné pásma:

- plynovod VTL (tlak 0,4-4,0 MPa; svetlosť do 350 mm)	- 20 m na každú stranu od osi plynovodu
- plynovod STL (tlak do 0,4 MPa)	- 10 m na každú stranu od osi plynovodu na voľnom priestranstve a na nezastavanom území - v súvislej zástavbe určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.
- plynárenské zariadenia (regulačná stanica, filtračná st., armatúrne uzly)	- 50 m od pôdorysu technologickej časti zariadenia

9. Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov na asanáciu a na chránené časti krajiny

Plochy na verejnoprospešné stavby sú:

- Plocha na komunitné centrum, park
- Plochy na rozšírenie cintorína, urnový háj
- Plocha na park
- Plocha na verejnú zeleň - oddychovú zónu pri Hrone
- Plocha na šport - multifunkčné ihrisko Dubová
- Plocha pre zberný dvor
- Plocha na vybudovanie mimoúrovňových križovatiek na ceste I/66
- Plochy na nové miestne obslužné komunikácie
- Plocha na protihlukovú zábranu od cesty I/66
- Plocha na samostatné zastávkové pruhy pre autobusy
- Plochy na obratiská slepých miestnych komunikácií
- Plochy na pešie komunikácie
- Plocha na cyklotrasy
- Plocha na privodný skupinový vodovod
- Plocha na budovanie splaškovej kanalizácie
- Plocha na rozšírenie ČOV
- Plocha na protipovodňové opatrenia na toku Hron Nemecká - Dubová – Zámotie, r.km 202,750 - 204,500
- Plocha na protipovodňové opatrenia na toku Hron, provizórne hradenie ĽOH
- Plocha pre budovanie NN sekundárnych vývodov z jestvujúcich trafostaníc
- Plocha pre budovanie NN sekundárnej káblovej siete v novonavrhovanej zástavbe IBV zemnými káblami uloženými v zemi popri cestných a peších komunikáciách

- Plocha na budovanie vonkajšieho osvetlenia
- Plocha na prípojky STL plynovodu k novo navrhovaným lokalitám
- Plochy na výhľadové trasy diaľkových optických káblov
- Plochy na ekostabilizačné prvky a opatrenia v zmysle MÚSES

10. Určenie na ktoré časti je potrebné obstaráť územný plán zóny

ÚPN O Nemecká určuje časť obce - navrhovaná obytná zóna OÚ 1* pre ktorú je potrebné obstaráť územný plán zóny s rozvinutými pohľadmi s dôrazom na zachovanie dominanty kostola.

11. Zoznam verejnoprospešných stavieb

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov pre obec Nemecká sú:

Urbanizmus

- U1 Komunitné centrum, park
- U2 Rozšírenie cintorína, urnový háj
- U3 Park , verejná zeleň - oddychová zóna pri Hrone
- U4 Plocha izolačnej zelene
- U5 Plocha športu - multifunkčné ihrisko Dubová
- U6 Zberný dvor

Doprava

- D1 Cesta I. Triedy 66 - rozšírenie
- D2 Mimoúrovňové križovatky na ceste I/66
- D3 Protihluková stena od I/66
- D4 Miestne obslužné komunikácie
- D5 Autobusová zástavka + zastávkové pruhy
- D6 Cyklotrasy

Vodné hospodárstvo

- VH1 skupinový privádzač pitnej vody
- VH2 rozšírenie rozvodnej siete verejného vodovodu v obci
- VH3 Splašková kanalizácia
- VH4 Výtlačné potrubie splaškových vôd
- VH5 Čerpacia stanica splaškových vôd
- VH6 Čistiareň odpadových vôd - rozšírenie
- VH7 protipovodňové opatrenia na toku Hron Nemecká - Dubová - Zámotie, r.km 202,750 - 204,500, provizórne hradenie ĽOH
- VH8 Úprava drobného toku

Energetika

- E1 Demontáž vzdušného VN vedenia
- E2 Káblové vedenie
- E3 Transformačná stanica murovaná
- E4 STL Plynovod

12. Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

Pre rozvoj obce sú záväzné tieto časti riešenia územného plánu:

Záväzné sú zásady a regulatívy stanovené v záväznej časti dokumentácie.

Záväzné sú výkresy:

- č.3.1. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia
- č.3.5 Výkres s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami.

Čo nie je uvedené v záväznej časti je smerné.

Záväzné časti ÚPN je možné meniť zmenami a doplnkami k ÚPN. O úprave smernej časti rozhoduje orgán, ktorý ÚPD obstaral.

IV. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Zoznam skratiek:

- BBSK - Banskobystrický samosprávny kraj
- BD - Bytové domy
- BPEJ - Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka
- CR - Cestovný ruch
- ČOV - Čistiareň odpadových vôd
- EVS - Ekologicky významné segmenty
- HBV - Hromadná bytová výstavba
- CHKO - Chránená krajinná oblasť
- CHUEV - Chránené územie európskeho významu
- CHVO - Chránená vodohospodárska oblasť
- IBV - Individuálna bytová výstavba
- JÚBS - jednoduchý úkryt budovaný svojpomocne
- K. ú. - Katastrálne územie
- LHC - Lesný hospodársky celok
- LHP - Lesný hospodársky plán
- LP - lesný pozemok
- LPF - lesný pôdny fond
- MŠ - materská škola
- MÚSES - Miestny územný systém ekologickej stability
- MV SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
- MVE - Malá vodná elektrárň
- MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
- MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- NN - Nízke napätie
- NP - Nadzemné podlažie
- NR SR - Národná rada Slovenskej republiky
- ONV - Okresný národný výbor
- OP - Ochranné pásmo
- OP - ochranné pásmo
- OÚ - Obytné územia
- OZ - Obecné zastupiteľstvo
- PHS - protihluková stena
- PHSR - Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PLVH - Pôdneho, lesného a vodného hospodárstva
POH - program odpadového hospodárstva
PP - Poľnohospodárska pôda
PSV - Pohronský skupinový vodovod
PSV - Pohronský skupinový vodovod
PVE - Prečerpávacia vodná elektráreň
RD - Rodinný dom
RÚ - Rekreačné územia
SAD - Slovenská autobusová doprava
SKA - Slovenská komora architektov
SKUEV - Chránené územie európskeho významu
STL - Stredotlaký plynovod
StVS - Stredoslovenská vodárenská spoločnosť
SVP - Slovenský vodohospodársky podnik
ŠLP TU Zvolen - Školský lesný podnik Technickej univerzity vo Zvolene
ÚPD - Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN - Územný plán
ÚPN VÚC - Územný plán veľkého územného celku
ÚPN Z - Územný plán zóny
ÚPN-O Územný plán obce
ÚSES - Územný systém ekologickej stability
VDJ - Vodojem
VN - Vysoké napätie
VTL - Vysokotlaký plynovod
VÚ - Výrobné územia
VZ - Vodný zdroj
ZBBSK - Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja
ZÚ - Zmiešané územia
ZVN - Zvlášť vysoké napätie